Пам'ятаймо про Україну!

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CVII П'ЯТНИЦЯ, 28 КВІТНЯ 2000 ЧИСЛО 17 VOL. CVII FRIDAY, APRIL 28, 2000 No. 17

Христос Воскрес!

Розквітлий день прийма святе причастя
Із чаші сонця, з Божої руки,
І від такого райдужного щастя
Нам видається шлях тяжкий легким.

Земля сьогодні ніби легше дише
І хмари розпливаються з небес,
І перші птахи будять ранню тишу:
Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

Христосуюсь із недругом і другом,
Мій гнів сьогодні непомітно щез,
І радість, хоч на день, змінила тугу,
Лише на День,
в який Христос Воскрес!

Михайло Ситник

Воскрес Ти із гробу, Христе!

Бог зробив усе для нашого спасіння

Великоднє послання Єпископа-помічника Глави Української Греко-Католицької Церкви Любомира Гузара

Мої дорогі в Христі сестри і брати!

При Божій помочі дожили ми до Великодня 2000 року, року ювілейного. Богу дякувати, що велика частина людства все ще числить роки та століття від народження на світ втіленого Божого Сина. Стоїмо на порозі двадцять першого століття і третього тисячоліття. Така дата на зламі століть та тисячоліть змушує нас застановитися над минулим та майбутнім. Над минулим, бо це вихідна точка для майбутнього, над майбутнім – бо не можемо не задумуватися над тим, з чим підемо в наступні роки.

Празник Христового Різдва, який стоїть нам перед очима в цей ювілейний час, а вже особливо празник Христового Воскресіння в цей урочистий рік пригадують нам події дуже видимого і значущого вступу Бога в історію людства. Божий Син прийшов поміж нас,

(Закінчення на стор. 10)

Останнє слово у Божій науці – не смерть, а безсмертя

Великоднє послання Постійної Конференції Українських Православних Єпископів поза межами України

Всечесному священству, у Христі дияконству, преподобному чернецтву і побожним вірним Української Православної Церкви поза межами України:

Мир і благодать воскреслого Спасителя нехай буде з усіма вами!

Улюблені у Господі!

Христос Воскрес!

Серед 11-ти воскресних Євангелій є одне найзворушливіше: пером святого Євангелиста Луки Утішителя, Дух правди, описує незвичайну подію, як учні з села Еммаус, глибоко засмучені подіями Великої П'ятниці, покидають Єрусалим і своїх приятелів – апостолів. Були вони свідками розп'яття, смерти і поховання Того, на Кого поклали всю свою надію.

Гріб дійсно поховав усі їхні надії. Коли у їхні душі зайшли почуття надзвичайного смутку і розпачу, тоді Ісус приходить до них і, хоч Його не впізнають, підносить їх на дусі і пояс-

(Закінчення на стор. 10)

„І відчинив нам райські двері"

Великоднє Послання 2000 р. Б. до духовенства, чернецтва і всіх вірних Стемфордської епархії

Христос Воскрес!
Воістину Воскрес!

Зберігши цілими печаті,
Воскрес Ти із гробу, Христе,
Що ключів Діви не порушив у Різдві Твоїм!
І відчинив нам райські двері

(Пасхальний Канон, шостий стих)

Цими словами, що ми співаємо кожного року на Святу Пасху, Святий Іван Дамаскин вказує нам на паралелі між Різдвом нашого Господа і Його Святим Воскресінням зі смерти.

В обидвох подіях Господь наш Ісус Христос виявляє свою Божественність, і в обидвох подіях, одночасно, наш Господь показує людству Його людську природу, що прийняв від Богородиці, Благословенної Діви Марії.

Церква вчить нас, шо Пресвята Матір Божа є Присно Діва, і що коли через неї прийшов у світ наш Господь, її Дівицтво було збереже-

(Закінчення на стор. 13)

Навчальний старт ракети "Точка-М" призвів до трагедії

У четвер, 20 квітня, о 15:05 на Гончарівському полігоні в Чернігівській області відбувся навчальний старт ракети "Точка-М". В цей самий день між 15:10 і 15:20 стався вибух на даху 9-поверхового житлового будинку в маленькому містечку Бровари за 12 миль на північний схід від Києва.

Потужний вибух пробив сім поверхів, внаслідок чого загинуло три особи і п'ятеро травмовані. Вибух пройшов крізь ванни та

(Закінчення на стор. 2)

Старт тактичної ракети "Точка-М" на Гончарівському полігоні в Чернігівській обл.

Україна у центрі уваги Конґресу, Адміністрації США та МВФ

Уряд та Конґрес США розглянули дані Національного Банку України щодо розмірів фінансових резервів у країні

Михайло Савків,
директор Української Національної Інформаційної Служби, Вашінгтон

ВАШІНҐТОН, Д.К., (УНІС) – Після відкладеної візити прем'єр-міністра України Віктора Ющенка до США та звинувачень в американській пресі уряду України у зловживанні міжнародними фондами, Україна була у центрі уваги не лише Конгресу США під час слухань Комітету банківських та фінансових справ або Підкомісії з питань закордонної допомоги, але також у заявах Держдепартаменту та Департаменту фінансів США.

Заява МВФ "Зловживання міжнародних фондів Національним банком України" свідчить про те, що "МВФ був ознайомлений з

(Закінчення на стор. 6)

■ КОГО ХОЧЕ ПОЗБУТИСЯ ПРЕЗИДЕНТ – ПРЕМ'ЄРА ЧИ ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄРА? Стор. 6

■ ОУНр НЕ ОРГАНІЗУВАЛА, А ПЕРЕБРАЛА УПА – ДИСКУСІЇ ТРИВАЮТЬ Стор. 9

■ ЛЮДИ, НА ЯКИХ ТРИМАЄТЬСЯ ДІЯСПОРА – НОВА РУБРИКА Стор. 11

■ КОРЕСПОНДЕНТ "СВОБОДИ" РОЗШУКУЄ ЕММАУС Стор. 18

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Затверджено результати референдуму

КИЇВ.– Центральна виборча комісія затвердила протокол про підсумки всеукраїнського референдуму, оскільки у ньому взяло участь більше половини (81.15 відс.) громадян України.До Центральної виборчої комісії надійшло 137 скарг, заяв і звернень про порушення голосування на референдумі.

Орден "За заслуги" послу Італії в Україні

КИЇВ.– Президент України Леонід Кучма зустрівся з послом Італії в Україні Джаном Лукою Бертінеттом у зв'язку із завершенням його дипломатичної місії. Він подякував Дж.Бертінетту за успішний розвиток українсько-італійських взаємин та вручив йому відзнаку Президента – орден "За заслуги" 2-го ступеня.

100 млн. дол. на розбудову нафтових родовищ

КИЇВ.– Американська компанія "Беллуезер Експлорейшн Компані" готова вкласти 100 млн. дол. у розбудову нафтових родовищ в Україні. На сьогодні компанія вже вклала 5 млн. дол. і визначилася з переліком нафтових родовищ, на яких вона має бажання працювати. Перший віце-прем'єр міністер Юрій Єханурова сказав, що ця компанія висловлює готовність працювати й на тих родовищах, де вже раніше видобувалась нафта і які тепер законсервовано, застосовуючи технології, що дозволяють продовжувати видобуток.

Вшанування пам'яти Сержа Лифаря

КИЇВ.– Леонід Кучма зустрівся з удовою відомого майстра балету Сержа Лифаря, графинею Ліллліян Алефельд, і подякував їй за намір передати Україні колекцію особистих речей знаменитого артиста та його архівні матеріяли. Президент висловив переконання, що в Україні завжди шануватимуть пам'ять Сержа Лифаря. У зустрічі взяв участь міністер культури та мистецтв Богдан Ступка, який повідомив про підготовку до зйомок українсько-французького фільму, присвяченого видатному майстрові балету.

Україна пропонує свої танки

ХАРКІВ.– Україна бере участь у трьох конкурсах на поставки новітніх зразків танків до деяких країн Европи та Азії. В Туреччині, де за отримання контракту на виготовлення 1 тис. танків змагаються фірми США, України, Франції та Німеччини, одночасно йде з'ясування умов контракту в Греції, а в кінці березня остання модель танку Т-84 була відправлена до Малаяйзії, де також розпочинаються конкурсні випробування бронетехніки.

Представники російської громади в Криму вимагали воз'єднання України, Росії та Білорусі

СИМФЕРОПІЛЬ.– Учасники мітингу, присвяченого 217-й річниці Маніфесту Катерини II "Про приєднання Криму до Росії", вимагали возз'єднання України, Росії і Білорусі в єдиний Союз, надання російській мові статусу державної, припинення розподілу громадян на "корінних" і "некорінних". У мітингу взяли участь близько 300 представників російської громади і Слов'янської партії України з різних регіонів Криму. Акція супроводжувалась плакатами і гаслами – "Росіяни Криму – єдині", "Маніфест Катерини дорогий навіть Україні", "Росія, Білорусь, Україна – навіки разом". Після мітингу його учасники поклали квіти до пам'ятника Долгорукому, спорудженого в пам'ять про здобуття Криму російськими військами у 1771 році, і до пам'ятника О. Суворову.

Навчальний старт ракети „Точка-М"...

(Закінчення зі стор. 1)

кухні від даху до другого поверху будівлі.

На першому поверсі будинку знаходився пашпортний стіл і міське управління Спілки безпеки України.

Спочатку слідство висунуло версію, нібито один з мешканців будинку, що колекціонує "предмети старовини", розбирав у квартирі вибухонебезпечний предмет. Пізніше Міністерство оборони України практично визнало, що пошкодження будинку спричинено тактичною ракетою "Точка-М".

"Немає жодних підстав звинувачувати конкретних осіб, винних у потраплянні тактичної ракети "Точка-М" у житловий будинок у Броварах (Київська обл.) минулого четверга", зазначив під час прес-конференції в понеділок міністер оборони України генерал армії Олександер Кузьмук. Він також поінформував, що ракету "Точка-М" було прийнято на озброєння у СРСР в 1989 році, її ґарантійний ресурс становить 10 років, а технічний – 15 років. Максимальна дальність ракети, за словами генерала, 120 км., які вона долає за 3 хвилини.

Міжнародна громадська група незалежних спеціялістів з питань прогнозування наслідків катастроф і надзвичайних ситуацій звернулась до Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України Президента Леоніда Кучми, керівника Цивільної оборони України прем'єр-міністра Віктора Ющенка, Генеральної військової інспекції при Президенті України щодо прийняття офіційного рішення про заборону випробування будь-яких військових ракет з полігонів, розташованих у зоні бойових радіусів дій ракет поблизу атомних електростанцій, великих водоймищ (Дніпра, Дністра і Південного Бугу), а також споруд гідроелектростанцій, м.Києва та інших великих міст держави.

Дірка на даху житлового будинку в Броварах Київської области.

Від аварій, пов'язаних з використанням військової техніки, не запевнена жодна країна світу, але пуск ракети "Точка-М", який минулого четверга призвів до загибелі людей, засвідчив низький рівень цивільної контролі за діяльністю силових відомств, зокрема Збройних Сил України. Таке переконання в інтерв'ю УНІАН висловив президент Українського центру економічних і політичних досліджень Анатолій Гриценко, коментуючи подію у Броварах. За його словами, затримання відповіді військового відомства щодо причетности до вибуху створило атмосферу недовіри між цивільними та армією.

А. Гриценко переконаний, що у військовому відомстві "панує атмосфера страху", що також сприяло замовчуванню щодо причетности до вибуху. На його думку, необхідно якомога швидше призначити на посаду міністра оборони цивільну особу, яка б "не покривала те, що відбувається в армії, а створила б відповідну атмосферу, щоб офіцери і генерали не боялися висловлювати думки, які не збігаються з поглядами міністра".

Рятівники дістають з-під руїн будинку тіла загиблих.

УНІАН

ТІЛЬКИ ФАКТ

З часу виходу указу Президента України про зміни у системі органів виконавчої влади кількість держслужбовців збільшилась на 13 тис. осіб, тому що "енергія керівників ліквідованих центральних органів спрямовується на те, щоб зберегти ці структури під іншими вивісками", сказав Л. Кучма.

◆

Міністерство юстиції України зареєструвало Українську комуністичну спілку молоді (Комсомол), яка на сьогодні об'єднує 3 тис. членів у 21 регіональній організації.

◆

Народний Рух України висунув кандидатом у депутати на довиборах у Верховну Раду України, які відбудуться 25 червня, редактора газети "Час", сина Вячеслава Чорновола – Тараса.

◆

Шефи генеральних штабів Грузії та України Джоні Пірцхалішвілі та Володимир Шкідченко обговорили перспективи розвитку військового співробітництва між двома країнами та створення регіонального миротворчого контингенту.

◆

П'ять офіцерів китайської розвідки проходять навчання у Львівській Політехніці, і ще вісімнадцять очікуються – Пекін прагне заповнити велику "дірку" у своїх розвідувальних операціях, а Україна хоче йому допомогти.

◆

Понад 30 громадян України торік задеклярували доходи понад 1 млн. грн. (180 тис. дол.), понад 5 тис. громадян купили престижні автомобілі типу "Мерседес-600" вартістю від 100 до 300 тис. дол.

◆

Дефіцит пасажирських вагонів на залізницях України становить близько 1 тис. одиниць. Для повного забезпечення потреб населення у залізничних перевезеннях необхідно підтримувати парк на рівні 10 тис. одиниць.

◆

Торік в Україні зареєстровано в органах державної автових інспекції 335 тис. ввезених з-за кордону автомобілів, за які було сплачено 292 млн. грн. податків – близько 160 дол. за один автомобіль.

◆

Борг сільськогосподарських підприємств чужоземним компаніям – постачальникам засобів захисту рослин – становить 200 млн. дол.

◆

Україна самостійно виробляє лише п'яту частину необхідного їй газу.

◆

На одному з будівництв у Києві військові вилучили німецьку 100-кілограмову авіябомбу часів Другої світової війни з електрохемічним детонатором, що приходить у дію від найменшого руху. Під час земляних робіт будівельники декілька годин намагались викопати бомбу з землі.

◆

З норвезького судна, яке зазнало пошкодження, витекла нафта у бухту Чорного моря поблизу Одеси. Пляму довжиною в три кілометри, яка забруднила порт Південний, було льокалізовано.

◆

Курс валют НБУ на 25 квітня:

1 долар США	– 5.41 гр.
1 евро	– 5.08 гр.
1 німецька марка	– 2.60 гр.
1 рубль Росії	– 0.19 гр.

ТЕМА ТИЖНЯ

Саґа про кубинського хлопчика

Ніхто не сподівався, що звичайний людяний вчинок двох рибалок, які з поміччю Прибережної служби США врятували п'ятирічного кубинського хлопчину у водах Атлантійського океану поблизу берегів Форт-Лодердейл на Фльориді, в День Подяки майже п'ять місяців тому, 25 листопада 1999 року, не тільки продовжить родинну трагедію, але й стане однією з яскравих подій холодної війни між капіталістичними США і комуністичною Кубою.

Елісн Ґонзалез з батьком

Через три дні після порятунку Еліяна передали під опіку рідних в Маямі – діда-вуйка Лазаро Ґонзалеза, його дочки, 21-річної Маріслейсіс та інших членів рідні. Еліян був єдиним вцілілим з групи 14 осіб у човні – всі інші загинули у хвилях океану, включно з його матір'ю Елізабетою.

На Кубі після першої доби відсутности Еліяна і його матері ніхто не сумнівався, куди вони подалися. Марієла, мати Хуана Ґонзалеза, і бабуня Еліяна, в надії відвести будь-які підозріння від родини, подалася за допомогою до свого шефа у міському трибуналі, де вона працювала урядничкою. Той звернувся до місцевого секретаря комуністичної партії в Гардеасі, малому курортному містечку. І поки Еліяна було врятовано, зникненням Еліяна вже зайнялося Міністерство закордонних справ Куби, яке вислало до США дипломатичну ноту з вимогою повернути Еліяна. Довідавшись про врятування сина, Хуан Міґель Ґонзалез, який, як він засвідчив, не знав про намір своєї колишньої дружини покинути Кубу, та ще й таким непевним засобом – старим човном вибиратися з дитиною шукати кращої долі в США, зв'язався з рідними в Маямі і вони почали разом думати над тим, як бути з дитиною. Однак зрозумілі батькові переживання відійшли на задні пляни, відколи долею малого хлопчини зацікавилися політики на протилежних берегах океанської протоки – у США американські політики, а в Кубі Фідель Кастро, котрий відразу зрозумів політичні можливості цього епізоду. Фідель Кастро, знаючи американські леґальні процедури, що можуть тягнутися місяцями, організував масові протестаційні віча, телевізійну пропаганду і сорочинки з написами „Віддайте Еліяна".

Кілька тижнів після свого порятунку Еліян став на Кубі героєм- революціонером. В Маямі головним дорадником у справі хлопчини і спонзором правничих заходів стала антикастрівська Кубинсько-американська національна фундація, котра засобами пропаганди розбурхувала протикастровські почуття американських кубинців у Маямі, Юніон-Сіті, другому за величиною місті проживання кубинсько-американської громади, Нью-Йорку і Вашінґтоні. Впродовж кількох місяців долею врятованого Еліяна Ґонзалеза щиро перейнялися мільйони американців.

Ще більш ускладнив справу Федеральний апеляційний суд, який своїм рішенням, заборонив вивозити Еліяна з країни, поки справа його політичного притулку остаточно з'ясується. Суд схвалив повернути сина під опіку батька Хуана Міґеля Ґонзалеза, котрий прибув до США зі своєю новою дружиною Нерсі Карменате і їхнім шестимісячним сином Гіянні та перебуває у резиденції головного дипломата Куби в США.

Цим рішенням справа Е. Ґонзалеса поділилася на два чіткі питання – чи має право 6-річний Еліян без дозволу батька домагатися політичного притулку і чи повинен він, поки ця справа буде вирішена, перебувати з батьком. Хоч суд вирішив не об'єднувати батька зі сином, але його рішення дало вільну руку Службі іміграції і натуралізації та Головному прокуророві Дженет Ріно це здійснити. Маямські рідні Еліяна, котрі були його опікунами від дня його порятунку, не мали законного права ним дальше опікуватися, їхній статус тимчасових опікунів Служба іміґрації і натуралізації скасувала. Стало ясним, що Еліян залишиться в США на якийсь час і цей час він повинен перебувати під опікою батька, а не Л. Ґонзалеза і його дочки Маріслейсіс. Однак останні робили все можливе, щоб не допустити батька до злуки з Еліяном, погрожуючи навіть заворушеннями в маямській кубинсько-американській громаді.

Переговори Головного прокурора Дженет Ріно з адвокатами маямської рідні Еліяна тривали цілу ніч з 21-го на 22 квітня, але не мали жодних успіхів, а час передання його під опіку батька, згідно з рішенням Федерального апеляційного суду 11 округи з осідком в Атланті, вичерпувався – треба було приймати рішення. О 5-ій год. ранку Головний прокурор США в присутності Доріс Мейсснер, комісара Іміграційної служби, розпорядилася, щоб агенти Іміграційної служби виконали прийняте судом рішення. Невдовзі після цього озброєні агенти пробили собі шлях до хати Л. Ґонзалеза у маямській „Малій Гавані" і винесли заплаканого Еліяна. Незабаром літаком його відвезли до Вашінґтону та передали батькові. Операція тривала не більше трьох хвилин. Вістка про успішне виконання судового рішення блискавично облетіла країну. У США, в Маямі та інших місцевостях вона викликала обурення серед рідних Еліяна та всієї кубинсько-американської громади. У Кубі ж з радістю прийняли цю вістку, а коментатор урядового радіо проголосив, що „Еліяна врятовано з рук його викрадачів", однак відзначив, що „боротьба за Еліяна не закінчилась, але з'єднання його з батьком є позитивним кроком".

Президент Билл Клінтон на всю критику щодо цього наскоку заявив, що „не було іншої можливости виконати розпорядження Іміграційної служби і рішення Федерального суду, щоб Хуан Міґель Ґонзалез перебрав опіку свого сина".

За матеріялами американської преси
Х. В.-Ференцевич

АМЕРИКА І СВІТ

Клінтон їде в Україну перевірити стан ЧАЕС

ВАШІНҐТОН. – Речник Білого Дому Джо Локгард повідомив, що Президент США Билл Клінтон відвідає Україну 6 червня. Одначе на противагу секретареві Державного департаменту Меделин Олбрайт, яка відвідала столицю України перед поїздкою до Середньої Азії, візита Президента США до Києва завершуватиме турне, яке Клінтон здійснюватиме низкою европейських країн. Мало того, прибуде він до Києва після дводенного перебування в Москві. Мета другої візити американського Президента (перша відбулася в травні 1995 року) зміцнити стратегічне партнерство, між двома країнами, надати значного поштовху його подальшому розвиткові, а також засвідчити, що США підтримують курс реформ, який проводить Президент та уряд України. Передбачаючи, що Б. Клінтон докладно цікавитиметься не лише ходом реформ, але й питанням остаточного закриття Чорнобильської АЕС.

Новий напад чеченських повстанців

МОСКВА. – Минулої неділі, 23 квітня, чеченські повстанці напали на російську військову колону поблизу місцевости Серчен-Юрт, 16 миль від розбомбленої чеченської столиці Грозний. Московські засоби масової інформації підкреслюють, що напад здійснено після того, як Аслан Масхадов, провідник повстанців, буцімто дав наказ повстанським командирам припинити бої, щоб розпочати мирні переговори. Ігор Сергеєв, російський міністер оборони, ствердив, що у згаданій сутичці згинуло 15 вояків, а шість були поранені. Крім того, повстанці знищили шість військових транспортерів, більшість з них – це танкери. Речник чеченських повстанців Мовладі Удуґов доводить, що загинуло 80 російських бойовиків і знищено військову колону з 23 танків і заправників паливом. Російські військовики тврдять, що вбили 20 повстанців і захопили 14.

Збитки в Інтернеті

МОНТРЕАЛЬ. – Канадські правоохоронні органи минулого тижня заарештували місцевого учня-середньошкільника, як одного з комп'ютерних нападників, який зумів у лютому пошкодити деякі з найбільших сторінок Інтернету, тим самим засвідчуючи, у якій мірі є вразлива електронічна торгівля. 15-річного підозрілого, котрого керівні органи розпізнали тільки по його псевдо „Мафіябой" в Інтернеті, оскаржено у злочині проти каблевої мережі новинок в Інтернеті. Він є першим, якому загрожує судовий процес за збитки, котрі сповільнили доступ у світовому Інтернеті до сторінок Ягу, еБей і Е*Трейд. Правоохоронні органи Канади і США підкреслюють, що слідства тривають.

Україна бере участь у виставці озброєнь "ДСА-2000"

КУАЛА-ЛУМПУР, Малайзія. – Україна бере участь у 7-ій міжнародній виставці озброєнь "ДСА-2000" в Малайзії, яка відкрилася у Куала-Лумпур. Як зазначив заступник генерального директора державної компанії з експорту та імпорту продукції та послуг військового і спеціяльного призначення "Укрспецекспорт" Олександер Коваленко, можливості національного Воєнно-промислового комплексу та компанії "Укрспецекспорт" на виставці представляє дочірня фірма "Прогрес". За його словами, Україна представила широкий спектр зразків військової техніки та озброєнь, зокрема танк Т-84. О.Коваленко зазначив, що це перший виступ України на ринку країн Азійсько-Тихоокеанського реґіону (АТР) у такому обсязі. На його думку, "цей ринок є перспективним, а "Укрспецекспорт" має сподівання на збільшення обсягів торгівлі озброєннями з країнами цього реґіону". Найбільший конкурент України на ринку озброєнь – Росія, котра також приділила значну увагу виставці "ДСА-2000". У виставці беруть участь близько 500 фірм з 40 країн світу.

Розширюється співробітництво України і Канади

ОТТАВА. – Канада готова обговорювати будь-які проєкти щодо розширення українсько-канадського співробітництва, наголосив на зустрічі з головою Верховної Ради Іваном Плющем надзвичайний і повноважний посол Канади в Україні Дерек Фрейзер. Він поінформував українського спікера, що Канада вклала за 9 років незалежности України в її розвиток 200 млн. дол. США. За його словами, Канада цього року має намір виділити на втілення проєктів в Україні 14 млн. дол. США. Посол також поінформував про готовність Канади сприяти залученню інвестицій в українську економіку. В ході зустрічі голова парляменту серед складних проблем, які стоять перед українським урядом, відзначив реформування аґропромислового комплексу, проблему Чорнобиля тощо.Д.Фрейзер поінформував І.Плюща про зацікавленість канадської сторони у співпраці з комітетами ВР у закордонних справах та з питань національної безпеки і оборони. Канада також планує виділити кошти для розширення Національної парляментської бібліотеки України.

Американський рецепт: демократією по тероризму

ВАШІНҐТОН. – Перебуваючи з одноденними візитами в Казахстані, Киргизстані та Узбекистані, Державний секретар США Меделин Олбрайт закликала лідерів цих країн не віддалятися від демократичних цінностей. Меделин Олбрайт з розумінням поставилася до проблеми тероризму, перед якою стоять ці країни. Вона пообіцяла узбецькій владі, що США нададуть 10 млн. дол. для вишколу місцевих антитерористичних підрозділів. Подібне вона запропонувала казахській і киргизькій владі. Втім, за словами М. Олбрайт, найкращим захистом проти екстремізму та тероризму є перехід до демократичного суспільства.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc.

at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@worldnet.att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу - відповідно $40.00 і $25.00. В Україну, Европу й Австралію $50 (авіапоштою - $160, в Австралію - $175). За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Дописи, підписані авторами, не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор - Раїса Галешко
Редактори: Ольга Кузьмович, Ігор Пилипчук, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто; Верстка - Павло Стокотельний; Реклама - Марія Осціславська; Адміністратор - Володимир Гончарик.

Христос Воскрес!

Христове Воскресіння несе найбільшу радість для людства, бо є воно переходом від смерти до життя, вказує на незаперечність Божества Ісуса Христа та повної перемоги над гріхом. Коли у цей найбільший з усіх християнських празників стверджуємо радісну істину –„Христос Воскрес", то сповіщаємо про подію вселюдського значення – перше воскресення з мертвих, про безповоротну перемогу світла над темрявою, слова над безмовністю. Христове Воскресіння, засвідчує повсякчасну Божу присутність в людському світі. З Христовим Воскресінням через гріховну прірву, вириту людською сваволею, що відділяла нас від Бога, перекинуто міст спасіння, розбито „ворота Аду" царства зла, смерти і рабства та звільнено від кайданів смерти всіх, що зберегли віру в Його прихід.

Христос Воскрес! – вістка, що в кожну людську душу приносить підтвердження Божої любови до Ним створеної на свою подобу істоти – людини та всього іншого життя у всесвіті. Він бо ж свого єдиного Сина віддав на муки, страждання і смерть, щоб спасти людський рід, повернути йому через Воскресіння Єдинородного Сина, вічне життя. Христова жертва Його величне Воскресіння дали людині спасенну віру в Божу любов, – Божого милосердя і Боже прощення, з якого бере початок зовсім нове людство. З того часу добігає 2000 років, а людський рід рікрічно черпає цілющу воду Божої ласки і надії, що їх приносять ці чудотворні слова, сповіщаючи поновно Господню велич і силу тайни Христового Воскресіння. У природі – це також день весняного торжества над зимовим змертвінням, початок нового життя, що і приносить зі соняшним промінням пробуджує, оновляє всю природу і пташиним співом провіщує нову весну і нову надію. Збагнути крихітку тайни Христового Воскресіння допомагають прегарні слова прохання до Всевишнього поетки Уляни Кравченко:

Через Твоє із мертвих Воскресення
дай нам, о Христе,
воскресення духа!
Хай серце наше буде чисте,
душа хай буде біла...
Дай воскресення діла
і воскресення духа!

Віруючи в Його ласку та можливість здійснення висловленого прохання, памятаймо, що дана людині свобідна воля зобов'язує до діла, а не тільки до марного вичікування. Вірмо, що співпраця умів і рук з Божою справедливістю доведе й наш народ до світлого і величного дня кращого майбутнього. Чистим серцем і духовним воскресінням подолаймо сумніви і зневіру, що їх так вміло розповсюджують у різних формах вислужники зла. Ці злі духи темряви докладають великих зусиль, щоб сіяти зерно незгоди, розбрату, сваволі, а з тим і зневіри у свої власні сили. Коли не спроможемося власною вірою і працею витворити оновлення і воскресіння спільного бажання, котре було б таким могутнім, щоб розбило зловісні хмари чорної безнадії і розпачі, доведеться нам ще довго чекати на справжній день воскресіння України. Вірмо у масстат справедливости Воскреслого Христа. Змагаймося за Богом дані нам ласки у величі Христового Воскресіння – віри у здобутті бажаних ласк для свого народу, рідних, друзів і наших нащадків. Перші кроки зробили вже впродовж віків наші предки, в 1991 році крок вперед здійснили сучасники, а тепер потрібно послідовною і терпеливою працею усунути ці такі питомі людині повсякденні прогріхи свавілля, самолюбства і звеличення власного „я", що є підставовими причинами всіх негараздів і нівечать перспективу загального добра. Знаючи усі негаразди, котрі прийшлось впродовж століть переносити нашому народові та його постійну спроможність змагатися за самовизнання, незламно вірмо у його Воскресення.

Вітаймо брата:
– Христос Воскрес!
Отворений нам храм небес...
Скінчились покаяння дні...
Христос живот нам дарував,
не біймося ворожих лав...
Співаймо: Алилуя!

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про перший Великдень у новому столітті

Здавалося, перший Великдень у новому столітті мусить бути якийсь надзвичайний, якийсь особливо величний. В кожному випадку – якийсь інакший, як досі. А він тим часом настав цілком прозаїчно, як і завжди цей, нового стилю, що його святкує більшість християнського світу і також певна частина наших українських громад, церкви яких перейшли на юліянський календар.

Значить, для великої частини населення, передусім неукраїнського, Великдень вже проминув. Думаєте, чому, був він справді вийнятковий цією своєю магічною цифрою – 2000? Ну ніяк того не вдалося нам завважити, хоча ми, як і багато інших, надіялися на щось небуденне. Але на що? Важко сказати. На ділі ми слухали безперервні новини, так з радіо, як і з телебачення, на тему шестилітнього кубинського хлопчика Еліяна Гонзалеса та оглядали світлини, як американська поліція силоміць забирає його вночі з дому родини, в якої він перебував. Демонстрації кубинців, заяви різних офіційних осіб – це все, що можна було бачити та читати в навечір'я Воскресіння Христового. А де сховалася Хресна Дорога, де урочисті церковні відправи, які ми так звикли переживати, і які пам'ять зберігає з дитинства? Чи справді політичні сварки, що стали причиною боротьби за шестилітню дитину, палкі слова усіх причетних могли аж так затьмарити свято Великодня, перше у XXI столітті?

Стоїмо перед вуличною полицею з різними часописами і стараємося на їхніх перших сторінках побачити якийсь знак Великодня. Дарма, у всіх американських – велика світлина озброєного полісмена, що допомагає жінці, яка несе на руках заплаканого хлопчика. В европейських газетах – великі написи про політичні події, про нові домагання В. Путіна і проблему атомової зброї. Про свято Великодня не знаходимо ані слова. Чи забули про це свято усі журналісти? Чи сила сенсації та конечність інформувати про неї стала важливішою від найбільшого релігійного свята?

У Великодню неділю сірі дощові хмари зависли над метрополією світу. Вони, либонь, перешкодили звичній у цей день „Великодній параді" на п'ятій авеню, що тим разом була вийнятково нечисленна та не відзначалася оригінальністю жіночих капелюхів. А може, її притишили вигуки протестуючих кубинців біля Об'єднаних Націй і маршові колони водіїв таксівок, що вибрали цю неділю на день свого протесту проти численних убивств серед них?

А в загальному вулиці великого міста нічим не відрізнялися від звичайного дня. Численні папірці лежали на мокрих від дощу хідниках, авта їхали безконечною чергою, а на сходинках до мого мешкання сиділи, як і кожного дня, сусідські діти, що здається, ніколи не мають нічого кращого до роботи. Десь із напіввідкритого вікна долітала пронизлива музика „репу", а здалеку чути було гудок сирен авта першої допомоги. Місто Нью-Йорк на свій лад вітало перший Великдень у XXI столітті...

Як дуже, як щиро хочеться вірити, що „наш" григоріянський Великдень буде інакший! Як летять у думках картини проминулих Великоднів – ясних, радісних, справді святкових! Десь із самого закутку шухляди мимохідь виходить на денне світло перший лист із вільної України: „Христос Воскрес, Дорога Мамо! Нині обливаний понеділок. Уперше за нашого життя маємо вільні дні, як у всіх християн. Всі крамниці зачинені сьогодні, як і вчора, на вулицях урочистий настрій. Великдень – цілою парою! Тільки чуєш: „Христос Воскрес! Воістину Воскрес!" Всі якісь інакші, штивні в своїй урочистості та дуже горді, що свято. Чудо та й годі! Поряд із сакраментальним привітом чути повсюди: „Христос Воскрес! Воскресне Україна!".

Чи справді вже вдесяте стоїмо перед таким нашим Великоднем? Так хочеться, так проситься Всевишнього, щоб цей Великдень був і тут, і там такий, як перед десятьма роками, і щоб цей наш привіт, що живе тільки у нашому народі, став у XXI столітті поряд із справжнім Воскресінням!

О–КА

ПОПРАВКА

У списку пожертв на пресовий фонд "Свободи", надрукованому у числі 16 за 21 квітня, сума 100 дол. була помилково зарахована до датків від СУА. Ці гроші надійшли особисто від Ірени і Ярослава Куровицьких, за що редакція "Свободи" щиро дякує панству Куровицьким.

Презентація "Історії" Грушевського у Вашінґтоні стала визначною політичною подією

Представники офіційного і наукового Вашінґтону виступили 12 квітня в Посольстві України з нагоди презентації сьомого тому "Історії України-Руси" (період Козаччини) в англомовному перекладі. Головний бібліотекар Конґресу США Джеймс Біллінґтон, знавець історії Росії, вважає Михайла Грушевського "видатним науковцем, який за важких умов відбудував втрачену історію України." Директор Інституту ім. Кеннана Блейр Рубл передбачає, що нове видання наукової спадщини Грушевського змінить курс історії в не меншій мірі, ніж оригінальне видання цієї монументальної праці.

Проєкт перекладу і видання десяти томів "Історії" Грушевського має міжнародний масштаб. Основні фонди на цю роботу подарував український-канадський промисловець і філантроп Петро Яцик. Штаб-квартира проєкту знаходиться у Центрі Українських Історичних Дослідів ім. Петра Яцика в Едмонтоні (Альберта), директором якого є американський історик українського походження Франк Сисин. Переклад сьомого тому здійснив покійний Богдан Струмінський, польський науковець українського походження, який у 1970-их роках поселився у США. Редактором тому є український історик з Дніпропетровського – Сергій Плохій, який тепер живе в Едмонтоні. Науковці Канади, США, Великобританії, Польщі й України опрацювали матеріали, що увійшли до нового видання. Гроші на переклад двох томів (досі вийшли друком перший і сьомий томи оригінального видання) надійшли від американського державного фонду для сприяння гуманітарним наукам (National Endowment for the Humanities). Видавництво Канадського Інституту Українських Студій в Торонто друкує і розповсюджує "Історію".

На презентації сьомого тому в Посольстві України проф. Франк Сисин довів, що англомовне видання Грушевського є навіть краще, ніж оригінал, бо до нього включена бібліографія, яка появилася після виходу у світ українського видання, так що вчені, які тепер будуть користуватись дослідженнями Грушевського, матимуть додаткові і новіші джерела з української історії.

Міжнародний штаб науковців працював над пояснювальними нотатками до тих частин тексту, які нині менш відомі або менш зрозумілі, ніж вони були тоді, коли їх писав Грушевський (1898-1834 pp.). Усі чужомовні цитати, наприклад грецькою мовою, що їх Грушевський не перекладав, у новому виданні перевірені і перекладені. Те ж саме стосується нині мовних архаїзмів, якими користувався Грушевський. А там, де Грушевський згадує думки якогось науковця, не подаючи точно, яку з його праць він мав на увазі, співробітникам проєкту вдалось віднайти ці інформації і подати їх в англомовних пояснювальних нотатках. Проф. Сисин додав, що англомовна версія "Історії" відкриває цю книжку для ширшого кола читачів, що співзвучне з бажанням Грушевського, який робив заходи у США і Німеччині, щоб його праця появилась в перекладах (в Німеччині, ще за життя Грушевського, появився перший том німецькою мовою). Сьомий том, який був презентований у Вашінґтоні, є другим із десяти, що вже вийшли. Проф. Сисин пояснив, що інші томи виходитимуть в тому порядку, в якому перекладачі й упорядники закінчуватимуть роботу над ними.

Надя Яцик, донька філантропа і директор його фундації, заявила на презентації, що проєкт видання "Історії" в англомовному перекладі має на меті протиставитись тим поглядам, які все ще вважають Україну колонією Росії, і зацитувала одного з рецензентів, який підтримав пропозицію на фінансування перекладу, характеризуючи англомовне видання як "крок на шляху співпраці між Україною і світом."

Марта Богачевська-Хомяк виступала на презентації від імені Національного Фонду сприяння гуманітарним наукам, де вона є старшим керівником програм. Фонд, пояснила вона, дає ґранти на переклади важливих праць з різних мов світу, щоб таким чином збагатити знання у Сполучених Штатах, але тільки ті праці одержують ґранти, які здобули високі оцінки знавців-рецензентів. "Історія" Грушевського була визнана такою, – додала вона, – і фінансування її перекладу треба вважати доцільною витратою грошей американських платників податків.

Сергій Плохій, редактор і автор вступної статті сьомого тому, сказав присутнім, що розуміння Козаччини дуже важливе для розуміння історії України, тому вихід у світ цього тому в англійському перекладі полегшить роботу дослідників України.

Максим Тарнавський, керівник видавництва Канадського Інституту Українських Студій, у своєму виступі на презентації наголосив на тому, що нове видання "Історії" Грушевського виходить при допомозі приватних і державних фондів, бо наукові видання дуже коштовні і не можуть розраховувати тільки на комерційний успіх. Разом з Надею Яцик він подарував два томи "Історії", які вже вийшли, Олексію Бережному, заступникові Посла України, який був господарем цього культурного вечора в посольстві. (Посол Костянтин Грищенко саме тоді був в дорозі до Києва, щоб бути там під час візити Державного секретаря США Меделин Олбрайт).

Р. Хомяк

26 квітня – 14 років від дня Чорнобильської трагедії

Біль Чорнобиля знову нагадує...

КИЇВ. 24 квітня.– Всеукраїнською демонстрацією чорнобильської солідарности відзначила Україна 14-ту річницю катастрофи на Чорнобильській атомній електростанції. Близько двох тисяч чоловік взяли участь у марші жертв Чорнобильської катастрофи, який пройшов у неділю, 23 квітня. Потерпілі від аварії на ЧАЕС, що приїхали з різних реґіонів України, пройшли центральними вулицями Києва з чорними транспарантами та оранжевими прапорами. "Чорнобильці" вимагали ліквідувати заборгованість у пенсіях та пільгових виплатах.

За оцінками міжнародних експертів-медиків, маштаби Чорнобильської аварії та її наслідки значно перевищують оцінки 1986-1987 років. Міністерство охорони здоров'я України занепокоєне станом здоров'я населення, що постраждало від наслідків Чорнобильської катастрофи. МОЗ пов'язує це погіршення з впливом не лише чинників Чорнобильської катастрофи, а й умов життя. Основними хворобами, згідно з матеріялами МОЗ, які визнаються пов'язаними з наслідками аварії на ЧАЕС, є переважно онкологічні захворювання, захворювання системи кровообігу та нервової системи.

Кабінет Міністрів розробив нову концепцію захисту населення, що постраждало від Чорнобильської катастрофи, і подав її на розгляд ВР України. Про це у виступі на пленарних слуханнях, присвячених проблемам Чорнобильської катастрофи, що розпочалися у парляменті у вівторок, сказав міністер з питань надзвичайних ситуацій і у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Василь Дурдинець. Він наголосив, що ухвалена 9 років тому Концепція засад правового, медичного і соціяльного захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС "вже не відповідає потребам населення, що живе на забруднених територіях", та інших постраждалих категорій. За словами В.Дурдинця, станом на 1 січня 2000 року чисельність населення, яке постраждало від Чорнобильської катастрофи, становила 3 млн. 361 тис. 870 осіб; з них 1 млн. 264 тис. 329 – діти. На розв'язання медико-соціяльних проблем постраждалого населення та ліквідацію наслідків аварії на ЧАЕС потрібно не менш як 4.5 млрд. грн. Однак, підкреслив міністер, держава не має таких коштів, а тому політика міністерства спрямована на визначення пріоритетних напрямків фінансування.

Україна розраховує на посилення міжнародного співробітництва у питаннях ліквідації наслідків Чорнобильської аварії, а не на допомогу, наголосив під час пленарних слухань, присвячених проблемам ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, голова Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Юрій Самойленко. На його переконання, проблему закриття ЧАЕС необхідно розглядати лише в комплексі з іншими проблемами, при забезпеченні надійного фінансування з боку країн-донорів, бо ж "Україна цю проблему самостійно не вирішить".

(За матеріялами УНІАН)

Ліквідатор Володимир Остапенко (ліворуч), який працював бульдозеристом з першого до останнього дня ліквідації наслідків вибуху на Чорнобильській АЕС, з респіратором на обличчі разом з вдовами ліквідаторів бере участь в демонстрації чорнобильської солідарности в центрі Києва 23 квітня 2000 року. Учасники акції вимагали відновити бюджетне фінансування заходів з ліквідації наслідків катастрофи і скасувати обмеження в соціяльному захисті учасників ліквідації аварії на ЧАЕС, виселених і родин загиблих.

Фото УНІАН

У Чернівцях відкрито філію прес-центру "Вільний Кавказ"

ЧЕРНІВЦІ.– За сприяння комітету УНА-УНСО тут відкрито філію пресцентру "Вільний Кавказ" з метою надати "реальну, непідцензурну російським спецслужбам інформацію жителям Буковини про події у Чечні" і звільнити жителів области від російського інформаційного тиску на Україну, зокрема щодо чеченської війни. "Вільний Кавказ" отримуватиме неупереджену інформацію із власних чеченських джерел, чеченського інформцентру в Грузії, з Ічкерії та прочеченських організацій у США. З 13 березня цього року почав діяти комітет "Вільний Кавказ", створений українською партією УНА-УНСО. Комітет вимагає, щоб офіційна влада України визнала геноцид чеченського народу.

УНІАН

У Чечні затримано українського найманця

КИЇВ.– Співробітники Федеральної служби безпеки Росії у Чечні затримали українського найманця, жителя Полтави Михайла Сороченка, що воював у загоні польового командира Доку Умарова. Як повідомило інформаційне аґентство ІТАР-ТАРС, на допиті він сказав, що лідера бойовиків "Хаттаба чеченці не сприймають, він – чужий; у нього лише найманці – араби, росіяни, українці". Згідно з повідомленням російського інформагентства, М.Сороченко повідомив про мінометника з Єгипту, який "дуже добре стріляв".

Найманець відзначив, що авторитет лідерів чеченських бойовиків надто перебільшено, а також висловив переконання, що диверсійна діяльність бойовиків лише починається.

XIX - XXI СВОБОДА 1893 - 2000 У ТРЬОХ СТОЛІТТЯХ

„Мово рідна, слово рідне...”

Здається, проблема вживання серед українців української мови, а не російської, залишилася впродовж ста років незмінною. 25 травня 1911 року „Свобода” вмістила статтю „Наша руська і російська мова”. В тій статті читаємо: *„Московські запроданці, себто москвофіли, на ріжні способи баламутять наших людей, аби лекше їх запхати під ярмо російського царя. Отже туманять наших людей тим, що ніби то ми Русини а Росіяни – то один, однаковий, „рідний” собі нарід. Вони кажуть, що наша мова руська а мова російська – се одна і та сама мова. Тимчасом все те неправда. Бо історія нашого і російського народу доказує, що оба сї народи є ріжні, окремі собі – і цілком у всїм: в мові, звичаях і обичаях дуже ріжнять ся між собою. Придивім ся отже уважно, чи то правда, що наша мова і російська се одна і та сама мова, як торочать про се москвофіли... Знаємо, що від давна наша руська мова на Україні була вживана в письменстві. Але, як нарід наш втратив свою самостійність, то після упадку козаччини – народна наша мова пішла в поневірок, в погорду. Як Україна перейшла під російську кормигу, коли на український народ наложено невольниче кріпацтво, то українську мову усунено зі шкіл, з урядів скрізь її скасовано, а натомість російські наїздники заводили свою, російську мову. І з того часу здавалося ся, що і наше руське письменьство завмерло, бо народна мова втратила своє право горожаньства. Але народ не покидав її і складав на сїй своїй мові прегарні пісні та думи, в яких виспівував про те, що „було й минуло”.*

Далі автор наводить приклади відродження української мови в письменстві, подає різницю в етимології, а вкінці цитує поему Т. Шевченка „Княжна” українською і російською мовами. На закінчення статті пише: *„Прочитавши текст український і той самий російський, кождий, хто уміє читати, побачить, що між мовою нашою а російською є велика ріжниця, і що мова наша, а мова російська є цїлком окремими, иншими мовами. Наша мова і російська не є одна і та сама, навпаки се чужі і ріжні собі мови. Так і Русини-Українці є собі окремий, инший народ від російського, – а Росіяни се знов окремий, инший, цїлком чужий для нас народ”.*

Ось так пояснювала газета „Свобода” своїм читачам з 1911 року різницю між мовою та походженням двох народів. А як пояснюють сьогодні російську мову в Україні?

ПОЛІТИЧНИЙ КОМЕНТАР

Гра Президента з прем'єром...

19 та 20 квітня Президент Кучма повністю вдовольнив почуття тих, хто очікує відставки віце-прем'єра з питань паливно-енергетичного комплексу Юлії Тимошенко. Втім, потріпавши нерви Ю.Тимошенко, Президент таки не став самостійно ухвалювати рішення про її відставку, чим засвідчив, що її присутність в уряді – не така вже катастрофічна проблема для економіки, яку треба розв'язувати негайним усуненням поганого керівництва. Навпаки, стало зрозуміло, що Президент лише почав гратися в “кішки-мишки” з прем'єром, якого відверто виставляють заручником її посади. Проте навіщо всі ці забавки Президентові, який щойно мав визнати крадіжки російського газу перед Президентом Путіним і обіцяв йому негайно поставити заслін зловживанням? Чому, до речі, на згаданих засіданнях не так уже й багато йшлося про ті самі крадіжки газу, а більше уваги приділялося компанії “Енергоатом”, де щойно поліпшилися справи хоча б з пальним для станцій та платнею для персоналу? Навіщо взагалі Кучма врятував уряд Ющенка на нещодавній імпрезі в парляменті під час затвердження програми Кабінету Міністрів, але не витримав й місяця і власноруч почав трощити цей уряд? Більшість політиків вважає, що Президент просто почав виконувати обіцянки, начебто дані ним олігархам, яких лише завдяки цьому вдалося примусити голосувати за програму уряду. Але якби було саме так, Юлія Тимошенко вже просто не займала б посаду заступника прем'єра.

Критика на адресу Тимошенко – це лише привід для Президента, зрозумілий для більшости політиків, – почати свій власний наступ на уряд Ющенка. Причому, як видається, – мета цього наступу не лише пов'язана з ревнощами щодо конкурента в популярності. Зі слів Кучми зрозуміло, що він ніби шкодує, що немає посади віце-прем'єра з питань економічної реформи. Але навіщо така посада в Кабінеті Міністрів, де весь склад вважається суцільно реформаторським? Можливо, Президент добивається дискредитації В. Ющенка в очах західніх партнерів? Кого ж, власне, він бажав би бачити на посаді віце-прем'єра з реформ? Можливо, повернути С.Тигипка, аби Міністерство економіки віддати, скажімо, улюбленцеві сім'ї В. Януковичу? Але сам Кучма назвав Донецьку область серед найбільших боржників у сфері енергетики, то ж дивно було б посадовити її губернатора в міністерське крісло...

Судячи з того, як Президент взявся за проблему криміналізації економіки, не виключено, що він має на меті зовсім інші орієнтири. Наприклад, було б логічним посаду віце-прем'єра за цих умов віддати комусь із “силовиків”. Тепер прем'єр-міністер або виконає вимогу Президента, що свідчитиме про повну відсутність політичної самостійности, або все ж таки скаже своє слово. Для Кучми ж, схоже, важливо, аби крім нього в державі ніхто не мав власних принципів.

Ірина Погорєлова (УНІАН)

Україна у центрі...

(Закінчення зі стор. 1)

кількістю фінансових операцій у 1996 та 1998 роках, які вплинули на розмір резервів Національного Банку України. Такого роду угоди створили помилкове враження про справжній розмір резервів банку України.” Хотілося б додати той факт, що представники МВФ дізналися про неточну інформацію щодо розмірів резервів Національного Банку України ще влітку 1998 року під час економічної кризи в Росії та Азії. Таким чином, МВФ не прийняв відповідних заходів ще тоді, а обвинувачує Україну саме тепер, коли країна дійсно готова до реальних реформ і потребує допомоги Заходу.

Адміністрація США опублікувала статтю у газеті “Нью-Йорк Таймс” від 16 березня під назвою “Лідер України скасовує свою візиту до США через непорозуміння з МВФ”. У цій статті представник адміністрації США вважає, що Уряд України повинен з'ясувати це непорозуміння з МВФ – йдеться про надання неправдивої інформації про реальні резерви Національного банку України задля отримання подальших кредитів МВФ. Представник Держдепартаменту США Джеймс Рубін також наголосив, що Держдепартамент схвалив “готовність уряду України повністю співпрацювати з міжнародними ревізорами у період розслідування”. Крім того, на відміну від заяви, поданої Департаментом фінансів США, Рубін повідомив про “готовність Держдепартаменту підтримувати програму економічних реформ, запропоновану Президентом України Леонідом Кучмою та прем'єр-міністром Віктором Ющенком”.

Після критичних публікацій в американській пресі відносно України, представники українсько-американських організацій та фундацій мали зустріч з послом з особливих доручень до Нових незалежних країн Стівеном Сестановичем. Під час тривалого діялогу посол Сестанович запевнив представників української громади, що Держдепартамент США буде надалі підтримувати реформаторський уряд України на чолі з прем'єр-міністром Віктором Ющенком. Посла також цікавила думка представників українсько-американської громади відносно непорозумінь між Національним банком України та МВФ і шляхи покращення українсько-американських відносин.

23 березня ц.р. відбулися слухання у Конгресі при Комітеті банківських та фінансових справ, присвячені обговоренню діяльності МВФ і Світового банку. На слуханні були присутні міністер Фінансів США Лоренс Сомерс, представники Міжнародної фінансової консультативної комісії (the Meltzer Commission), та Джеймс Гіл, керуючий справами банку Credit Suisse First Boston (CSFB). У своїй доповіді Голова Комітету Джим Ліч підкреслив, що “саме тепер, на початку 21-го століття, США повинні переглянути свою політику щодо міжнародних фінансових організацій”. Він також сказав, що “серйозні звинувачення проти України поставили під сумнів порядність Національного банку України, підірвали довір'я МВФ, та викликали зацікавленість у причетности такого значного міжнародного банку як CSFB у протизаконних фінансових операціях, пов'язаних з Національним банком України”.

У четвер, 30 березня, відбулося слухання у Підкомісії з питань закордонної допомоги на 2001 рік. Директор Української Національної Інформаційної Служби (УНІС) Михайло Савків мол. свідчив перед Підкомісією з метою переконати конгресменів у важливості закордонної допомоги США Україні у 2001 році. Представники Конгресового Українського Кокусу (КУК) передали письмове свідчення для протоколу Підкомісії з питань закордонної допомоги. У документі, підписаному співзасновниками Українського Кокусу, записано: “Закордонна допомога США Україні у 1996-2000 роках вплинула на історичні досягнення в Україні, а саме: прийняття нової Конституції України, стабілізацію української валюти, приватизацію державних підприємств та побудову ринкової економіки, яка базується на законах нового громадського законодавства, що надає право власности організаціям та схвалює контрактні відносини”. Члени Кокусу наголосили, що фінансова допомога США Україні “в силі змінити карту Европи”.

Під час слухання співзасновники Конґресового Українського Кокусу Боб Шейфер та Марсі Каптур схвалили відданість прем'єр-міністра України Віктора Ющенка процесові реформ та його зусилля щодо “скорочення зайвих державних структур та непотрібних правових процедур.” У своєму виступі Б. Шейфер навів слова з виступу Держсекретаря США Маделин Олбрайт, де вона визнає Україну як одну з чотирьох країн, яким плянується збільшити фінансову допомогу США у наступному році. Однак, незважаючи на думку М. Олбрайт, яка вважає що “успіхи України у реформуванні економіки відповідають інтересам США”, бюджет США, запропонований президентом на 2001 рік, не передбачає збільшення фінансової допомоги Україні, більше того, вона є меншою, ніж у 2000 році.

Директор УНІСу Михайло Савків мол. із свого боку також нагадав про успіх реформ на Україні, можливість проведення яких було забезпечено фінансовою підтримкою США. Він зупинився на чисельних економічних завданнях, які стоять перед Україною. “Після тривалої економічної кризи промислове виробництво збільшилося на 7 відс., урядові вдалося стабілізувати курс гривні після кризи на російській та азіятській біржах, прийнято бездефіцитний бюджет на початку цього року”. М. Савків подав на розгляд членам Підкомісії з питань закордонної допомоги п'ять важливих програм, спрямованих на проведення реформ та побудову демократичного суспільства в Україні: реформа комерційного законодавства, адміністративна реформа, яка передбачає скорочення міністерств та державних службовців, реформування сільськогосподарського та енергетичного секторів, зміцнення та розвиток інститутів демократії.

У заключенні свого виступу, Михайло Савків мол. звернувся до членів Підкомісії з проханням розглядати фінансову підтримку США Україні як засіб для “зміцнення економічної спроможности України та придушення реваншистських намірів Росії відновити свою імперію”.

Директор УНІСу процитував вислів колишнього заступника Держсекретаря США при адміністрації президента Буша, Роберта Золліка, опублікованого 27 березня ц.р. у газеті “Вол Стріт Джорнал”: “На відміну від Ґорбачова, Путін прагне відновити панування Росії над своїми сусідами. Поглиблення економічної кризи у країнах зі спільними з Росією кордонами допомагає Росії встановити повну контролю над цими державами”. Конґрес США повинен схвалити подальшу фінансову допомогу Україні, підкреслив Михайло Савків мол.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Острівець, який не повинен затонути

Фундація УНСоюзу подарувала 5 тисяч долярів на підтримку львівської бібліотеки

Д-р Л. Крушельницька (праворуч) і д-р Л. Онишкевич в НТШ.

Хоча із д-ром Ларисою Крушельницькою ми вже віддавна листувалися та відвідували її у Львові, тепер мали нагоду привітати її на американському терені. Отримавши з великим трудом візу, вона перебувала тут тільки короткий час – з єдиною ціллю: зацікавити ширшу публіку одним з українських інтелектуальних скарбів – бібліотекою ім. В. Стефаника у Львові та проблемами, які тепер там назріли у зв'язку із здобуттям ще одного приміщення для книжкових фондів, яке, однак, потребує невідкладного ремонту. Ця енергійна, хоч зовні тендітна, жінка зі справжнім завзяттям очолює понад триста співпрацівників, видає раз-у-раз нові книги, адмініструє усім цим добром, що знаходиться в бібліотеці, та старається у сьогоднішніх складних умовах давати лад усьому, що стосується нормальної праці цієї важливої установи.

На вечорі в приміщенні Наукового Товариства ім. Шевченка д-р Л. Онишкевич, представляючи гостю, підкреслила шляхетність і об'єктивну суспільну вагу зусиль д-ра Л. Крушельницької, що походить із славного роду Крушельницьких, який був призначений на знищення, але вижив і виявляє патріотичну активність паки і паки, як ось тепер в особі директорки славнозвісної бібліотеки.

Розповідаючи про світла та тіні своєї діяльности, д-р Крушельницька назвала бібліотеку ім. В. Стефаника островом серед культурного болота, і з гордістю підкреслила, що „її" бібліотека в даний час має найбільшу збірку україніки у світі. Із відділів україніки, рідкісної книги і картографії користають не тільки читачі зі Львова, але з цілої Галичини, як також часті гості зі Західньої Европи. Залі бібліотеки відвідує понад 260 тисяч читачів річно. Розуміється, для такої кількости стає замало місця. Коли д-р Л. Крушельницька розповідає зібраним ньюйоркчанам про обсяги праці та дальші вимоги, які книги і слухачі ставлять, здається просто неможливим, що вона, тендітна жінка, може всі проблеми подолати і всі пляни обнови здійснити. Ніби відчуваючи наші сумніви, гостя каже, що жене геть від себе будь-який песимізм, і що її енергію підтримує віра в молоде покоління. Вона уважає щастям, що може співпрацювати з молоддю, яка поривається вперед, при цьому мислячи ясно і реально.

Зусилля д-ра Крушельницької, спрямовані у майбутнє, врешті-решт увінчалися успіхом: управа міста Львова виділила для бібліотеки ще одне приміщення, що досі було школою. Там можна збудувати нову, велику читальню.

Предсідник УНС У. Дячук інформує присутніх про активну участь УНС у збірці на бібліотеку і про дар 5,000 дол. в 2000 році на ту ціль.

Проте це одержане приміщення потребує ремонту та пристосування до потреб бібліотеки, а фонди, зібрані від 1997 року окремим Комітетом, в якому головним мотором був УНСоюз, вже вичерпалися. Оце і є головною причиною приїзду д-ра Л. Крушельницької до США.

В тій цілі вона не лише зустрілася з громадою Нью-Йорку, але й відвідала наші кредитові кооперативи та інші фінансові інституції, також в околиці Нью-Йорку, Філядельфії, Нью-Джерзі, Дітройту та Чикаго. На жаль, як інформувала вона нас перед поверненням до Львова, досі не знайшла потрібного відгуку на свої прохання. А тут заходить небезпека, що можуть навіть відібрати призначену будівлю, коли не почнеться ремонт.

Д-р Л. Крушельницька, розповідаючи про значення і величину бібліотеки, з якої часто користуються також науковці з інших країн, повідомляє, що на перехованні в польському костьолі у Львові є ще майже три мільйони книг. Ці книжки просто можуть пропасти, коли влада міста поверне костьол католикам.

Отже, – складне завдання лежить на плечах директорки бібліотеки ім. В. Стефаника. Його можна розв'язати лише при допомозі діяспори – і це визнали усі дискутанти на зібранні. Але як відгукнеться наша громада, побачимо в найближчому майбутньому.

Треба нам бути такими ж оптимістами, як д-р Крушельницька, та вірити у шляхетність і щедрість нашої громади – той острівець знань у Львові мусить існувати і розвиватися – бо це візитівка сучасної української культури.

О. Кузьмович

Річні загальні збори і організаційні наради Дітройтської Округи УНС

У неділю, 26 березня ц.р., в приміщенні Українського Культурного Центру у Воррені, Мишиґен, відбулися річні загальні збори Дітройтської Округи УНС. Збори відкрив голова Округи д-р Олександер Серафин. Найперше хвилиною тиші вшановано пам'ять померлих членів. Протокол минулорічних загальних зборів, який прийнято без змін, прочитала О. Марущак.

За управу звітував О. Серафин. Він поінформував, що у минулому році відбулося чотири наради управи. Округа відбула літню зустріч активу на оселі „Діброва". Крім цього, відбулась зустріч з головним редактором „Свободи" Раїсою Галешко, де присутні (45 осіб) мали змогу висловити свої думки щодо тижневика.

Завдяки УНСоюзу роздано п'ять стипендій студентам середньої школи, позитивно закінчилась судова справа зі CBS, внаслідок чого адвокати пожертвували з відшкодування 125 тисяч долярів на громадські цілі. Дітройтська Округа придбала у минулому році 22 нових члени, найбільше – Віра Крива (9 чл.) і Ольга Марущак (7 чл.). Звітували також скарбник Ярослав Базюк про фінансові справи, Ольга Марущак, Леся Лаврін і Роман Р. Куропась. За Контрольну комісію звітував Йосиф Постоловський. Після короткої дискусії і уділення абсолюторії уступаючій управі голова Номінаційної комісії Я. Базюк запропонував членів до нової управи, а саме: голова – д-р О. Серафин, заступник Ірина Прийма, скарбник Я. Базюк, секретар – Р. Лазарчук, пресові референти – З. Василькевич, Ігор Іваницький, господарський референт – Юрій Руб, вільні члени – Віра Крива, Галя Татарська, Ліда Колодчин, Д. Кошильовський, Я. Корнелюк, І. Чухрак, Г. Корбяк, почесні члени – д-р Атанас Слюсарчук і Осип Бігун.

Контрольна комісія: Йосиф Постоловський, Ольга Марущак і Александра Лаврін. Листа Номінаційної комісії була прийнята одноголосно. Опісля О. Серафин попросив до слова Марту Лиско. Вона подала до відома ряд важливих справ. На поточний рік О. Серафин запропонував провести Союзовий день на оселі „Діброва", організувати зустріч з головною редакторкою „Ukrainian Weekly" Ромою Гадзевич, далі активно пропагувати УНСоюз.

У доповненнях і запитах брали участь д-р А. Слюсарчук, Ліда Колодчин, Р. Куропась, д-р О. Серафин, О. Марущак і В. Крива.

У питаннях, на які давала відповідь Марта Лиско, порушувалися справи дивідендів, праці УНС у Канаді, збирання вкладок та інші. Додатково М. Лиско сказала, що, правдоподібно, наступна конвенція УНСоюзу буде у Чикаго, подякувала Дітройтській Окрузі за працю і просила старатися збільшити придбання нових членів.

Після полуденку відбулися організаційні наради, які перевела Марта Лиско. Вона пояснила нові, популярні і дуже привабливі поліси, які тепер має УНСоюз для усіх, а особливо для старших віком, сказала, що у „Свободі" часто друкуються інформації відносно нових поліс.

Зенон Василькевич

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

РОДУ-УККА – в дії

Іван Буртик, голова, **Тамара Ґалло,** секретар

Брат – братові

РОДУ – УККА вислали допомогу родинам вуглекопів в Краснодоні

Управа Ради Оборони й Допомоги Українцям при (РОДУ) УККА вирішила з допомогою ЗУАДКу негайно подати допомогу родинам, на шахті ім. Баракова. Діставши дозвіл урядів США й України на вивіз харчових продуктів РОДУ перевела їх збірки. Управа висловлює щиросердечну подяку фірмі „Міст" в Лінден Нью-Джерзі, котра оплатила половину коштів висилки контейнера, що було великою допомогою. Рівнож дякуємо всім людям доброї волі, що в такий короткий час допомогли нам в цій акції. Щира подяка Союзові Українок Америки за пожертву 60 пачок одягу, котрі доповнили контейнер. Подяка дирекціям кредитових кооператив „Самопоміч", які склали пожертви на закуп харчів: Нью-Йорк – 1000 дол., Нюарк – 250 і Пассейк-Кліфтон – 200 дол. Частину грошей витрачено на закупівлю 7 тонн харчів, решту грошей з пожертвами буде передано до розподілу потребуючим через нашу фундацію „Соборність" в Луганську, яку очолює і займається цілою акцією д-р Іван Саєнко. Висловлюємо подяку Відділові УККА в Чикаґо, який переслав 5,000 долярів з умовою переслати їх потерпілим. На грошові пожертви РОДУ одержить розписки отримувачів з числами їх паспортів. 268 пачок одягу і взуття будуть розділені згідно з потребами. Управа РОДУ висловлює всім глибоку вдячність за співчуття до рідних в потребі, за щедрість і довір'я до нас.

Контейнер готовий до висилки в Луганськ потерпілим родинам шахтарів. Зліва: д-р Бемко, І. Буртик, Володимир Васьків, Юрій Дребик.

Цей контейнер піде до Павлодару в Казахстан. Зліва: добрий помічник – новоприбулий Михайло Слабий та І. Буртик.

Подяка РОДУ людям доброї волі

В серпні 1999 року Управа Ради Оборони й Допомоги Українцям при УККА, зібрала 165 тисяч фунтів одягу, який вислано 5-ма контейнерами до України за оплатою Українсько-Американської Гуманітарної Асоціяції через Фундацію „Соборність" в Україні. Цього року заходами РОДУ придбано 108 тисяч фунтів одягу, який з допомогою і оплатою пересилки ЗУАДКом вислано трьома контейнерами для селян Луганської та Івано-Франківської областей. Розподілом займуться владики Іреней Білик і Павло Василик. Один контейнер (26 тисяч фунтів), який оплатила Українсько-Американська Гуманітарна Асоціяція, вислано через фундацію „Соборність" для багатодітних родин в Полтаві. Розподілом дарунків займеться їхній директор Галина Гаретова. За пересилання п'ятого контейнеру, який відійшов 10 березня до Павлодару в Казахстані, (він вміщує 770 пачок одягу і харчів), заплатив ЗУАДК. Управа РОДУ висловлює щиросердечну подяку за велику допомогу в збірковій акції нашому духовенству й за щедрі пожертви всім громадянам, які відгукнулись навіть із далеких штатів Америки. Окрема подяка Римокатолицьким Церквам і Ротарі Клюбові, які щедро допомогли в нашій акції. Рівнож щира подяка нашій пресі, та всім хто чим-небудь допоміг, а головно всім, що не жаліли часу й труду запакувати пачки та скласти їх до контейнера. Для людей віком 70 – 80 років не була це легка праця, але вони виконували її жертвенно й добровільно.

Як бачите, ваші пожертви на РОДУ працюють, тож закликаємо й просимо, пам'ятайте про РОДУ в своїх пожертвах, бо в нас є багато проєктів – як допомоги старшим віком в Казахстані, збудування при церкві школи для молоді і т. д. Пожертви просимо слати на адресу: **UCCA-RODU, 203 Second Ave. New York, N.Y.10003.** Телефон УККА **(212) 228-6840**. РОДУ **(973) 778-4063.**

Здорова економіка – сильні наші кредитівки

Річні збори Федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" в Клівленді

43-ті з черги, відбулися 26 березня ц. р. в залі церкви св. Трійці в Норт-Роялтоні, Огайо збори відкрила голова дирекції Розалія Головко, повідомивши, що на залі присутні 219 членів з правом голосу, тому збори, згідно зі статутом, правосильні.

Голова зачитала імена 55 членів, які померли у звітовому році. Парох о. Ярослав Стебельський провів молитву в наміренні успіху зборів. Відтак присутніх привітали голова УЗО Василь Ліщинецький, а від Товариства „Самопоміч" – М. Гейниш.

Порядок нарад і протокол з минулих зборів були прийняті без змін. Звіти дирекції започаткувала її голова Р. Головко. За минулий рік кредитівка збільшила членські ощадності, позики і обіговий капітал. Не сталося жодної затримки в обслуговуванні членів з 31 грудня 1999 року на 1-ше січня 2000 року, як дехто побоювався. Щоправда, частина членів піддалася паніці і вибрала близько мільйона дол. своїх заощаджень.

Дирекція закінчила перебудову приміщення, додала нові віконця для обслуги, прийняла до праці дві нові касирки, тепер має намір закупити додаткову площу для стоянки авт. Члени кредитівки одержують вищі дивіденди за свої ощадності, є чимало безкоштовних форм обслуги. Діловодство кредитівки перевірила Контрольна комісія, як і федеральні аґенти, які засвідчили, що всі книги ведені бездоганно. Голова подякувала усім працівникам за активну і сумлінну працю.

Другим з черги звітував управитель кредитівки д-р Орест Ліщинецький. Активи зросли на 1,820,518 дол. – до суми 55,854,433 дол. Уділи: на 1,188,045 дол. – до 49,508,410 дол. Капітал кредитівки зріс до 5,981,615 дол. Виплачено дивідендів у сумі 2,147,523 дол. Уділено позик на 8,217,312 дол., і позики зросли до 28,790,734 дол.

Позитивним явищем є збільшення морґеджових позичок, що приносить кредитівці найбільший заробіток. Здорова економіка в країні збільшує попит на кредити, і кредитівка завжди готова уділити вигідний і дешевий кредит, надати фахову пораду.

За Кредитову комісію звітував її голова Б. Кичун. Комісія розглянула 319 аплікацій і признала кредит на суму 8,217,312 дол. За Контрольну комісію звітував д-р В. Боднар. Комісія перевірила балянс приходу, розходу і резеви, книговодство, згідно зі статутом, і ствердила, що діловодство кредитівки відповідає всім вимогам Федеральної адміністрації кредитівок.

Збори проголосували за оголошену Номінаційною комісією листу, до якої увійшли д-р Б. Чепак, М. ДоброНос, і А. Брездун-Барет (члени дирекції), І. Федоришин – Кредитовий комітет і Стефан Габель – Контрольна комісія. Бюджет кредитівки на 2000 рік в сумі 3,685,000 дол. збори схвалили одноголосно. Певні побажання до дирекції висловили п. Сива і П. Венгрина.

Після того, як Р. Головко закрила збори, відбулися роздання нагород і перекуска.

Євген Бачинський,
Клівленд, Огайо

В 1938 році Польща позбавила Романа Шухевича громадянства

Наша читачка Романа Яхторович переслала до редакції відбитку із щоденника „Діло" у Львові із 1938 року, в якому було вміщено довгий список українців, які рішенням польських властей втратили польське громадянство за те, що перейшли нелеґально на територію Карпатської України, щоб там допомагати у боротьбі за самостійність.

У довгому списку із різних чисел офіційного польського „Монітора" є також прізвище Романа Шухевича – Тараса Чупринки.

Читаємо: *„В ч. 86 „Монітора" оголошено рішення президента м. Львова про відібрання громадянства Осипові Бойдуникові з Долини, Евгенові Бухало з Дерманя, Іванові Хомянчукові з Ляшок Гор., Яросл. Дуді з Вербова, Осипові Карачевському з Держова, Романові Мировичеві з Рожнітова, Віталієві Пилипчукові з Городиславич, Іванові Стебельському зі Старої Соли, Володимирові Шиґельському зі Львова, Романові Шухевичеві зі Львова і Львові Ярославові Зацному з Козови".*

Пересилаючи копію „Діла" зі списком, Р. Яхторович пише, що її вуйко Володимир Голіян з Винників, який є в списку з „Монітора" під ч. 84, переслав їй цю копію вже давно, а ориґінал був з ним впродовж усього життя, доки він недавно вмер в Австралії.

О.К.

Американський журнал „Time Out" про українські крамниці

В американському тижневику, що виходить в Нью-Йорку під назвою „Time Out" у березні було надруковано на цілу сторінку світлину-композицію українського народного мистецтва із трьох крамниць в Нью-Йорку – „Арки", „Молодого Життя" і „Сурми". До світлини подано точне пояснення, де ці крамниці знаходяться, ціну вишиванок, писанок та інших речей, зображених на світлині, і коротку статтю під назвою „Мала Україна", в якій говориться про культурний вклад українців в життя Нью-Йорку та історію нашого поселення в долішній частині міста.

Наш кор.

Вшанування українських берегинь у Стемфорді

Отче, Ти сотворив і покликав нас бути Жінками. Дай, щоб зростала у наших серцях Твоя любов. Дозволь, щоб ми продовжували у нашім власнім житті таку саму радість і хвалу, яку Тобі віддавала Марія, Твоя Пресвята Матір і Матір наша – Жінка над Жінками.

Мирослава Роздольська

Неоціненною є роля української жінки у збереженні культурних, релігійних, національних традицій нашого народу в діяспорі. Тож ідея Владики Василя Лостена провести епархіяльний День жінки захопила всіх. Активно працював комітет готування святкувань, який очолював О. Джонатан Морз. Жіноцтво епархії численно (понад 700 жінок) прибуло на свято.

Божественну Літургію, якою розпочалося святкування, відправляв Владика у співслуженні з оо. Ігорем Міджаком, Богданом Данилом та дияконом Кирилом Манолевим. Молитовний дух підтримували співом слухачі місцевої семінарії. Висловлюючи щиру подяку посестрам за їхню велику, неоцінену працю для нашої Церкви, Владика благословив українське жіноцтво на нові добрі справи у нашій церковній родині.

Надхненні слова, звернені до жінки, підтримали сестри Галина Пашкевич

(Закінчення на стор. 21)

Парафіянка Ірина Лотоцька приносить дари для Матері Божої від жінок Стемфордської Єпархії.

Жіноче зібрання у великій залі семінарії.

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО ТЕМИ

Про основи УПА і дії ОУНр

14 січня у короткій заувазі „Про ОУН, УПА і УГВР" я висловив думку, що часто вживане визначення „ОУН–УПА" не є правильним, тому що історія і характер цих двох організацій різко різняться між собою. Найбільш яскравою різницею між ними є те, що ОУН була і є партійною і авторитарною організацією світських людей, тоді як УПА була понадпартійною і військовою організацією. Багато вояків УПА не були членами ОУН і не мали жодного відношення до неї. Мій двоюрідний брат Іван Кохан (син Ілярія) був замучений поляками в Грубешівській тюрмі в 1946 році за належання до УПА, а дальший член моєї родини Євген Каранович, який працював лікарем в УПА, був вбитий коло Каменя-Каширського. Обидва вони не були членами чи навіть прихильниками ОУН, і тому пов'язання УПА з ОУН я вважаю неправильним.

У відповідь на мою заувагу Лев Футала опублікував статтю „В ім'я чого зневажено правду" („Свобода", 10 березня), в якій доводить, що „ОУН поклала основи під УПА". Твердження про основну ролю ОУНр в творенні УПА спотворює історичну правду.

„Комунікат закордонного Представництва УГВР" від 14 березня 1950 року подає до загального відома що „закордонні частини ОУН, які на еміґрації називають себе також ОУНр, у зв'язку з невизнанням їхнім Проводом устроєвого статуту УГВР не входять до системи УГВР". В другій частині того Комунікату є твердження, що „Провід закордонних частин ОУН, що складається із людей, які ні у визвольних процесах періоду після 1941 року в Україні, ні в творенні УПА, ні в нарадах III ВНЗбору безпосередньої участи не брали, – не визнає на ділі характеру УПА як загальнонаціональної понадпартійної збройної сили..., а далі стоїть на позиціях однопартійної диктатури".

Наведені цитати в Комунікаті УГВР ясно кажуть, що, поперше – закордонні частини ОУН – це те саме, що ОУНр, подруге – провідники ОУНр в творенні УПА участи не брали, потретє – провідники ОУНр не визнали понадпартійного характеру УПА, і почетверте – що ОУНр далі практикує диктатуру вождівства. Тому моє твердження про це, що ОУНр, вживаючи вислів „ОУН–УПА", впроваджує облуду в історію, було згідне із правдою.

Твердження Лева Футали про те, що „коли б не було ОУН, то не було б і УПА" шокує непоінформованістю. Чи дійсно Лев Футала не знає, що Тарас Боровець з доручення уряду Української Народної Республіки (в екзилі) зорганізував вже весною 1942 року в лісових теренах Полісся відділи УПА, які нараховували 10,000 партизан? В тім же часі ОУНр ставилася вороже до партизанської війни УПА, бо все ще надіялася на співпрацю з німцями в творенні диктаторської України. В червні 1942 року провід ОУНр (Бандери) опублікував відозву „Партизанка і наше ставлення до неї", у якій УПА (Боровця) названа злочином проти свого народу. Організація і дії УПА були описані сотником О. Гриценком в 1955 році в книжці „Армія без держави". Він твердить, що тільки в лютому 1943 року провід ОУНр вирішив брати участь в діях УПА і зажадав, щоб Т. Боровець (Тарас Бульба) підпорядкував УПА М. Лебедеві, тодішньому провідникові ОУНр. В серпні 1943 року ОУНр підступно напала на табір УПА, вбила багато бійців, пограбувала майно, а жінку Боровця разом з полковником Новицьким, полковником Трейком, полковником Совенком і поручником Гудимчуком взяла в полон. Ці дії ОУНр показують, що ОУНр не організувала УПА, а її збройно перебрала й узурпувала не тільки назву, але й майно.

Що УПА Боровця була створена перед партизанкою ОУНр підтверджує „Encyclopedia of Ukraine", Vol.V на стор. 392: „Перші відділи УПА постали в західній Волині і були організовані незалежно Т. Боровцем (весною 1942), Бандерівською фракцією ОУН (від жовтня 1942 р.) і мельниківською фракцією ОУН (весною 1943 р.). Коли переговори між цими трьома групами не були успішними, найсильніша група – бандерівські відділи, роззброїли і абсорбували дві інші групи". Хоч можна мати зауваги про „роззброєння", які так невинно описує П. Содоль в Енциклопедії, однак фактом є, що Т. Боровець організував перші відділи, які називалися УПА. Будучи студентом медицини в 1942 році у Львівському медичному інституті, я тільки чув про славного Тараса Бульбу, що організував партизанські відділи в поліських лісах; про інші партизанські відділи не було тоді вісток.

Твердження УГВР про непричетність ОУНр до творення УПА, твердження Гриценка про братовбивчу війну бандерівської ОУН проти УПА Боровця, а також „Encyclopedia of Ukraine" і мої спогади доводять, що УПА була організована й існувала без помочі ОУНр. УПА існувала вже тоді, коли ОУНр ще ставилася вороже до партизанської війни. Тому твердження Л. Футали про це, що „коли б не було ОУН, то не було б і УПА", є вигадкою, якою ОУНр годувала українське суспільство довгий час.

Д-р Іван Кохан,
Каліфорнія

ЩО? ДЕ? КОЛИ?

КАЛЕНДАРЕЦЬ ПОДІЙ

6 травня – річні загальні збори Округи УНС в Монтреалі (**6175-10 Ave. Ksmt. Montreal, PQ**). Початок о 2-ій год.

◆

6 травня – XXIII з'їзд Товариства вояків УПА в Домі СУМ при Палісайд авеню в Йонкерсі, Н.Й. Поч. о 9-ій ранку.

◆

13 травня – ювілейний бенкет з нагоди 50-ліття Школи українознавства в Дітройті (**Український культурний центр – P.O. Box 5003, Warren, MI 48091**).

◆

14 травня – відзначення 100-ліття чоловічої гімназії в Івано-Франківському. Пожертви приймає проф. Орест Лисинецький (**172 Locust Drive, Union, NJ 07083**).

◆

15 травня – реченець зголошень у пластові табори і вишколи. Докладна інформація – на реклямних сторінках „Свободи".

◆

20 травня – загальні збори НТШ в Америці в будинку НТШ в Нью-Йорку. Початок роботи секцій о 10-ій годині. Збори о 1:30 по полудні.

◆

21-23 травня – ювілейний з'їзд українських шкіл табору „Міттенвальд", Німеччина, на Союзівці. Тел. **(914) 626-5641.** Факс **(914) 626-4638.**

◆

22-26 травня – V Конференція з проблем української економіки у Львові. За інформацією звертатися до проф. І.С. Коропецького - тел.: **(215) 517-7389**, факс **(215) 204-8173.**

◆

3 і 4 червня – святкування 75-ліття СУА в Українському Народному Домі (140 Друга Авеню в Нью-Йорку). На святі відбудеться виставка світлин з життя округи, дитячої літератури.

◆

11-16 червня – з'їзд Товариства сеньйорів УНС на Союзівці. Телефон **(914) 626-5641.**

◆

22 червня – IV Світовий конґрес стрийських гімназистів: **Stryj Committee, 24E 7th St., Apt. 12B, New York, NY, 10003.**

◆

17 серпня – VIII Конґрес СФУЛТу у Львові. Тел. **(313) 884-6344.** Факс **(313) 884-9474.**

◆

Українську радіопрограму "Голос України" можна слухати в околицях Нью-Йорку і Нью-Джерзі щосуботи від 2-ї до 3-ї години **на хвилях 1430 AM**. Керівник Петро Рибчук. Тел. **(201) 246-0109.**

◆

До уваги читачів!

Оголошення в розділі „Що, де, коли?" є додатковим джерелом інформації і вміщуються в цій колонці тільки за умови подання цих оголошень через відділ реклями (тел. **973-292-9800, дод. 3040**).

Оливи Гетсиманії

Гетсиманський сад на Оливній горі біля Єрусалиму був останнім місцем перебування Ісуса Христа на волі. Тут його арештували. Взагалі впродовж свого земного служіння Христос любив бувати у Гетсиманії. З Оливної гори Він послав двох учнів по осля, на якому у вербну неділю в'їхав до Єрусалиму. Сидячи на Оливній горі Христос провістив спустошення Єрусалиму. З Оливної гори сталося Вознесення Христа на небо.

Старі оливи у Гетсиманії, одна з яких зображена на цьому знімку, були молодими деревцями три тисячі літ тому. Повз ці дерева проходив Ісус. Сама назва саду – Гетсимані – походить від арамейських слів Gat („олійня") і „Shamma" („олива") – тут колись виробляли олію.

Гора оливок здавна вважалася святою.

Світлину передала „Свободі"
Ярослава Рубель

Останнє слово...

(Закінчення зі стор. 1)

нює їм, „починаючи від Мойсея і всіх пророків, все, що було про Нього" сказано (Лука 24:27) і значення страждань, що Він їх зазнав з любови до всього людського роду.

Вони так були захоплені своїм „захожим", що запросили Його залишитися з ними в Еммаусі, і Він прийняв це запрошення. Святий Лука далі описує велику подію, яка назавжди змінила життя тих двох учнів з Еммаусу, і вже дві тисячі років преображує життя кожного – подію, яка лежить в серці Церкви і є її природою, себто Євхаристією. „Взяв хліб, поблагословив і, ламаючи, їм подавав... тоді очі їх відкрилися і пізнали Його" (Лука 24:31), Воскреслого Христа Ісуса. Сповнені надзвичайною духовною радістю, вони негайно повертаються в Єрусалим і знаходять зібраних одинадцятьох і тих, що з ними були, „які розповідали їм, що Господь воскрес і з'явився Симонові" (Лука 24:34). І тут учні з Еммаусу розповідають своїм братам-апостолам „як вони впізнали Його у ламанні хліба – Євхаристії" (Лука 24:35).

Розвіяні надії ожили, світло перемогло духовну темноту, захитана надія відроджується Воскреслим Христом у ламанні хліба!

Свято Воскресіння Христового несе і скріплює віру і надію в кожній людині, проголошує всім, що навіть і серед темних хвилин життя родини, парафії, церкви і народу сяє те світло Воскреслого Сина Божого, що означає і Його перемогу над всяким злом.

Подія в Еммаусі – впізнання Воскреслого Господа і Спасителя у ламанні хліба, впізнання Його, що повторюється під час кожної Літургії у Святому Причасті, підкреслює природу Христової Церкви і служить запорукою відродження і оновлення кожного з нас, запорукою сповнення мрій і надій всіх, „що від одного Хліба і Чаші причащаються у з'єднанні одного з одним на спільність зі Святим Духом" (з Літургії Св. Василія Великого).

Еммаус пригадує, що останнім словом у Господній науці не є гріб, але життя: не смерть, але безсмертя: не Велика П'ятниця, але Воскресіння.

З'єднані з Воскреслим Христом і один з одним у Євхаристії, ми, слуги Господні, вітаємо всіх вас, наших духовних дітей поза межами України.

Обнімаємо наших братів у єпископському і священичому служінні і всіх вірних Христової Церкви в Україні, і проголошуємо, що світло Господнього Воскресіння і з'єднувальна сила Євхаристії скоро охоплять ваші серця і принесуть ту благословенну єдність і заслужену автокефалію, що їх Христолюбива Православна Україна удостоїлась.

Запевняючи вас всіх у нашій любові і у наших постійних молитвах, залишаємось – Ваші слуги у Воскреслому Господі:

† **Василій,**
Митрополит УПЦ Канади
† **Іван,**
Архиєпископ УПЦ Канади
† **Всеволод,**
Архиєпископ УПЦ в США
† **Юрій,**
Єпископ УПЦ Канади
† **Константин,**
Митрополит УПЦ в США і діяспорі
† **Антоній,**
Архиєпископ УПЦ в США
† **Іоан,**
Архиєпископ УПЦ в діяспорі
† **Єремія,**
Єпископ УПЦ у Південній Америці

Дано у Вінніпезі, Канаді; Савт Бавнд-Бруку, Нью-Джерзі, США; Лондоні, Англії, Куритибі, Бразилії і Канберрі, Австралії, на Пасху Господню року Божого 2000.

У Чехії отримали політичний притулок 56 українців

За період з 1992 року 56 громадян України отримали в Чеській Республіці статус політичних біженців. Такого статусу запросили 443 особи з українським громадянством, однак більшості з них було відмовлено.

Консул України у Празі Ігор Притула сказав, що Чехія не надавала Україні щодо цього жодної інформації. За різними даними, нині в Чехії перебуває від 150 до 300 тисяч громадян України, з них лише 60 тис. – легально. За даними опитування, проведеного серед українців у Чехії за сприяння Організації допомоги біженцям, більшість українських громадян виїхали до тієї країни на заробітки, 60 відс. з них працюють у сфері будівництва.

Бог зробив...

(Закінчення зі стор. 1)

прийняв нашу людську природу, народився, виростав, коли дозрів – навчав нарід, чудами показував, що царство Боже вже настало, добровільно прийняв страждання та смерть, по трьох днях воскрес, вознісся – повернув до свого Отця, заняв належне Йому місце праворуч Отця, сповнив цілу спасенну програму, щоб грішному людству відкрити наново шлях до небесного Отця – джерела і цілі існування. Ми можемо сказати, що зі своєї сторони Отець вповні виконав свою обітницю, дану нашим прародичам, Адамові й Єві, після їхнього упадку, про Месію Спасителя, Різдво і Воскресіння пригадують нам, що зі своєї сторони Бог зробив усе, щоб нам уможливити спасіння.

Святочний час – це добра нагода для нас перевірити, наскільки ми виконуємо нашу частку життєвого завдання, наскільки ми стараємося співдіяти з Богом, щоб Його дари прийняти і використати для нашого спасіння, для осягнення цілі нашого існування – нашого життя з Богом. Ця ціль, як відомо, здійснюється не аж після смерти, ми запрошені до неї вже тут, за час нашого життя на землі. І про це треба говорити, не виключно про те, що буде. Наше життя з Богом – це не справа далекої, невідомої майбутности, це справа нашого сьогодні, бо наше життя з Богом вже почалося. Він, як згадано перед тим, цілком відкрився до нас, а ми? Як ми живемо з Богом, як сповняємо Його святу волю, яка для нас є єдиним певним дороговказом життя? Бо про те, власне, тепер розходиться. Можна також інакше поставити питання, а саме: чого ми, властиво, хочемо, до чого прагнемо? Оскільки всі прояви життя людського, незалежно, на якому це не було б рівні, від родинного до державного, починаються в серцях людей, наше питання повинно звучати дуже особисто: що я хочу в житті?

Візьмімо три приклади. Багато людей, особливо політиків, часто говорять, і то з патосом, про мир. Мир – це немов якесь чарівне слово, яке конечно треба включити у свою програму, у свою промову. Яка ж дійсність? Держави продукують зброю, хизується своїми у тій ділянці осягненнями і радо продають зброю – кому завгодно. Це тільки підсичує воєнні дії, а не мир. До одної країни цілий світ звозить літаками поживу, бо мільйони знаходяться в небезпеці голодової смерти, але немає чим довезти голодукючим поживи, бо весь транспорт потрібний на ведення війни з сусідами. Чи справді мир є найвищим пріоритетом?

У багатьох країнах світу, головно між християнами, багато говориться про єдність Христової Церкви. Про єдність говорять церковні і державно-посадові особи, ставимо це як велику потребу для добра Церкви, Держави, народу, а одначе особисті амбіції, майнові розрахунки, політичні чи міжнародні міркування перекреслюють усі цінні ініціятиви. Радше навпаки, миряни, священики, а навіть єпископи, заохочують до взаємного поборювання між різними конфесіями живим чи писаним словом. І постає тривожне запитання: чи ми справді прагнемо єдности, чи ми наставлені за всяку особисту ціну сповняти Божу волю, щоб всі були одне?

Бог сотворив світ, щоб людина була щаслива в ньому, щоб могла в спокої і безпечності вести своє життя. Одною з дуже важливих у житті людини ділянок є економіка. Багато в нас тепер в цій ділянці плянів, багато наставлень, багато теоретизування. Мовляв, якщо б було наведено лад в економіці, то наша Держава стала б на ноги і ми зажили б в добробуті. Але не від роду економічного порядку залежить тут успіх, а від солідности і чесности людей. Згідно зі загальним переконанням громадян, нікуди не рушиш без хабаря. Це страшне свідчення і в ньому – заперечення можливости економічного добробуту. Бо, поперше, хабар – це тільки одна з форм крадежі. Подруге, економіка зі своєї природи найкраще функціонує, коли вона бере під увагу довготермінові розв'язки, а хабарництво – це тимчасова, короткозора політика. Їй сприяє загальне зубожіння та невиплата платень. Але, потретє, вже найгірше, система хабарів підкопує довір'я до всіх форм публічного діяння, до всіх гілок влади(і то на всіх рівнях), до підприємців, до вчителів, лікарів, ремісників. Коли хтось бере чи дає хабарі, чи можна сказати, що він направду хоче добробуту для свого суспільства, своєї Держави? Христове народження і Його переможне Воскресіння – це нагода поставити собі питання: чого я в житті хочу?

Нехай милостивий Господь, що задля нас, людей, і задля нашого спасіння зійшов з небес, народився, дав Себе розп'ясти і воскрес, просвітить нас і допоможе нам усім в цей святий величний час усвідомити чітко й недвозначно, як ми сповнимо нашу частку спасенного діла. Дякуймо Йому, що Він нам дає можливість спасіння, що відкрив для нас доступ до небесного Отця, що сповнив супроти нас Свою обітницю. Благаймо в Нього, щоб ми прийняли Його дари, щоб не злегковажили Його безмежною добротою та не дозволили, щоб наші тимчасові й тлінні бажання перекреслили Його спасенний для нас плян. Воскресіння – це найбільше й наймогутніше Христове чудо. Він смертю смерть подолав. Дай Боже, щоб при допомозі Його сили ми подолали наші пристрасті і з відкритим серцем прийняли нашого Господа й Спасителя в цьому святочному часі та опісля в нашому звичайному щоденному житті.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

м. Львів

Перша жертва голоду

Спеціялісти Чернівецького обласного бюро судово-медичної експертизи вперше у місті поставили діягноз смерти через харчове виснаження. Жертвою голоду стала 37-річна Людмила Боднар, яка померла у своїй квартирі. Упродовж останніх 4 років сім'я із трьох осіб (подружжя та їхній 6-річний син) практично не мала засобів для існування. Жінку звільнили з роботи, коли вона завагітніла. Через значні нервові стреси, вона почала різко худнути, однак родині неодноразово відмовляли у допомозі.

Євреї вивчають традиції

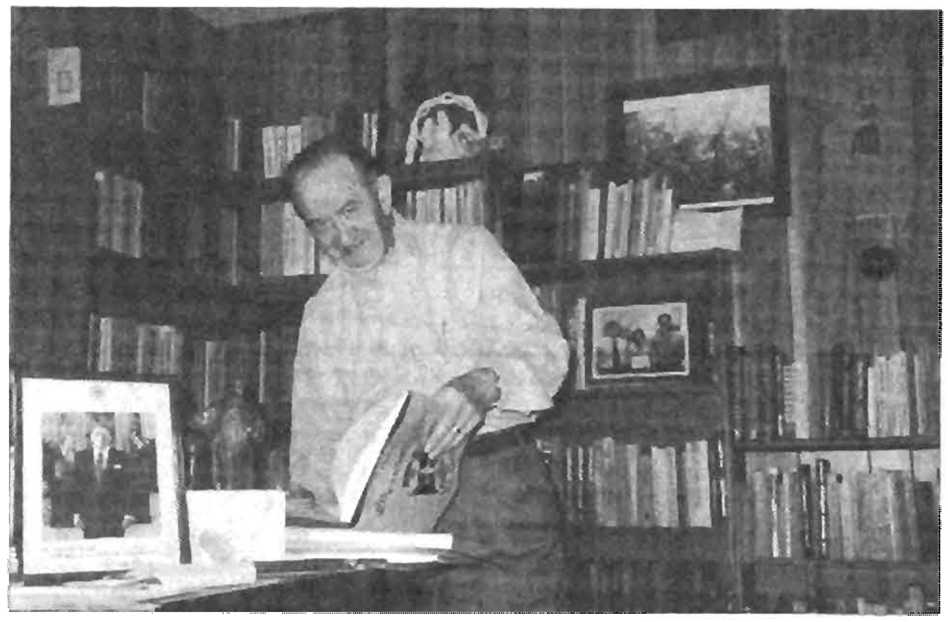
ЖИТОМИР.– Представники з 14 областей України взяли участь у семінарі великих єврейських громад, аби навчитися відзначати пасхальні свята за єврейською традицією.

Федерація юдейських релігійних громад та єврейські організації Житомирського регіону випустили до семінару інформаційний бюлетень напередодні свята Песах.

В Україну приїхали 56 молодих рабинів з Ізраїлю для надання допомоги у проведенні пасхальних урочистостей.

ПОСТАТІ ДІЯСПОРИ

Наше організоване і добре розбудоване поселення поза межами батьківщини не виникло саме по собі, не утворилось з урядових указів, та й зрештою не маса його творила. Понад столітню історію українства в розсіянні творили і творять окремі люди, на ідеях й ентузіязмі яких все тримається. Вчені говорять, що кожне суспільство має десь від 6 до 12 відсотків носіїв ідей (в залежності від рівня розвитку держави), решта – маса. Наша "країна Діяспора" мала і має своїх носіїв ідей. Це – постаті, які відійшли або відходять, часто невідомими, неоціненими, просто забутими. "Свобода" вирішила створити галерею портретів діяспорних діячів, які зробили і роблять вагому, помітну роботу. Нарисом про Олександра Кобасу розпочинаємо сьогодні серію ПОСТАТІ ДІЯСПОРИ. Просимо читачів написати до редакції, хто, на вашу думку, гідний своєю діяльністю поповнити ряд знаних людей діяспори.

Олександер Кобаса серед своїх книг. Поруч портрет Роналда Регена з дарчим написом.
Світлила ***Р. Галешко***

Людина, котра дає

Раїса Галешко

Якби вдалося перевірити списки жертводавців на кожну українську справу: на видавництво, на будову церков, на сиротинці, бібліотеки, церкви, повені, аварії.., – напевно в кожному можна було б знайти прізвище Олександра Кобаси. Так само, якби переглянути списки передплатників усіх українських періодичних видань світу, то в більшости з них була б адреса О. Кобаси з Вільямставну, що в Нью-Джерзі.

Хто він, Олександер Кобаса, що пожертвував за своє життя понад 100 тисяч долярів? Може, який багач? Мільйонер? Ні, простий собі чоловік родом з Лемківщини, біографія якого подібна до тисяч інших, що перейшли буревії війни, втечі від більшовизму і фашизму, табори, поселення на еміграції... З однією лиш різницею, що де б не повернувся Олександер Кобаса, скрізь запалював навколо себе громадське життя і залишав приклад доброчинности.

...Одного дощового недільного дня їду до Вільямставну, щоб особисто поговорити з чоловіком, який щойно дав 50 тисяч долярів на бібліотеку ім. Стефаника у Львові. Завертаю у двір, за суцільною дощовою стіною видністься звичайна скромна хата під високими дубами. На порозі – господар у формальному костюмі і при краватці – О. Кобаса хвилину тому повернувся із мітингу місцевих республіканців, де обговорювалися справи наступних виборів. Це щось нове для мене: простий український пенсіонер – в американському політичному житті? Він вияснив просто: в 1986 році прочитав у місцевій газеті статтю "Прокинься, місто Монро!", де йшлося про передвиборчі програми республіканців і демократів. О. Кобаса, якому життєві обставини не дозволили одержати навіть української вищої освіти, не те що американської, написав листа до газети, в якому від імени простого американського громадянина рекомендував не міняти уряд, а лише деяких людей в уряді, віддавши перевагу республіканцям. Його листа надрукували, потім інша газета передрукувала, потім послали у Вашінгтон, коли Роналд Реген кандидував на Президента США.

Невдовзі до скромного українського чоловіка в маленьке американське містечко прийшов урядовий конверт з Білого Дому, а в ньому – портрет Роналда Регена і підпис: "Mr. Alexander Kobasa with deepest appreciation for your generosity. Ronald Reagan" ("Панові Олександру Кобасі – з глибокою вдячністю за Вашу щедрість. Роналд Реген"). З тих пір серед місцевих урядовців він став свого роду одним з речників трудового народу Америки. Його запрошують на збори і прийняття, і хоч він не сидить у високих президіях і не виголошує промов, все ж, як є потреба, скаже своє мудре слово. Навіть так сталося (цілком випадково), що його дочка Іванка вийшла заміж за сина посадника міста Монро республіканця Кармена ДіНові, і вже подарували панові Кобасі внука і внучку.

З дружиною Ольгою, нині покійною, виховали ще й двох синів: Ігоря, випускника військової академії, ветерана війни у В'єтнамі, та Зенка, фармацевта.

Скільки себе пам'ятає Кобаса, завжди поруч нього була книжка. Народився 12 серпня 1923 року в селі Мацина Велика на Лемківщині. Батько був грамотний, спроваджував зі Львова журнал "Дзвіночок". В селі закінчив 4 кляси початкової школи, на цьому його освіта могла б і завершитись, як і більшости сільських дітей, але він був дуже здібний, до того ж з репутацією "розбишаки", що було рівнозначним слову "сміливець", і батько віддав його до гімназії, перед цим пославши до приватної вчительки, де він за одну зиму закінчив 5 і 6 кляси. В гімназії у Горлицях вчився недовго, бо у 1941 році прийшли совєти – і все пішло шкереберть. Протягом двох років Олександер працював у книгарні "Горлиця" і одночасно навчався заочно в Українському технічно-господарському інституті в Подєбрадах (бухгальтерія, політична економія і німецька мова). А в 1943 році німці арештували його за нелегальну літературу й кинули до тюрми, однак приятель поляк допоміг йому втекти, і 20-річний юнак опинився в Німеччині. Два роки працював на бауера, а по закінченні війни, в 1945 році, опинившись в американській зоні, відчув себе майже на волі, і його енергія закипіла.

Маючи лише 22 роки, він почав творити у Кеснах в таборі переміщених осіб українську організацію. Сам розробив її структуру, сам призначив коменданта, управу, двох поліцаїв, зареєструвалися, повісили український прапор – і фактично перша українська організація в Кеснах запрацювала. Мов на домашній вогник, почали тягнутися до неї українці-діпісти, і скоро (вже по переміщенні в Ітліч, потім у Штравбінг) членів українського табору вже перевалило за півтори тисячі, з нього утворило три табори, до управи прийшли грамотні й інтелігентні люди.

Своє табірне життя О. Кобаса закінчив у Друммонді, де відкрив невеличку книгарню. Пізніше, в містіНоймарк при німецькій книгарні він відкрив український відділ. Там видав у 1948 році дві книжки Павла Савчука.

До Америки приїхав у грудні 1949 року і поселився в Честері, Пенсильванія. Ясна річ, відразу пішов до українців, ясна річ – відразу став організатором громадського життя: спочатку секретарем "Самопомочі", а згодом – головою цієї громадської організації протягом десяти років. В Честері також допомагав видавати журнал "Честерський Лис Микита", бюлетень "Новинки", заснував кредитову кооперативу, аматорський театральний гурток... І все це – одночасно заробляючи на хліб щоденний як електрозварник на сталеварному заводі.

О. Кобаса в сталеварні в Пенсильванії. 1950-ті роки.

А тоді похитнулось здоров'я. Лікар не знайшов конкретної хвороби, але порадив міняти працю. Кобаса вирішив купити курячу фарму неподалік Вільямставну. І як не стало Кобаси в Честері, то й "Самопоміч" розв'язалась, й інші організації з часом завмерли.

Зате навколо Вільямставну у Нью-Джерзі завирувало українське громадське життя: Олександер Кобаса відразу ж, в 1963 році, заснував відділ Організації Оборони Чотирьох Свобод України і зразково його провадив десять років, завдяки йому тут з'явилась українська радіопрограма, ожило церковне життя, він дав поштовх проведенню українських національних свят, які стають подією у Вільямставні...

Слухаючи розповідь цієї немолодої вже людини, переглядаючи газетні вирізки, архівні документи, звіти, посвідки, грамоти – всі свідчення його жертовної праці, які, до речі, зберігаються в зразковому порядку, мимоволі думаєш: що станеться з українством у цьому невеликому місті, якщо Кобаси не стане? Ніби читаючи мої думки, він каже – просто й буденно: "Як мене не стане, то тут все затихне". Він не хвалиться, в його голосі навіть не відчувається якоїсь особливої гордости за те, що зробив і робить, як жив і живе. Дуже буденно знайомить зі своєю домашньою бібліотекою, в якій понад 2 тисячі найменувань, і так гарно організованих, що будь-яка бібліотека позаздрить. Все перечитав до сторінки – 27 томів Літопису УПА, унікальну підбірку книг українських письменників; ось В. Винниченко, "Відродження нації", видання 1920 року; акуратно оправлені місячники "Ми і світ" з Канади від 1950-го по 1985 рік; підбірка "Сурми" ще з перед війни; "Лис Микита" в оправі, а поруч – "Всесміх" від першого числа; окремо – видання фундації "Карпати" в Пряшеві, фундатором якої став Олександер Кобаса, подарувавши 10,000 дол.

Диву даєшся, як ця немолода людина легко перераховує з пам'яті на що, коли і скільки дав (а жертвує без огляду на конфесію чи партійність): на видавництво "Смолоскип" $500 і потім щороку по $100; на церкву в Югославії $1,000; на фундацію УВУ $1,000; на видання книжки "Віденська Січ" $1,600; на "цеглинку" до ремонту Народного дому в Перемишлі; на українську церкву у Вільно, на будову храму у Зарваниці, на престіл церкви у Бориславі, на "Перемищину", на журнал "Бористен" у Дніпропетровську, на УПЦ Київського Патріярхату, на пресфонд кожної газети і журналу... А передплачує він усі українські видання, що знає. Може, сам і не встигає все перечитати, але з передплачуваних ним видань користають інші в церкві, куди він постійно відносить свою періодику.

Він не нажив великих маєтків, просто заробив непогану пенсію, з розумом розпорядився фінансами, і сьо-

(Закінчення на стор. 17)

Києво-Могилянська Академія продовжує традиції української освіти

З доповіді президента Національного університету „Києво-Могилянська академія" д-ра В. Брюховецького 2 березня в Клівленді, Огайо

Коли Україна здобула незалежність, науковці-патріоти вирішили відродити Києво-Могилянську академію – найдавніший університет Східньої Европи. Труднощі були великі: брак фондів, професорів, знищені корпуси академії. Все це разом вимагало величезної праці, але одержимі ідеєю відродження академії люди не зупинилися перед труднощами. Про все це розказав президент академії д-р Вячеслав Брюховецький на сходинах громади в Клівленді, 2 березня.

Взятися за відродження академії без відповідального персоналу, не маючи жодних фондів дехто вважав за нереальне і схоже на мрію, але та мрія в скорому часі стала дійсністю. У вересні 1992 року з'явилося оголошення про набір студентів на перший рік навчання. За перших кілька днів не зголосився ніхто, і серед працівників виникло занепокоєння й хвилювання. На четвертий день в залю, де відбувався набір, зайшла старенька 80-ліття бабуся з корзиною в руці. Вона з цікавістю запитала, чи це дійсно академія починає навчання, і коли працівник запевнив її що це так, бабуся по хвилині сказала, що нічим не може помогти, лише піднесла корзинку з полуницями і подала її урядникові. Вчинок бабусі і подібні йому мали великий вплив для тих, які трудилися, щоб відродити академію.

Засновники академії поставили перед собою завдання створити університет, який би поєднував набутки сучасної української вищої школи і досвід західньої освіти. Академія одержала державну акредитацію і статус Національного університету Києво-Могилянської академії, співпрацює з багатьма університетами Европи і Північної Америки. Навчання проводиться на 5-ох факультетах: природничому, гуманітарному, суспільних, комп'ютерних та правничих наук, і ведеться українською й англійською мовами.

В академії навчається біля 1,500 студентів, 30 відсотків з них – це жителі Києва, решта – з усіх областей України й інших держав. До комплексу академії входить Острозька академія і Миколаївська філія. Лекції з економії в цьому році читає канадський професор, який одержав нагороду Нобля.

Академія за 380 років існування мала цікаву і славну історію. В часі козацької держави вона була центром науки та освіти в Україні і Східній Европі. Тут навчалося 12 гетьманів, філософ Сковорода, композитори Бортнянський і Березовський. Випускникам академії Росія забороняла працювати в Україні і вони мусіли подаватися на працю в Росію. НаУКМА на 8-му році стала престижним навчальним закладом України, працює за сучасними світовими стандартами, з кваліфікованими професорами, готуючи працівників для розбудови української держави.

Президент Брюховецький закінчив доповідь впевненими словами, що в недалекому майбутньому президентом України стане випускник НаУКМА.

Євген Бачинський

Українська діяспора в Росії

Український історичний клюб Москви й українська діяспора в Росії разом з Клюбом української інтеліґенції ім. Б. Лепкого м. Івано-Франківська готуються відзначити 2000-ліття християнства та ролю Галицької митрополії в історичному, культурному й духовному житті центральної Европи. Обі ці імпрези відбудуться в Україні і до участи в них організатори запрошують українців діяспори.

Нелегко приходилось українцям Росії організуватися в окремі діяспорні громади та суспільно-культурні товариства. Та з часом все таки об'єднання українців виринули в різних осередках Росії: в Москві, Петербурзі, Обнінську, Тюмені, Татарстані, Хабаровську, Владивостоці, Уссурійську й інших місцевостях. Всі вони підтримують зв'язок зі собою через Об'єднання українців Росії, головою якого є О. Руденко-Десняк, що проживає в Москві. А московські українці об'єдналися та проводять свою діяльність у молодіжному товаристві „Славутич", в Українському історичному клюбі, в Культурному центрі України в Москві та в Українському Історично-філологічному Інституті.

Найактивнішу діяльність веде Український історичний клюб Москви, який очолює ректор Українського Історико-філологічного Інституту Віктор Ідзьо. При допомозі членів Клюбу організовуються річні наукові конференції, доповіді із яких публікуються. Вже видано Історико-філологічний Вісник (том І за 1997 р.) та два томи Наукового Вісника Українського історичного клюбу за 1998 рік, а готується до друку том за 1999 рік.

У співпраці з Клюбом української інтеліґенції ім. Богдана Лепкого м. Івана-Франківська Український історичний клюб Москви організує першу Міжнародну наукову конференцію „Українсько-російські відносини на зламі тисячоліть", що відбудеться в Івано-Франківську з 20 по 24 травня ц.р. Головними підтемами доповідей будуть „Українське питання в Росії в кінці ХХ ст.", „Російське питання в Україні в кінці ХХ ст." та „Особливості взаємин українців і росіян на тлі стосунків з іншими народами України та Росії (1989 – 1999)".

Під кінець ювілейного року Український історичний клюб Москви, Клюб Української Інтеліґенції ім. Б. Лепкого м. Івана-Франківська та Крилоська парафія Української Греко-Католицької Церкви організують Міжнародну наукову конференцію, присвячену 2000-літтю християнства. Загальна тема конференції – „Галицька митрополія та її роля в історичному, культурному й духовному житті Европи".

Конференція відбуватиметься в залі Крилоської парафії, у дитинці стародавнього Галича, з 24 по 26 листопада ц. р. Заяви на участь в конференціях треба надсилати (з назвою теми й тез доповіді) до 1 вересня – на конференцію про Галицьку митрополію й християнство. Організатори забезпечують закордонних і позамісцевих учасників конференції безкоштовним житлом і харчуванням. Ці гості матимуть змогу перебувати в Івано-Франківську та Крилосі з 23 по 26 листопада.

Заяви на участь в конференціях можна надсилати до Івано-Франківська та Москви на адреси: Клюб української інтеліґенції: **Україна, 284000, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського, 18.** Тел.: **3-40-55.** В молодіжну комісію Івано-Франківської Епархії УГКЦ: **Україна, 284000, Івано-Франківськ, площа Адама Міцкевича, 5.** Тел.: **3-15-51.** В Український історичний клюб Москви: **Росcия, 123458 Москва, ул. Таллинская, 20-101.** Тел.: **(095) 336-8913,** факс: **258-13-80.**

Д. Б. Чопик

Свята України: День захисника Вітчизни

23 лютого ц. р. Україна вперше відзначила День захисника Вітчизни. Леонід Кучма впровадив це свято на прохання громадських організацій, зокрема ветеранів війни та з метою патріотичного виховання молоді. Встановлення цього свята напевно здивувало багатьох в Україні і в діяспорі. Чому для нового свята, яке мало б послужити для поглиблення національної свідомости української молоді, Президент обрав дату, яка не пов'язана з визвольними змаганнями українського народу, а навпаки – вшановує антиукраїнські заходи чужого режиму, який в той час накладав на Україну свої криваві руки? Адже День захисника Вітчизни – це не що інше, як перелицьований колишній День Радянської армії, встановлений в пам'ять німецько-російських боїв в лютому 1918 року. Саме тоді Червона Армія намагалася завоювати Україну, а німецькі війська допомагали УНР вигнати російських окупантів з країни.

Чи є сенс брати за взірець радянське свято, яке постало у ворожій до України сусідній державі? Пригадаймо важливіші події цього періоду. Українська Народна Республіка проголосила повну незалежність. Петроградський комуністичний уряд видав Україні ультиматум, зі східніх частин України російські війська рушили на Київ і змусили український уряд покинути столицю України того ж дня, коли українська делегація підписувала Берестейський договір. Київ був зайнятий військами Муравйова, який зухвало пригадував киянам у своєму наказі, що нову владу він приніс „з далекої півночі на вістрях багнетів, і там, де її встановлюємо, твердо підтримуємо її силою цих багнетів". Ця перша окупація української столиці комуністами тривала три тижні і коштувала українському народові тисячі жертв.

У висліді нового порозуміння між Україною і Німеччиною в Україну ввійшли німецькі війська для вигнання комуністів. Цей захід Рада Народних Міністрів пояснила громадянам УНР відозвою з 23 лютого, в якій читаємо: „Рада народних міністрів покликала весь український народ до рішучої, збройної боротьби з петроградськими насильниками, з Совітом народних комісарів, з бандами грабіжників з Московщини". З допомогою німецьких військ 1 березня Київ був знову в українських руках. Та не до визволення Києва і не до відозви українського уряду в обороні України нав'язується нове свято, а до подій, які наступили за ленінським декретом. 18 лютого німці відновили наступ. В паніці Ленін написав декрет „Соціялістична Вітчизна в небезпеці". Опублікований 22 лютого, цей документ повідомляв, що „німецькі генерали хочуть встановити свій „порядок" в Петрограді і в Києві та закликав робітників і селян Росії (України Ленін не згадував, бо для нього Україна залишалася частиною Росії) „захищати кожну позицію до останньої краплі крови". Декрет впроваджував політику „спаленої землі": все, що можна врятувати з залізничного майна, – вивезти „на схід, в глибину країни", а що не вдається вивезти – знищити. Так само щодо хлібних та інших харчових запасів і цінного майна.

Декрет Леніна мав більш символічне, ніж практичне значення. „Рішуча відсіч", якої нібито зазнали німці під Псковом 23 лютого 1918 року, не мала великого впливу на воєнні й політичні справи, бо вона не зупинила німців, і більшовики мусіли підписати некорисний для них мировий договір з Німеччиною та визнати незалежність України. Але змітизована „рішуча відсіч" пізніше послужила для встановлення Дня Радянської армії та зфабрикування відповідних історичних мітів.

Українське свято „захисника вітчизни" є калькою такого самого російського свята, яке росіяни відзначають того самого дня. Але коли в Росії ця дата має свій історичний корінь, то в Україні вона є не чим іншим, як виявом неспроможности української держави подолати залежність від колишньої імперії.

Для виховання патріотизму в молоді України треба було підібрати відповіднішу дату, ніж 23 лютого. Чому не закріпити пам'ять про події, які увійшли в сучасні підручники історії України і які молодь України уже вивчає в школі? Щоб затримати наступ військ Муравйова на ділянці Гребінка–Крути, С. Петлюра зосередив під Крутами близько 420 бійців, які були озброєні рушницями, десятком кулеметів і однією гарматою на залізничній плятформі. На Крути наступали підрозділи чисельністю в 5,600 чоловік.

Бій відбувся 29 січня. Українські підрозділи стійко трималися кілька годин. Коли закінчилися набої, героїчні захисники Крут забрали вбитих та поранених і відступили. Розлючений величезними втратами П. Єгоров (під Крутами полягло до 300 червоноґвардійців) наказав розстріляти полонених.

Чи не можна було призначити День захисника Вітчизни на 29 січня? Якщо День захисника Вітчизни матиме значення для нової незалежної української держави, то він мусить бути надхнений прикладами з історії українського національного визволення.

Роман Сербин,
Монтреаль, Канада

УККА проводить чергову зустріч-обід

Український Конґресовий Комітет Америки (УККА) у Нью-Йорку проводить чергову дискусію під час обіду у четвер, 11 травня 2000 року, о 12 год. по полудні. Дискусія (Brown Bag Lunch) відбудеться у приміщенні крайової канцелярії УККА за адресою: **203 Second Avenue (між 12 та 13 вулицями) у Нью-Йорку.**

Тема бесіди: „Центральна Україна: очима минулих та теперішніх обставин Кіровограду". Наш гість – Павло Босий, режисер та автор сценарію документального фільму „Об'єднання двох світів: історичні зв'язки Центральної України з Британією" – розповість історію Кіровограду та дасть коротку характеристику сучасного стану цього міста. Крім того, ви матимете змогу подивитися уривки згаданого фільму.

Ласкаво просимо взяти участь у дискусії. Ви можете принести з собою обід, а кава та прохолодні напої подаватимуться на місці. Щоб зареєструватися, просимо задзвонити до Бюра УККА, тел. **(212)228-6840.**

Прес-бюро УККА

«Не шукай правди в інших, коли в тебе її нема»

Анатолій Мануйленко,

голова Секретаріяту ОУН-Руху
м. Москви

Мабуть, в Росії остаточно запанувало переконання в тому, що нахабність – це друге щастя. Інакше як зрозуміти ноту протесту, яку Міністерство закордонних справ Росії передало 28 січня 2000 року посольству України в Москві з приводу рішення Уряду України поширити сферу функціонування української мови в Україні й одночасно провести дерусифікацію різних сфер життєдіяльности країни. Згідно з цією заявою, офіційній Москві не подобається те, що Конституційний суд України 14 грудня 1999 року прийняв рішення про обов'язкове вивчення української мови в усіх державних навчальних закладах України. Крім того, українська мова оголошена Конституційним судом України як „обов'язковий засіб спілкування на всій території України".

І що з того, що після проголошення незалежности українська мова була проголошена державною мовою, якщо навіть у Верховній Раді користуються російською мовою, а значна частина урядовців двох українських слів докупи зв'язати не може. Хоч українська мова і культура не утискуються в незалежній Україні, але й нічого не робиться для їхнього відродження. А коли, нарешті, владні структури України наважилися змінити мовну ситуацію в Україні – це страшенно обурило Москву, бо ж це загрожує її імперським плянам. І тоді з'явилася нота протесту й заява МЗС. Офіційна Москва бере на себе ролю захисника „рускоязичного насєлєнія" в Україні – в той час, як захищати треба українців, які досі не можуть скинути з себе гніт русифікаторства.

Може, в Україні й справді порушуються конституційні права національних меншин? Не задовольняються їх культурні потреби? Якраз навпаки! У більшості областей України (не кажучи вже про Автономну Республіку Крим) культурні потреби російської нацменшини задовольняються краще, ніж представників корінної нації, тобто українців. В Україні – 2,399 шкіл з російською мовою викладання, 2 млн. 106 тис. учнів (31.7 відс. від їх загальної кількости) вчаться російською мовою, майже 280 тис. відвідують групи з російською мовою навчання в 17,600 дитячих дошкільних закладах, вищу освіту російською мовою одержують 35 відс. українських студентів. В Україні, крім того, функціонує 14 російських державних театрів, 440 млн. одиниць (55 відс.) всього бібліотечного фонду України становлять книжки російською мовою, видається 1,195 російськомовних газет (49,7 відс.). А хто не помічав, яка злива книжок, газет та часописів спадає на Україну з Росії? Задовольняються також культурні потреби інших меншин – поляків, угорців, болгар, румун, євреїв.

В Росії нема жодної державної української газети, часопису, бібліотеки або професійного українського театру і функціонує лише три російські школи, де як предмет вивчають українську мову. Нема ні радіо й телепередач для українців, ні навіть звичайної української книгарні. Тобто взагалі нічого не робиться для українців! Це в той час, коли Росія взяла на себе зобов'язання, на паритетній основі, задовольняти національно-культурні права українців на своїй території. Відірвані від рідного середовища, розпорошені серед російського населення, українці, які постійно живуть в Росії, поступово асимілюються. Про розмах русифікації та асиміляції українців в Росії свідчить тот факт, що 40 млн. росіян мають українське коріння. Але постанови уряду ще нічого не вирішують, якщо не знаходять підтримки серед народу.

Ми повинні почати з відродження української мови та культури. Ми повинні консолідуватися як народ й перетворитися в сучасну державну націю. Ми повинні надолужити те, що згаяли за часи підневільного існування! Ми мусимо!

м. Москва

Загроза суверенітету України з боку Росії

З боку Росії Україні загрожує втрата суверенітету, вважає німецька газета "Sueddeutsche Zeitung". Під час своєї першої візити до країн колишнього СССР обраний президентом Росії Владімір Путін ясно продемонстрував, чого можуть чекати від його зовнішньої політики сусідні держави і Захід. Газета стверджує, що він "хоче тісніше прив'язати до Москви колишню братню Україну, використовуючи при цьому давно відомий метод „батога і бублика" як у політиці, так і в економіці". Очевидно, що двостороннє співробітництво вигідне і Росії, і Україні. Однак В.Путін називає такі галузі взаємодії, які лякають західніх політиків та екологів: озброєння і будівництво атомних станцій. Кооперація саме в цих галузях ще збільшила б залежність Києва від Москви. Україна і без того існує за рахунок поставок російських природних ресурсів, борг за які вже досяг гігантської суми. Так що в недалекій перспективі Україні загрожує втрата суверенітету.

Зустріч з д-ром О. Морозом в Трускавці

Союзянки мальовничого прикарпатського містечка Трускавця на початку березня мали надзвичайно цікаву зустріч з професором Осипом Морозом в Народному домі.

Д-р О. Мороз – відомий науковець, фахівець в галузі економіки, соціології та менеджменту зі США, багато років працює безпосередньо в Україні, в комісії Верховної Ради з питань державної служби, радник Кабінету Міністрів з питань науки і нових технологій. Його доповідь „Українська діяспора та її бачення України" базувалася на опитуванні, проведеному серед українців США. Зустріч з Осипом Морозом багатьом з присутніх допомогла по новому глянути на відомі справи. Під час перебування в Трускавці д-р Осип Мороз повернув до банку „Аваль" надлишок готівки, яку йому випадково нарахували. А ми прочитали йому вірша, присвяченого шановному гостеві.

Галина Карп'юк,
член трускавецької філії
Союзу українок

Осипові Морозу

Ви б'єтеся з думками
Щохвилини:
Як бути?
Що сказати?
Де піти?
Ви ж на своїй,
Соборній Україні,
Хоча в Америці живете Ви
роки!
Бувши хлоп'ям,
Ви босоніж ходили
На водоспад.
У гори,
у ліси.
В борах Яремча,
Голос залишили.
Який притягує до пісні,
до краси.
Батьківська хата
Є завжди святиня.
Вона, як мати, батько.
Як дитя!
І горда я,
Що Ви – син України!
Де цвіт калини кличе до життя.

Олеся Петрусяк

„І відчинив...

(Закінчення зі стор. 1)

не. В Своєму зачатті в Дівственному лоні Його Матері, наш Господь не мав туземного батька і у Своєму народженні наш Господь не порушив Дівицтва Своєї Матері.

В традиційній іконографії Богородиця зображена з трьома зірками, і це пригадує нам, що вона була Дівою до народження нашого Господа, що вона була Дівою в час народження нашого Господа і що вона залишилась Дівою назавжди. Ось чому ми часто взиваємо: „Благословенна Діво!".

Материнство є великим благословенням. Ми кажемо, що мати є благословенна, коли вона має дитя. Але тільки Діва Марія – єдина Діва, навіки благословлена мати Дитя і надалі залишитись Дівою.

В Своєму Воскресінні з мертвих наш Господь виявив Своє Божество у пречудесному Воскресінні.

Святе Покривало, що збереглося в Турині (наша Плащаниця, яку ми вшановуємо у Велику П'ятницю, привертає нашу увагу до Святої Таємниці), показує чудо прославленого Тіла Воскреслого Господа, що відбилося на Святій Плащаниці без найменшого зруйнування кривавих згустків і залишених пряношів на ткані; збережено досконалий образ.

Пізніше, того ж дня, наш Господь з'являється Апостолам в горниці, Воскреслий Христос, в прославленому Тілі пройшов крізь двері, за словами Святого Івана Дамаскина, „зберігши цілими печаті".

Як після Воскресіння наш Господь ясно виявив свою Божественність і залишився правдивою Людиною, так залишається Він і у вічності. Виявив, не тільки дозволяючи апостолові Томі доторкнутись до Його ран, але й запрошенням апостолів їсти з Ним, розділяючи їжу з ними.

Навіть після Воскресіння Господь залишився тим самим Господом Ісусом Христом – Правдивим Богом і правдивим Чоловіком, народженим Дівою Марією. В тому самому стиху Пасхального Канону Святий Іван Дамаскин навчає, що наш Господь завдав удару і тим, що залишив закритими замки і заслони. Своїм сходженням в пекло наш Господь „розбив кайдани вічні, що держали ув'язнених". Наша традиційна іконографія Пасхи показує, як наш Господь зійшов у пекло, щоб воскресити Адама і Єву і всіх, хто перебував в чеканні віками, і як під ногами Нашого Господа ламаються засуви і замки кайданів Пекла.

В Своєму народженні наш Господь „не порушив ключів" Діви. Щоб показати Своє Божество, Він навчає нас про непорочність Його Матері. В Своєму Воскресінні наш Господь не прорвав Плащаниці, ані не ламав засувів гробу, а замість цього виявив Своє Божество у прославленому людському Тілі. Він в інший спосіб розбив замки і кайдани гріха смерти і пекла, щоб звільнити нас.

В цей незвичайний рік Великого Ювілею ці чудові паралелі, якими Святий Іван Дамаскин навчає нас через пісні і поеми, скріплюють нашу віру в Божого Сина, народженого від Діви, що подолав гріх і смертю смерть, а Своїм Воскресінням зі смерті визволив нас.

Нехай Пасхальна радість Великого Ювілею сповняє вас якнайбільшими ласками. Нехай наші парафії, наші родини, наші доми – всі святкують цю Пасху 2000 року, як ніколи до цього.

Уділяючи вам моє Єпископське благословення, бажаю, щоб ця Великодня Свята Пасха стала для вас багатою на благодаті, які тільки Воскреслий Господь може дарувати.

Щиро відданий Ваш у Христі Господі.

Василь,
Єпископ Стемфордський
(Нью-Йорку і Нової Англії)

Дано 25 березня 2000 Р. Б. в Празник Благовіщення, в катедральному храмі Святого Володимира.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Тихий океан почув пісню „Дніпра"

Виступи Едмонтонського хору у Вікторії і Ванкувері

Хор „Дніпро" співає у Вікторії.

Наперед скажу: було з чим поїхати, було з ким поїхати, і було до кого поїхати. Маю на думці знаменитий репертуар хору, сильний його вокальний склад (42 хористів, диригентка Марія Дитиняк, піяністка Оксана Луценко) і гостинні українські громади над Тихим океаном, у Вікторії і Ванкувері, які сердечно дякували хорові „Дніпро" після його виступу – словами і квітами. І аж дивно стає, коли подумати, що за 45 літ своєї діяльности хор „Дніпро" туди ще не їздив. Інша справа, що кошти і віддаль – Едмонтон від Вікторії і Ванкуверу відділяє 1,000 кілометрів – тому не сприяють. У Вікторії, летом через Ванкувер, хор виступив в Українському центрі, який саме святкував своє 20-річчя, і про це докладно розповів головний організатор центру, відомий мистець-маляр Петро Шостак. Місцева українська громада пригостила всіх учасників і хористів смачною вечерею.

Успіх концерту залежить від репертуару, тобто краси і змісту пісень. А цим разом дириґентка, піяністка, солісти і хор, на думку автора цих рядків, були на високому рівні. Такі пісні, як „Дніпро реве" чи „Вечорниці", чи „Вмирала річка" – це цілі концерти в концерті, але не менше зворушують слухачів народні романси.

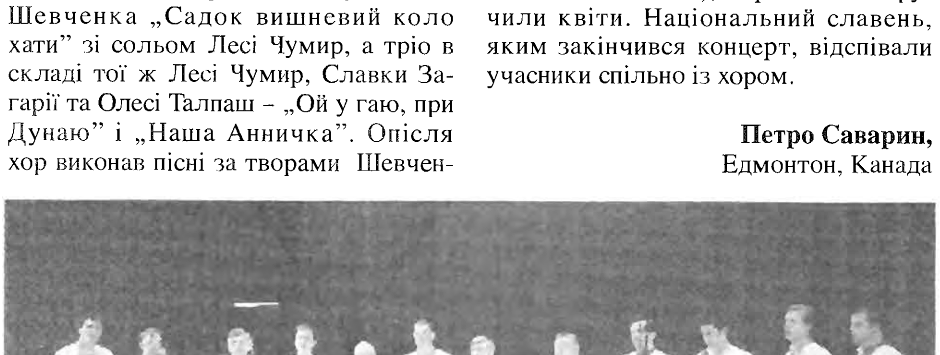
У Вікторії хор розпочав свій виступ чудовою, мелодією і змістом, піснею „Дніпро реве", зі сольом Івана Зінчука, і концертом „Воспойте Господеві" Дмитра Бортнянського. Далі Любомир Пастушенко та Іван Зінчук заспівали ліричну „Коли розлучаються двоє", цілий хор – сімейну ідилію Шевченка „Садок вишневий коло хати" зі сольом Лесі Чумир, а тріо в складі тої ж Лесі Чумир, Славки Загарії та Олесі Талпаш – „Ой у гаю, при Дунаю" і „Наша Анничка". Опісля хор виконав пісні за творами Шевченка, а Любомир Пастушенко та Стефан Мельниченко – улюблену пісню автора цих рядків „Де ж ти бродиш, моя доле". Гарно вела програму Славка Загарія. Господарем вечора був Ярко Коропецький.

В неділю, 26 березня, хор виступив у Ванкувері на вечорі в честь Шевченка в Річмонді, організованому в театрі Ґейтвей Концертовим комітетом на чолі із Анною-Квіткою Козак, як координаторкою, та Андрієм Даниловим, ведучим програмою. Багатюща програма концерту традиційно розпочалася „Заповітом" у виконанні всіма присутніми хорами. Відтак виступив танцювальний театр „Тропак", юнак Микола Жиган, хор „Світанок" під дириґентурою Анни-Квітки Козак зі сольом Адама Козака, Анатолій Дигаль (фортепіян), жіноче тріо „Дніпра" в складі Славки Загарії, Лесі Чумер і Олесі Талпаш, Сергій Стілмаченко. Хор „Дніпро" виконав 4 пісні зі соль о Ірини Федеркевич і Лесі Чумер.

Після перерви присутніх чекала цікава інсценізація „Слава Кобзареві" під режисурою Віри Дмитерко. Співали Рута Явна, чоловіче тріо в складі Тараса Закордонського, Івана Зінчука та Андрія Гладишевського. Тоді „Тропак" виступив із оригінальним танцем „Вербиченька", а „Дніпро" – ще з двома піснями на слова Шевченка. Адам Козак виконав арію Андрія, а „Дніпро" – „Вечорниці" з опери Аркаса „Катерина.

Після подяки виконавцям і присутнім (а був на концерті теж владика Северіян Якимишин, мер Річмонду і багато священиків), дириґенткам вручили квіти. Національний славень, яким закінчився концерт, відспівали учасники спільно із хором.

Петро Саварин,
Едмонтон, Канада

Ванкуверський хор „Світанок".

Віртуозна гра Любки Колесси – на компакт-дисках

Портрет великої української піяністки на обкладинці компакт-диску

В Торонтській звукозаписній компанії „Доремі" нещодавно видано комплект з трьох компакт-дисків з віртуозною грою світової слави української піяністки Любки Колесси. Це важлива і хвилююча подія в музичному світі взагалі, а в українській культурі зокрема.

Ці три компакт-диски містять ранні записи легендарної піяністки – з 1936 – 1939 років, декілька з пізнішого часу, а останні – з 1949 року. Це записи компаній ГМВ – Блектрола, Алтрафон, Концерт – Голл і декілька приватних. Тривалість звучання усіх трьох дисків: 208 хвилин і 15 секунд.

Знаходимо там два фортепіянові концерти: ч. 3 Бетовена, із Саксонською державною оркестрою, дириґент Карль Боем, запис 1939 року, і концерт ч. 24 Моцарта, К 491, з оркестрою Берлінського радіо, дириґент Макс Фідлер, безпосередній запис концерту 28 квітня 1936 року. Крім того, – цілий ряд творів Моцарта, Шопена, Гуммела, Ліста, Брамса, Штрауса і Скарлатті для фортепіяно.

Інформативна книжечка включає короткий життєпис Любки Колесси (автор – відомий канадський дириґент і колишній учень Колесси, Маріо Бернарді), ряд фотографій із ранніх та пізніших років її блискучої кар'єри, декілька критичних нотаток, концертна афіша з програмою тощо.

Комплект записів гри Любки Колесси має заголовок „Спадщина Любки Колесси" (Lubka Kolessa Legacy) і є частиною серії „Легендарні скарби" („Legendary Teasures). В цій серії появилися також видання записів таких славних виконавців, як Святослав Ріхтер, Еміль Гілелс, Артур Шнабел, Давид Ойстрах та інших.

Компакт-диски „Спадщина Любки Колесси" (DHR-7743-5) можна купити або замовити в крамницях музичних видань і звукозаписів у всіх більших містах в Канаді і США. Для міжміських замовлень: тел. 1-800-567-2442. Докладна інформація про цей комплект компакт-дисків є на Інтернеті під адресою: http://www.doremi.com/kolessa.html.

Любка Колесса – одна з найславетніших европейських піяністок передвоєнного часу, народилась у Львові в 1902 році. Навчалася у Віденській академії музики та образотворчих мистецтв, у Люї Терма та в учня Ліста – Еміля фон Зауера. З нагоди градуації 1918 року їй вручили Нагороду Безендорфера – концертний рояль.

У 1920 році вона отримала диплом Майстер-кляси і Державну премію, найвищу нагороду тодішньої Австрії. Свої студії Любка Колесса продовжувала з Еженом д'Альбером, який істотно вплинув на її розуміння тону і стилю. Від 1940 року жила в Канаді, останні роки – в Торонто, де померла 15 серпня 1997 року.

Свою концертну діяльність вона розпочала в п'ятнадцятирічному віці, невдовзі завоювавши найславетніші музичні центри Европи і Південної Америки. Її останній передвоєнний сезон нараховував 178 концертів. Любка Колесса часто виступала в супроводі оркестр під орудою таких славетних дириґентів, як Бем, Фуртвенглер, Клайбер, Менгелберґ, фон Караян і Вальтер. Проте за свою довголітню кар'єру Любка Колесса залишила небагато звукозаписів, і ці ранні записи на пластинках вже давно не продаються.

Міжнародний музичний світ визнавав Любку Колессу як концертну піяністку першої величини. Відомий дириґент Бруно Вальтер вважав її „однією з найвеличніших піяністок нашого часу".

Після Ньюйоркського концерту критик Гарольд Таубман оцінив її, як „артистку із властивим тільки їй розумом і серцем. Вона кладе наголос на виражальну силу... вона творить музику, а це власне й має бути метою вечора в Карнеґі-Голлі". А критик журналу „Музична Америка" писав: „Її основне багатство – це яскраво вимовна і плинна техніка, виняткова майстерність тонкого інтонування звуку і рідкісне вміння максимально використовувати педаль".

Любку Колессу пам'ятають у Канаді і як блискучого педагога. Вона в 1942 році почала вчити в Торонтській музичній консерваторії – тепер Королівська музична консерваторія – і від 1946 до 1949 року очолювала там Майстер-школу.

В Монтреалі вона вчила в Музичній консерваторії Квебеку у 1951 – 1973 роках, у школі імені Венсана д'Енді від 1955 до 1966 року, та на Музичному факультеті МакҐільського університету в 1960-1971 роках. Як учениця двох вихованців Ліста, Любка Колесса передала їхню славну традицію багатьом канадським студентам, тепер відомим піяністам, дириґентам, композиторам, педагогам.

Люба Жук,
Монтреаль, Канада

НОВІ ВИДАННЯ

Мистецька збірка Стецькових

Серед друзів і прихильників Українського Музею в Нью-Йорку особливе місце належить колекціонерам мистецьких творів. Часто це – творці т. зв. „лікарських колекцій", що виникали в Америці від 50-их років. Подружжя Неоніля і д-р Євген Стецькови – клясичний приклад лікарів-меценатів українських мистців. Не випадково на екслібрисі Стецькових роботи Тирси Венгриновича гармонійно поєднується емблема медицини з емблемою мистецтва. 10 березня 1998 року в Сарасоті, Фла., св. п. Неоніля Стецьків (дівоче прізвище – Безкоровайна) несподівано померла. Але й по смерті вона лишається прихильником Українського Музею, бо замість квітів на її могилу музей дістав чималі пожертви на свій Будівельний Фонд із Сарасоти, з Баффало, з Рочестеру, з Вашінгтону тощо.

1992 року подружжя Стецькових здійснило рідкісне видання – альбом своєї домашньої збірки. На першій сторінці читаємо: „Видання виконане на кошти Є. і Н. Стецькових, ввесь прибуток з продажу альбому призначається на Український Музей у Нью-Йорку". Згадуючи одне з перших своїх надбань – картину М. Левицького „Гуцульські музики", д-р Є. Стецьків писав у статті до альбому: „Мої американські колеґи-лікарі, буваючи у нас дома, завжди звертали увагу на барвистих „Гуцульських музик", і наш дім стало відвідувати все більше американців. Я користувався нагодою, щоб розповісти їм про Україну, намагаючись привчити чужинців не плутати її з Росією. Через посередництво колекції українського мистецтва мені за багато років пощастило розповісти правду про Україну кільком поколінням американських лікарів, що перейшли через нашу клініку і... через наш дім з картинами. Оскільки ми збирали виключно твори українських мистців, то наша збірка стала важливим виховним важелем і для наших дітей, які народилися й виростали в Америці".

„Після нас твори перейдуть у власність наших дітей, а значна їх частина записана нами для Українського Музею в Нью-Йорку", – повідомляють Стецькови, а тим часом кожен, хто хоче ближче ознайомитися з їхньою колекцією, або вшанувати св. п. Неонілю Стецьків і водночас підтримати Український Музей, може замовити альбом „Мистецька збірка Стецькових", вартістю 20 дол., за адресою: **The Ukrainian Museum, 203 Second Ave., New York, NY 10003; tel.:(212) 228-0110. E-Mail: Ukr. Mus@aol. com.**

Надія Світлична

Книжка про видатних, але й автор – видатний

В неділю, 20 лютого, у Вашінгтоні, в залі парафії українського православного собору св. Андрія Первозваного, відбулась презентація нової книжки професора Петра Одарченка „Видатні українські діячі" та доповідь на тему „Україна на порозі третього тисячоліття", яку виголосив Осип Зінкевич, голова київського видавництва „Смолоскип". Влаштували презентацію книжки і доповідь УАКРада і парафія собору св. Андрія Первозваного.

Відкриваючи програму, голова вашінґтонського відділу УАКРади Степан Максимюк попросив о. прот. Стефана Зенчуха, настоятеля собору св. Андрія Первозваного, прочитати молитву. Після молитви ведучий привітав присутніх і попросив директора видавництва „Смолоскип" до мікрофону.

Осип Зінкевич, вітаючи професора Одарченка з появою нової, уже п'ятої, книжки у видавництві „Смолоскип", ствердив, що видання це, як і всі попередні, користується величезною популярністю серед студентства, серед молодих філологів і викладачів. Книжка „Культура української мови" стала настільною книжкою в Інституті мовознавства Академії наук України.

Відтак спеціяльною доповіддю репрезентував цю корисну книжку письменник Микола Францужeнко. Книжка „Видатні українські діячі" має шість розділів. В першому автор розповідає про відомого архітектора і мистецтвознавця Олексу Повстенка, видатного українського вченого Данила Щербаківського, мовознавця Пантелеймона Ковалева, історика Лева Окіншевича, Юрія Пилиповича Тищенка, про Любов Арнольдівну Марголіну – доньку адвоката й науковця Арнольда Марголіна, члена уряду Української Народної Республіки, заступника міністра закордонних справ УНР (1919), а також посла в Лондоні (1920). Вшанував професор Петро Одарченко і видатного українського політичного діяча, історика й публіциста, професора Богдана Панасовича Феденка. Згадує професор Одарченко в своїй книжці д-ра Костянтина Варварова, сина протопресвітера Василя Варварова – це був один із найуспішніших членів дипломатичного корпусу Сполучених Штатів, українського походження.

З цікавістю читаються сторінки про нащадка відомих українських вчених Симиренків, професора університету в Рено, Невада, д-ра Олексу Симиренка. Його прадід, Платон Симиренко, був приятелем Тараса Шевченка. Платон Симиренко за свої кошти видав „Кобзар" Тараса Шевченка в 1860 році. Перший розділ закінчується розповіддю про організатора і надхненника Української Енциклопедії, славного вченого Володимира Кубійовича. В другому розділі розповідається про літературознавця, академіка Григорія Костюка, про співця українського Відродження Олександра Олеся, про літературознавця, мовознавця і критика, професора Василя Чапленка, про поета, дослідника і літературознавця Богдана Кравціва, про літературну і наукову працю професора Володимира Янева, про співця Срібної Землі Василя Гренджу-Донського, про Адама Міцкевича та українську літературу, про поета і науковця Неприцького-Грановського. Третій розділ – спогади: „Шевченків день на хуторі", „Молодь великої революції", „Шевченко в моєму житті", „Українська книжка та її читачі в Казахстані", „Великдень у в'язниці" та „Українські політичні в'язні в спогадах ізраїльських еміґрантів". В четвертому розділі розповідається про героїв Крут та Василя Якименка. П'ятий розділ, як і попередні чотири – історія про село в сталінські часи. І нарешті, шостий розділ: „На крилах рідної пісні", „Радянський кінофільм про Шевченка" та ін. А на закінчення: бібліографія та іменний покажчик. Справді цінна і захоплююча ця книжка!

Присутні, а були вірні з усіх трьох українських парафій Вашінґтону й околиць, встали з місць, нагородили щирими оплесками заслуженого вченого і відспівали йому многоліття.

Микола Вірний,
Вашінґтон

Важливе видання чекає спонзорів

Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України готує до друку збірник документів "Опозиційний рух в Україні (1950-1980-ті роки)". Це буде перша у нашій країні книга з якнайповнішим добором матеріялу про рух опору комуністичному режимові в другій половині XX століття. Перший її том охоплює період 1956–1973 років і матиме обсяг близько 50 друкованих аркушів, тобто майже 1,200 сторінок машинопису. Підготовці цього видання передував тривалий пошук документів в архівах СБУ та інших архівах, у тому числі й особистих, добір унікальних фотоілюстрацій, авдіозапис спогадів чільних дисидентів та підпільників.

До книги увійдуть матеріяли про знаних діячів антирежимного руху, відомих усьому світові борців за волю України, зокрема Василя Стуса, Івана Світличного, Алли Горської, Валерія Марченка, Петра Григоренка, Зіновія Красівського, Василя Романюка, Миколи Руденка, Левка Лук'яненка, Вячеслава Чорновола, Івана Дзюби, Михайла Гориня, Ігоря та Ірини Калинців, Семена Глузмана, Святослава Караванського, Степана Хмари, Юрія Шухевича та багатьох інших, вартих історичних розвідок та людської шани.

Однак процес цього видання, як і подібних, гальмується різким скороченням державного фінансування науки та видавничих проєктів. Це зумовлює доцільність публікації цієї книги через видавничий підрозділ Львівського благодійного фонду перспектив людини „Відродження", до створення якого у 1990 році були причетні науковці нашого інституту. За кошторисом на завершення всіх робіт та друк згаданої книги потрібно 15,000 гривень.

Просимо спонзорської підтримки цього важливого видання. Назву підприємства-жертводавця та прізвище керівника буде зазначено у книзі.

Спонзорську допомогу у виданні книги просимо переказати на розрахунковий рахунок Львівського благодійного фонду перспектив людини „Відродження": **2600600013130, у Львівській обласній дирекції АКБ Укрсоцбанку, МФО 325019, код ЄДРПОУ 13824748,** з позначкою: ***„На видання книги „Опозиційний рух в Україні"*.**

Ярослав Ісаєвич,
директор Інституту українознавства
академік НАН України, м. Львів

КОЛОНКА ПОЕЗІЇ

З ЛЮБОВНОЇ
І ПЕЙЗАЖНОЇ ЛІРИКИ

Наталка Фурса

Лабіринт Аріядни

Аріядна – дочка крітського царя Міноса. Покохавши афінського героя Тасея, допомогла йому вбити Мінотавра і вийти з Лябіринту, давши йому клубок ниток. Тесей залишив Аріядну на острові Наксосі, де вона стала дружиною бога родючости, виноградарства і вина Діоніса. В дар від богів вона отримала вінець, який згодом був піднесений серед зірок (сузір'я Північної Корони).

Я знала, що не прийде мій герой.
У нього – справи.
Він ланцями скутий.
Мені за двох зіграти треба роль:
зайти у лабіринт – і повернутись.
І я ввійшла, затамувавши страх,
туди, де сотні дів знайшли могилу...
Байдуже оком водить Мінотавр –
сумний, самотній,
сам собі немилий.
Й не зазіхає на життя моє –
Він власному не може дати ради.
В калюжу, із якої воду п'є,
він дивиться, як в зоряне свічадо...

Це – інший міт.
Історія ж – стара,
і їй уже давно ніхто не вірить...
Й мені, мабуть, вертатися пора.
А я стою –
й дивлюсь на цього звіра.
Тремтить клубок,
і провисає нить –
тонка, як волос, і легка,
як промінь...
А він же теж на волі хоче жить!
Але не знає виходу із дому...

Я кликала його. А він не йшов.
Я ниточку тонку зсукала вдвоє.
І свіжий слід від теплих підошов
наповнювався чистою водою.

Розчулено десь плакав Мінотавр –
між галерейних
хитромудрих плетив...

А мій герой мене давно не ждав –
й на ланці позирав,
як на браслети...

Марина Брацило

Над степом пасуться зірки
У синьому сонному житі.
Шепочуть роки і віки,
Потоптані й пережиті.

І плаче, і молиться степ.
І світять свічками васильки.
І чути, як колос росте,
І зводиться груша навшпиньки.

І ладаном пахне полин,
І тиша стоїть молитовна,
І срібна коса ковили
Встеляє розхитаний човник.

Чийогось дитинного сну –
Найвищої благодаті...
Кадильниці полину.
І янголи бородаті –

Натомлені сонцем дядьки –
Мандрують в нічний відпочинок.
Пасуться над степом зірки –
Гніді з золотими очима.

ЗВІДУСІЛЬ

Евродепутати проти смертної кари у США

Европейський парлямент закликав Президента США Билла Клінтона негайно запровадити мораторій на смертну кару. Цю резолюцію підтримали всі парляментські групи. У ній підкреслюється, що мораторій стане «першим кроком до скасування смертної кари у США». Депутати Европарляменту пропонують обом кандидатам у президенти США — демократові Альбертові Ґору та республіканцеві Джорджу Бушу-мол. підтримати запровадження мораторію. За даними Міжнародної амнестії, за кількістю страт США посідає четверте місце після Китаю, Демократичної республіки Конго та Іраку. Минулого року в США було страчено 98 осіб.

Ф. Ларсена призначено главою европейського представництва МВФ

Виконуючий обов'язки директора Міжнародного валютного фонду Стенлі Фішер призначив громадянина Данії Флемінґа Ларсена директором европейського представництва Фонду, повідомляє Інтерфакс. Ф. Ларсен прийшов у МВФ 1985 року й відтоді посідав низку високопоставлених посад у дослідницькому департаменті Фонду, заступником директора якого він став 1996 року. З 1992 року Европейське представництво МВФ грає ключову ролю у підтримці діялогу з урядовими й неурядовими організаціями в Европі.

Вимагають від Росії компенсацій за репресії в СРСР

Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих звернулося до Президента і Державної Думи Російської Федерації з вимогою виплатити компенсацію всім, хто постраждав від репресій упродовж існування Радянського Союзу. Українські політв'язні вважають, що Росія як правонаступниця СРСР має виконати зобов'язання щодо осіб, чиї права були порушені колишньою тоталітарною державою. "Сподіваємося, що Росія захистить свою честь, як це зробила сучасна Німеччина – спадкоємниця Третього райху".

Німеччина збирається заощадити на посольствах

Міністер фінансів Німеччини Ганс Айхель заявив, що з метою заощадження коштів збирається закрити німецькі посольства у світі і водночас замінити їх спільними дипломатичними представництвами Евросоюзу. В інтерв'ю журналові «Фокусманн» він сказав, що в першу чергу будуть закриті посольства в Південній Америці, але відмовився назвати конкретні країни. Г. Айхель уже домовився з італійським колегою провести переговори, на яких буде складено список країн, де Евросоюз може заощадити кошти, використовуючи амбасади на кооперативних засадах.

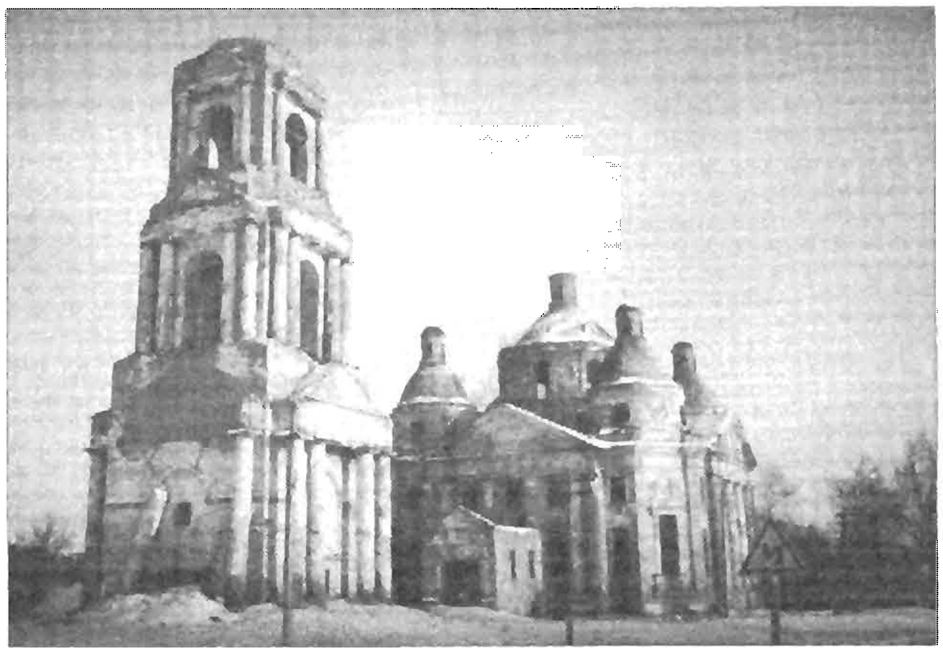
Листи

Хто відбудовує храми наших душ?

Сьогодні для нас головне – навчитися виживати в умовах ринкової економіки. Для сільської людини – це ведення підсобного домашнього господарства. Надіятися на допомогу нізвідки.

Я особисто вважаю, що не маю права зловживати щирістю діяспори, хоча на душі гарно від самого усвідомлення, що є люди в далеких чужих краях, що не зреклися свого роду і готові небо нам прихилити. Я не вважаю себе зовсім бідним на фоні інших неборкків, бо є такі, що голодують. Моя дочка Галина, що працює вчителькою, розповіла, що в неї у школі під час занять хлопчик знепритомнів. Вона питає: "Коли ти останній раз їв?". "Не пам'ятаю",– відповів він.

Галя відвідала його сім'ю і застала жахливу картину: в хаті, мов у свинарнику, купа брудних напівголих дітей. Найменший порається на столі, намагаючись пучками пальчиків піймати маленькі, як просини, крихти хліба. Таких сімей вдосталь, і ніяка гуманітарка їм не допоможе, бо їхні батьки все проп'ють. Але найстрашніше в таких сім'ях не сама бідність, а те, що діти в них часто неповноцінні, недорозвинені. І такі сім'ї, як правило, багатодітні. То який же генофонд нації вони можуть творити?

Мій синок Михайло влітку працює комбайнером у сумській фірмі, а взимку навчається в Сумському аграрному університеті, заочно, і так якось сам себе забезпечує. Але хоче поїхати в Канаду, щоб заробити собі на повне навчання. Я розохочую, бо вважаю, що це не є вирішенням проблеми. Може, я невиправний український ідеаліст, але вважаю, що храм душі треба відбудовувати тут. Хоча... Висилаю вам фотокартку з нашої церкви – вона також напівзруйнована, як і душі людей.

Володимир Товкач,
село Юнаківка, Сумська область.

Як то у Снятині було

Якось у 1946 році до мого приятеля Володимира Леського прийшли два його ровесники з сусіднього села Курова і запропонували разом поїхати до їхнього села, де дуже вродливі дівчата. То ми запрягли коней (колгоспу ще не було), посідали на воза і поїхали... Біля колишнього хутора, власника якого вивезли вже на Сибір, з-за зеленої огорожі вискочили вісім чоловіків в уніформах УПА з автоматами і одним ручним кулеметом.

Поклали нас в густу конюшину, обшукали і почали допит. В одного з куровських хлопців був в кишені комсомольський квиток, то йому накинули петлю на шию і потягнули до черешні.

– Хто тебе записав до комсомолу? – питає старший.

– Я сам записався, – відповідає той.

Почали двоє натягати мотузку, а третій у нас допитується, де працюємо, що думаємо. Ми мовчимо, бо єдиний наш „гріх" перед владою був той, що нас батьки записали на три роки молодшими, щоб не віддати до війська. Аж Казимір Костів каже:

– А я записався до „їстребітєльного батальйону"!

Ми на нього усі вирячились: отакої! Тож зараз на черешні буде ще одна жертва!

А старший запитує:

– Хто тобі зброю давав?

– Хіба ж не знаєте? Начальник міліції Будников.

Отже, це не боївка УПА, а переодягнені вояки з НКВД. Відпустили вони комсомольця, а нам теж звеліли їхати додому. Минули роки. Я працював в Снятині директором друкарні, часто бував у рідному селі. Аж якось дізнався, що до села привезли головою колгоспу Винникова. Якось на обжинках мій приятель Казимір Костів запитує у Винникова:

– А ви пам'ятаєте той випадок, коли ви хотіли комсомольця повісити, а проти нас кулемета наставили?

Винников просичав:

– Мовчи, якщо жити хочеш!

Уже в самостійній Україні розповів я про цю подію в газеті „Голос України". Винников саме тоді лежав у лікарні в Бурштині і один чоловік почав вголос читати ту статтю в палаті. Винников, розповідали мені, то білів, то червонів.

На Великдень приїхав я до рідного села, зайшов до Казиміра, а він до мене не озивається.

– Що сталося? – запитую.

– Навіщо ти до газети написав? – каже приятель.

Тут і я розізлився. То ми у своїй державі маємо когось боятися? Та у Казиміра ж було четверо братів – одного в Караганді замордували, другий в Німеччині згинув, третій в загоні УПА поліг у бою з карателями, четвертий гранатою з необачности підірвався. Нагадав я Казимірові про його братів. А він каже:

– Отож мені теж про них нагадали. Сказали: мовчи, бо до братів підеш.

Винников тоді в лікарні помер, але його однодумці-помічники, видно, ще живуть на нашій землі. Держава виплачує їм пенсії значно вищі, ніж колишнім воякам УПА чи в'язням таборів, нагороди вручає, до санаторії возить. З часом і вони підуть за Винниковим, але я хотів би розповісти читачам „Свободи" про події в Снятині, щоб пам'ятали про брехливість колишнього режиму.

Євстахій Адамів
м. Снятин,
Івано-Франківської області

Не через рожеві окуляри

Прочитавши статтю „Країна наша міліцейська"" („Свобода", 24 березня), мимоволі задумуюся над причиною бачення України тільки через рожеві окуляри вашого кореспондента Ростислава Хомяка. Перегляд його репортажів про сучасну Україну створює враження, що, якщо й існують якісь проблеми, то це все вина наших „воріженьків", а не нашого „рідного" уряду.

Дивно, бо ж статті, які ви та й інша преса друкуєте, в більшости переконують, що проблеми України випливають з бездарности державного апарату, який живе постійними обіцянками реформ і завдяки довготривалій масовій фінансовій допомозі від Заходу. Як можна не помітити (незважаючи на Конституцію) щоденного порушення людських прав як громадян, так і чужинців, масового хабарництва, чванливости і хамства кожного роду чиновництва, а головне – жахливого економічного стану в країні, злиднів. Пана Хомяка тішить, що потяги ходять вчасно, тай ще можна смачно поїсти в ресторанах, які нібито швидко заповняються кожного вечора. Так, потяги ходять вчасно, але вони мають вагони, котрі розраховані на великий гаманець. Тими вагонами можуть користуватися лише іноземці з кредитками і „нові українці". Пересічний громадянин штурмом бере брудні вагони. А в ресторанах проста людина навіть в мріях не може побувати. Її би якось сім'ю прогодувати за свою мізерну зарплату або пенсію, якщо їх взагалі отримує.

Пан Хомяк має добрий хист журналіста, міг би дати нам вірні інформації, як би тільки не ті „рожеві окуляри".

Олесь Ломацький,
Вашінгтон.

Хто тепер читає „Свободу"?

Вам може дивно, чому нам залежить, щоб друкувати свої дописи у „Свободі"? Річ проста: її читають наші приятелі і знайомі. „Свободу" передплачує переважно повоєнна еміґрація із патріотичного обов'язку (так ми навчені здавна), а читають газету вже лиш старші громадяни – інтеліґенція. Між ними є й мої читачі, адже я написала кілька соток статтей і дописів (часто з фото) протягом поверх тридцяти літ.

Молодше чи середнє покоління не читає „Свободи" – українські вістки їм чужі, а політичні інформації одержують з американської преси.

Мґр. Дора Рак,
Мейплвуд, Н. Дж.

ІСТОРІЯ І ПАМ'ЯТЬ

Трагедія родини Панчуків – одна з мільйонів

Одним з найбільших злочинів більшовицького режиму на заході України була масова депортація місцевого населення в далекосхідні, холодні й голодні простори совєтського Сибіру, яка проводилась за цілком таємним наказом із Москви (ч. 0078/42 від 22 червня 1944 р.) за підписом народного комісара внутрішніх справ Берії та заступника народного комісара оборони маршала Жукова. За цим наказом належало „вислати в окремі краї Союзу всіх українців..." Там же, зокрема, говорилося: „...виселення проводити лише вночі й раптово, щоб не дати сховатися іншим". 17–21 жовтня 1947 року місцеві органи НКВД за активної участи 12-ої та 25-ої дивізій НКВД розпочали насильницьку депортацію.

Під час вивезення на чужину десятки тисяч наших краян зазнавали страхітливих знущань і принижень. Тих, хто не помер дорогою, поселяли переважно у лісових бараках, а нерідко залишали просто в дикій тайзі.

За короткий час тільки з однієї Станіславщини (нині Івано-Франківщина) було насильно депортовано 4575 сімей. Їхні садиби з усім майном колонізатори конфіскували і пограбували. За приклад цієї трагедії служить історія сім'ї Йосипа Панчука.

В перші роки після війни люди постійно були стривожені можливим вивезенням до Сибіру, бо таке вже ділялося при совєтській окупації в 1939–41 роках, тільки ніхто не знав, коли саме це станеться. На всякий випадок люди запасались сухарями. 17 жовтня 1947 року, зморені денною працею, не чекаючи лиха, селяни вкладалися спати. Та не спали тієї трагічної ночі сталінські людолови, бо старанно готувалися виконати наказ Берії та Жукова.

Вночі, як тільки село Лісна Тарновиця, поблизу Надвірної, поснуло, вони тихцем, щоб нікого не злякати завчасно, підкралися до осель. Непрохані гості щосили загримали в двері й вікна хати Панчуків. „Открывай, быстро!" До кімнати вдерлися озброєні автоматами енкаведист Пастухов, комсомольський ватажок Закупа, райкомівський прислужник і вірний виконавець різних більшовицьких насильницьких злодіянь Толкачов. Довкола двору приречених пильно охороняли озброєні військовики. „Дайом полчаса на сбор. Сєйчас поєдєтє в Сібірь". Сказане супроводжувалось окриками і добірною російською лайкою, від чого завжди тихі й скромні Панчуки перелякалися, заметушились по кімнаті, не знаючи, за що братися. Та скоріше всіх оговталась Галина, невістка Йосипова. Воно зрозуміла, що з цієї жахливої ночі її гірка доля остаточно зламається, однак зібрала усі сили і без паніки почала одягати маленького синочка, який з переляку не переставав плакати.

Вранці всіх завантажили на вози і під окрики озвірілих конвоїрів, зойки матерів і несамовитий плач дітей, з нехитрими пожитками, схопленими дома в короткі хвилини зборів, повезли з села. Дідусь Федір довго дивився услід возам і з гірким сумом промовив: „Тяжкий гріх лягає на всіх тих, хто вчинив цю розправу над чесними хліборобами. Боже праведний, зішли на них найтяжчу кару за ці нелюдські злодіяння!". Одвічних хліборобів, силою зброї відірваних від рідної землі, завезли до Коломиї і там, як худобу, загнали по 25–30 родин у вагони-телятники. Їхали довго, більше місяця. Багато невільників, особливо дітей, не витримували голоду й холоду в неопалюваних телятниках, помирали в дорозі, так і не доїхавши до Сибіру. Над померлими гірко плакали-тужили рідні. Покійників конвойні просто викидали з вагонів.

Нещасних завезли до Омська. Ще два дні поетапно перевозили їх саньми далеко в ліси. Панчук з дружиною і Галина з сином поселились в якомусь напівзрозваленому бараці. В скорому часі почалась епідемія тифу. Багато невільників померло.

Дружина Йосипа теж захворіла на тиф і незабаром померла. Цілий тиждень удівець сам копав яму в мерзлому ґрунті, потім, як міг, змайстрував скриню і поховав дружину. Тим часом у Крайовому проводі УПА задумувались над тим, як би повернути із Сибіру додому Галину – дружину закатованого у Станіславській тюрмі Романа Панчука (сотника УПА „Явора"). Здійснити задуману операцію зголосився Прокіп Попович, який відзначався неабиякою відвагою. Прокіп щасливо дістався до Омська, а потім до бараку в лісі. Галина відразу дала згоду їхати. Але, подумавши, наступного дня заявила Прокопу таке: „Прошу вас, беріть маленького Любомира й везіть його до моїх батька й неньки, а я покищо залишуся тут. Не можу я залишити хворого батька одного".

Через два дні Прокіп із дворічним Любомиром на руках подався у неблизьку зворотню дорогу. Він щасливо повернувся до Станіслава, де його негайно зупинили двоє в цивільному: „Как фамілія, ім'я? Чей ребйонок?". В цю мить Прокіп глянув на гурт зустрічаючих, які стояли неподалік. Двоє з них без слів зрозуміли, в яку небезпечну халепу потрапив Прокіп, і не гаючи ні секунди, прожогом кинулись до нього. Це були Туркевичі, батьки Галини. Прокіп з усмішкою на устах, але без жодних слів швидко віддав дитину Туркевичеві. Це сталося так блискавично, що навіть бувалі енкаведисти розгубились. Ще хотів Прокіп віддати торбу з дитячим одягом, але енкаведист вирвав її з рук Прокопа і гаркнув: „Ви арестовани".

Прокіп і цього не злякався, бо знав, на що йде і, щиро кажучи, сподівався саме такого фіналу своєї мандрівки. Він радів за дитину, радів, що його арештували саме тут, а не на шляху з Омська. Прокопа засудили на вісім років сталінських концтаборів. Коли Любомирові було вже дванадцять, до хати Туркевичів завітав незнайомий, на вигляд уже старшого віку, якого Туркевичі не впізнали... Це був 35-річний Прокіп, виснажений у неволі.

Якою ж була доля Галини? Минуло два дні після прощання з рідним синочком, як біля бараку об'явився дільничий наглядач за невільниками. „А где твой рєбйонок, бандєровка?" – запитав. Галина відповіла: „Не знаю". Наглядач: „Собірайсь, пойдьом на участок". А до „участка" 8 км. Наглядач їхав на коні, а Галина йшла поряд по глибокому снігу і всю дорогу наглядач бив бідолашну нагайкою. На участку пересиділа ніч у неопаленій кімнаті.

Після допитів пішла назад до бараку і важко захворіла. Згодом знову допити, хоча уже всім було добре відомо, що дитину вона відіслала в Україну до своїх батьків. Енкаведисти знущались над „бандєровкой", як могли.

Одного дня, ведучи Галину на черговий „допрос", її прив'язали шнурком до саней, „чтоби нє сбєжала". Її організм не переніс таких душевних та фізичних знущань, вона важко захворіла, тепер уже безнадійно. Йосип Панчук поховав невістку неподалік бараку, довкола її могили зробив дерев'яну огорожу і на березовому хресті прикріпив скромну табличку з написом „Галина з Туркевичів". Було їй 26 років.

Про страхітливі знущання, що їх зазнали десятки тисяч наших краян під час виселення на чужину, про голодну смерть та про страшну епідемію тифу у спецпоселеннях розповіли живі свідки тих далеких подій, в тому числі Йосип Панчук, який в 1956 році повернувся з проклятого людьми Сибіру, і до останніх днів гірко оплакував своїх рідних, які в молоді роки пішли із життя з рук більшовицьких душогубів. Любомир, син Галини і Романа Панчуків, нині проживає зі своєю родиною неподалік від мене, під прізвищем свого дідуся Туркевича. Після викрадення Любчика з Омська Туркевичі записали хлопця на своє прізвище, аби тим самим хоч трохи відхилити від нього на майбутнє всякі утиски й обмеження, як сина сотника УПА Романа Панчука.

Жахливі факти плянового знищення Москвою українського народу неодмінно мають бути порушені на міжнародному суді над злочинцями, який треба назвати „Нюрнберг-2".

Микола Гикавець,
с. Цуцилів, Надвірнянського району,
Івано-Франківської области

Людина, котра дає

(Закінчення зі стор. 11)

годні допомагає скільки може кожному, хто в потребі. А чи пам'ятає, коли і кому вперше дав, запитую, не сподіваючись одержати конкретної відповіді. Але не був би то Олександер Кобаса із своєю феноменальною пам'яттю і скрупульозною акуратністю: він дістає з конверта пожовклий папірець – подяку від Музею визвольної боротьби України у Празі за те, що він сам особисто пожертвував 20 марок і перевів збірку в таборі, що дала 145 марок. Документ датовано: 11.XII.1944 рік. Це була перша пожертва О. Кобаси.

Надворі вже давно стемніло. Пан Кобаса намагається розповісти якомога більше про життя, яке прожив, про книжки – його мовчазні друзі, які, мов вояки на параді, рівно й акуратно виструнчились на полицях. В хаті чисто, мов у шклянці. Як померла його дружина Оля, вірна подруга ще з таборів, він все робить сам, однією рукою після того, як переніс удар серця. Мав три операції.

В його щоденному розпорядку сьогодні так тісно, як і в молоді роки, але на все є час. Встає рано, о 5-й годині, п'є каву, йде в город, вітається з травою й деревами, ніякої дієти не дотримується, лягає спати перед десятою, в ліжку ніколи не читає... "Одного ранку я просто не встану. Все буде дуже швидко і просто, – каже він. – І після цього все, що я роблю, замре..."

А покищо, 11 травня, він їде до Львова як почесний гість бібліотеки імені Стефаника. Бере пару тисяч в кишеню, щоб обдарувати кожного, хто стрінеться. Бо ж стільки потребуючих на світі.

ЗВІДУСІЛЬ

Американські науковці зацікавились вихованням студентів у Рівному

Група науковців з Сінсінатського університету (США), які приїхали в Україну для налагодження співробітництва з недержавними закладами освіти, зустрілися зі студентами і викладачами Рівненського економіко-гуманітарного інституту. Зокрема їх зацікавила робота наукової лябораторії "Виховання учнів та студентів на ідеях миру", яку очолює доктор педагогічних наук, професор Степан Дем'янчук. Наприкінці квітня на базі економіко-гуманітарного інституту відбудеться третя міжнародна науково-практична конференція на тему "Економічні та гуманітарні проблеми розвитку суспільства у третьому тисячолітті".

НКВД вбило 6 тисяч польських поліцейських

Перед головною садибою польської поліції у Варшаві відкрито пам'ятник на честь шести тисяч службовців поліції, розстріляних більшовиками в 1940 році. „Небагато є випадків масового вбивства людей лише за приналежність до професії і виконання своїх службових обов'язків,– сказав при відкритті пам'ятника керівник поліції Ян Міхна. – До нападу СССР на Польщу в 1939 році наша поліція налічувала 33 тисячі службовців. Кілька тисяч з них загинули у боях з аґресором, а 12 тисяч опинилося на території, зайнятій Червоною армією. Половина з цього числа була розстріляна в Калініні, а також в Катині і Харкові".

Підлітки у тюрмах для дорослих

Звіт Департаменту юстиції стверджує, що кількість в'язнів-підлітків нижче 18 років, які перебувають у тюрмах для дорослих, більш як подвоїлась у період від 1985 до 1997 року. В 1997 році 7,400 осіб нижче 17 років відбували покарання в тюрмах для дорослих, у порівнянні з 3,400 особами в 1985 році. Сім із 10 підлітків яких покарали в 1997 році, були суджені за вбивство і насильство.

Професора звільнено за „освенцімську брехню"

Керівники університету в польському місті Ополє звільнили з праці професора історії Даріюша Ратайчака за „поширення освенцімської брехні". У своїй книжці „Небезпечні теми" він стверджує, що німці вживали газ "циклон Б" у таборі смерти Освенцім не для знищення людей, а для дезинфекції в лазні.

С. Рушді дозволено відвідати Індію

Після 10 років уряд Індії видав в'їзну візу Салманові Рушді, авторові роману „Сатанічні вірші", котрий в країні був забороненим. На відвідини С. Рушді приїхав з 20-річним сином Зафаром, якому було чотири роки, коли залишив Індію. Впродовж тижня письменник відвідав деякі місця Індії.

Того дня йшли в село Еммаус...

„І ото двоє з них того ж дня йшли в село на ім'я Еммаус, що від Єрусалиму лежало на стадій із шістдесят. І розмовляли вони між собою про все те, що сталося. І ото, як вони розмовляли і розпитували один одного, підійшов Сам Ісус,і пішов разом із ними... І наблизились вони до села, куди йшли".

Євангелія від Луки, 24:13-15,28.

Цього разу редакційне завдання „Свободи" видалося мені простішим: написати про біблійне містечко Еммаус, по дорозі до якого воскреслий Ісус Христос зустрівся зі своїми учнями і повечеряв з ними. Я була переконана, що назва цього поселення залишилася незмінною до наших днів. Узяла мапу околиць Єрусалиму і... не знайшла такого місця. Тоді я звернулася до людей, які провадять екскурсії християнськими місцями Святої Землі. Вони теж вперше чули про Еммаус. Звернулася до старожилів країни, перезнайомилася з кореспондентами кількох періодичних видань, радіо і телебачення, з арабами старого міста. Марно...

Представники духовенства сказали, що тепер точне місце тодішнього Еммаусу невідоме... Можливо, на місці колишнього біблійного поселення тепер знаходиться палестинське містечко Ель-Кубейбе. Воно нічим не знамените, і живуть в ньому звичайні сім'ї, де чоловіки займаються сільським господарством, будівництвом і торгівлею, а жінки традиційно народжують і виховують дітей. Оце й уся інформація, ніяких знімків, бо в'їзд громадянам Ізраїля на арабські території заборонений.

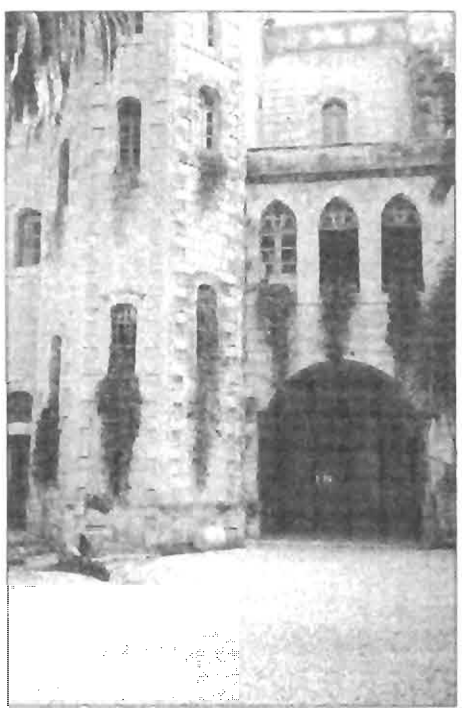
Але тепер уже не лише мені було цікаво дізнатися про Еммаус, а й тим, до кого я зверталася за допомогою. Вже було поночі, коли мені зателефонував знайомий учитель і повідомив, що Еммаус лежить в одинадцяти кілометрах від Єрусалиму.

Тієї ночі я не спала: хвилювалася, підраховувала, чи відповідає це біблійним шістдесяти стадіям. А звідки починати відлік межі Єрусалиму? А якою дорогою йти? А за скільки часу може пройти ці стадії нетренована людина, якщо Ісус зустрівся з учнями вдень, а тільки на вечір вони дісталися Еммаусу? Питання, питання, питання...

О шостій ранку я разом з донькою вийшла з Єрусалиму, а через три години ми вже входили в містечко Абу-Гош, яке згідно з однією з версій, і є Еммаусом. Тут живуть араби, які мають ізраїльське громадянство, працюють у різних ділянках економіки, культури і науки. Містечко має зручне географічне положення, бо розташоване між Єрусалимом і Тель-Авівом, тому тут часто проводяться музичні фестивалі і конкурси, молодіжні вечори. У 1172 році хрестоносці спорудили тут церкву в пам'ять про зустріч Ісуса з учнями. Через кілька років араби перетворили її спочатку в мечеть, а згодом на конюшню. І лише в кінці XIX століття ця територія була передана французькому орденові ченців-бенедиктинців.

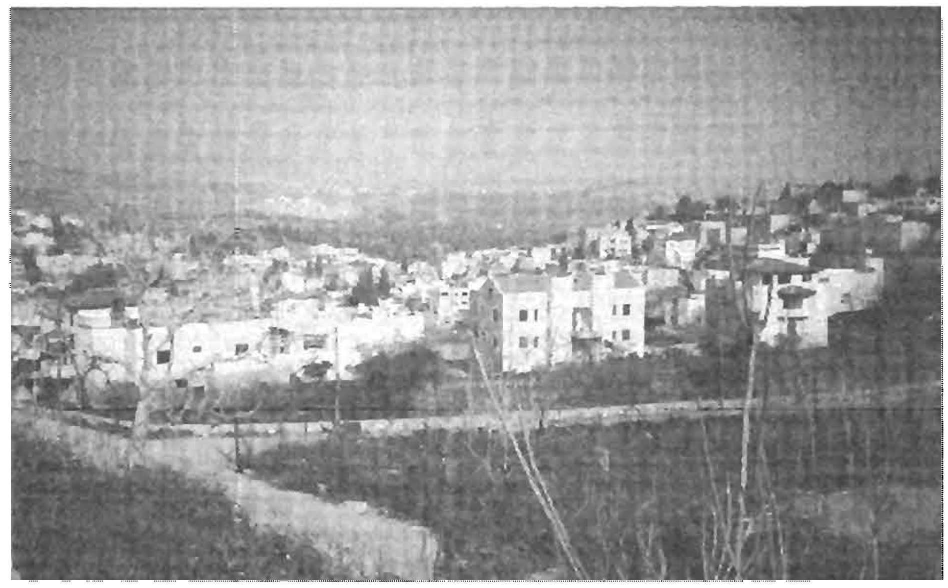
– Тепер у нас 10 монахів і 12 монашок. Живемо тихо, але не самітньо, – розповідає брат Бенедикто. – Щодня приймаємо близько ста відвідувачів – різних релігійних конфесій, віруючих і світських, прочан і місцевих. Особливо зараз, весною, коли можна погуляти у нашому рукотворному парку, за яким ми дбайливо доглядаємо.

– За які кошти ви утримуєтесь?

Християнський монастир в Абу-Гоші

– Ми ведемо аскетичне життя. Все, що потрібно для нашого скромного харчування, вирощуємо самі. Одяг, речі, які потрібні для релігійних ритуалів, купуємо за гроші від продажу власної продукції. Ми самі виготовляємо, розписуємо і продаємо глиняний посуд, видаємо туристичну літературу, хоча за екскурсії гроші не беремо, виготовляємо свічки з символікою Еммаусу. Щодня – молитва і служіння Господеві. Перша молитва о 5-ій ранку, остання о 9-ій вечора. Ось і все, що можу розповісти про нас. Брат Бенедикто в монастирі вже чотири роки. Приїхав, як і всі інші мешканці, з Франції. Кажуть, що донедавна тут був монах, який говорив російською мовою, але тепер він залишив монастир. Залишили і ми його двір, наповнений різними мовами та закликом мулли з сусідньої мечеті. День закінчувався.

Містечко Абу-Гош на місці села Еммаус.

Ми поверталися додому, і раптом я побачила поблизу одного з найкрасивіших парків Ізраїля руїни споруди і напис „Еммаус". Пригадалося, що Бенедикто сказав, що є й інші громади, які претендують на історичне ім'я Еммаусу.

Цей мальовничий парк має назву „Канада", з наголосом на першому складі, і створений руками євреїв першої хвилі повернення до історичної батьківщини – улюблене місце відпочинку і пам'яті війни Судного дня. Поряд – музей бойової ізраїльської слави і військової техніки. При в'їзді до парку ми побачили руїни, які свідчать, що колись тут був православний храм. Від нього лишилося небагато, але і те, що є, дає можливість уявити його розміри.

– Наш монастир і вся територія належать французькому орденові бенедиктинців, – сказав брат Марсель. На коротеньке інтерв'ю газеті „Свобода", про яку він, на жаль, почув вперше, брат Марсель погодився по телефону. При цьому зіслався на Великий Піст і на те, що сторониться будь-якої преси. – Ченці нашого монастиря бережуть це святе місце і те, що нагадує події часів Ісуса Христа, – сказав він мені у телефонічній розмові. – „Еммаус" в перекладі з арамійської і грецької мов („ем" – арамійське „його", „ус" – грецьке „народ") означає місце „Його народу", „Його людей".

Стомлені, але щасливі, що знайшли і побували в Еммаусі, ми з донькою спустилися в нижній парк подихати свіжістю весняного вечора. Вже відцвів мигдаль, але ще квітли груші і абрикоси, земля вкрилася молодою травою і різнобарв'ям квітів, сосни, кипариси та оливи вабили зеленню молодого листя.

Я милувалася сонцем, яке повільно сідало за гори і відчувала деяку прикрість від того, що тепер ніхто не знає достеменно, де був колись Еммаус, бо всі місця перебування Ісуса – святі на Святій Землі і дякувати Богові, що вони збереглися.

Світлана Глаз,
Єрусалим – Абу-Гош – Еммаус

Брат Бенедикто розповідає про історію монастиря в Еммаусі.

В парку Канада" теж є руїни монастиря „Еммаус".

З ІСТОРІЇ НАШИХ ЕТНІЧНИХ ОКОЛИЦЬ

Північне Підляшшя: відродження українства

Автор вміщеної нижче статті – український історик з Підляшшя. У 1983 році, навчаючись в університеті, він заснував незалежне, власне кажучи – підпільне, Українське підляське видавництво „Думка" і видав у ньому понад 20 книжок та брошур, присвячених історії та культурі українців Підляшшя. Тепер готується до захисту докторської дисертації на цю ж тему. У зв'язку з цим Ю. Гаврилюк просить читачів „Свободи", які цікавляться українським культурним і політичним життям у Польщі і мають про це певні матеріяли, надіслати їх йому до Польщі. Його адреса: Jerzy Gawryluk, ul. Pronina 44, skr. pocz. 55. 17-100 Bielsk Podlaski, Poland.

Серед територій, заселених автохтонним українським населенням, Підляшшя, зокрема його північна частина, розташована тепер у межах Польщі на правому березі Бугу, займає особливе місце. Реґіон цей бо, аж до останніх десятиріч ХХ ст., майже нічим не виявляв своєї належности до українського національного простору. Вже сама назва наголошує на пограничне розташування Підляшшя – „під ляхами" (в сусідстві поляків). Виникла вона, зрештою, досить пізно, наприкінці XV ст., коли територія ця належала до Великого князівства Литовського, межуючи з польським Мазовшем. На початку XVI ст. створено з цих земель окреме воєводство, яке почали звати Підляським, що закріпило вживання цієї назви.

Від 1999 року, після реформи адміністраційного поділу Польщі, Підляським воєводством стали називати велику територію на північному сході, яка межує з Білоруссю, Литвою та Калінінґрадською областю Росії. Ми під назвою Підляшшя розуміємо передусім територію, яку заселяють українці – це зокрема південно-східня частина цього ж Підляського воєводства, з районними містами Більськ, Гайнівка і Сім'ятичі. Цю територію тільки в невеликій мірі заторкнули „репатріяція" до СССР, обминула також акція „Вісла" – просто місцеве населення тодішня влада рахувала білорусами. Ці дві депортаційні операції, які „очистили" інші пограничні території, заселені українцями, не обминули лівобережного, Південного Підляшшя, на якому українців, які не виреклися своєї мови і Церкви, можна тепер рахувати на пальцях (це всього кілька тисяч людей). Це північна частина Люблинського воєводства і східній клаптик Мазовецького. Отже, сучасне Підляшшя приблизно відповідає західній частині історичної Берестейської землі (Берестейщина, Берестейсько-Дорогочинська Русь), що в Х ст. увійшла до складу Київської Русі.

Поділ Підляшшя на дві окремі частини відбувся у XIX ст. Його південна частина (на лівому березі Бугу) знайшлась тоді в складі автономного Польського королівства, а північна – в Російській імперії (Ґродненська губернія). З цієї ж причини різними дорогами пішли події в житті Церкви і різний був їі вплив на національні орієнтації місцевих русинів. На Північному Підляшші у 1800 році проживало біля 40 тис. українців (38 тис. уніятів і 2 тис. православних). В 1839 році унія була тут ліквідована і все населення віддане під духовний нагляд Російської Православної Церкви. В деяких парафіях були з цієї причини конфлікти, але в основному відбулося це без більших струсів. Інакше сталося у південній частині Підляшшя, яке було тоді в складі Холмської епархії. Тут російський уряд вирішив ліквідувати унію щойно в 60-их роках XIX ст., після польського Січневого повстання. „Відлатинізовування" церковних обрядів мало брутальний характер, що відштовхувало населення, яке почало чинити все більший опір. Нічого тут не змінила остаточна ліквідація унії в 1875 році та офіційне вважання всіх православними. Частина населення погодилася з цим фактом, частина користувалася послугами православних священиків лише з конечности, а інші (т. зв. „упорствуючі") взагалі відмовлялися від будь-якого контакту з Православною Церквою. Жорстокі репресії зі сторони російської адміністрації і поліції лише підсилювали конфлікт і ненависть. Колишні уніятські священики або прийняли православ'я, або втекли до Галичини, тому „упорствуючі" почали звертатися в сторону римо-католицького духовенства, таємно користуючись його послугами. Ситуацію цю використали польські діячі в своїй національній пропаганді. Наслідком усіх цих подій, коли в 1905 році виникла можливість залишення Православної Церкви, понад сто тисяч колишніх уніятів Південного Підляшшя і Холмщини змінило своє віросповідування на римо-католицьке, відрікаючись також рідної мови і звичаїв, замінюючи їх польськими.

На Північному Підляшші процес польонізації був припинений, але і тут не склалися кращі умови для виникнення і розвитку української національної свідомости, бо ж російська цивільна і церковна влади нещадно русифікували малоросійське населення. За даними російського перепису з 1897 року, на території тодішнього Більського повіту проживало біля 64 тисячі українськомовного населення. Однак воно не мало ще національної свідомості. Також українська національна революція 1917-1920 років не змінила стану свідомости підляського населення в Більському повіті. Коли територія ця увійшла в 1919 році до складу Польщі, нова влада робила все, щоб протидіяти українським тенденціям. Тому в польському переписі населення з 1921 року в Більському повіті „начислено" тільки 66(!) осіб української національности, решту записали як „православних поляків" та „білорусів". Подібна ситуація була на Берестейському і Пинському Поліссі.

Ці маніпуляції (засуджувані, зрештою, польськими вченими), були якнайбільше до вподоби білоруським діячам, які використали це до максимального „побільшення" своєї національної території. Поширюванню переконання про „білоруськість" Північного Підляшшя і Полісся сприяла також діяльність на цій території Комуністичної партії Західньої Білорусі і Білоруської селянсько-робітничої „Громади", хоч організації ці не вели ширшої діяльности національного характеру. Населення, зокрема найбідніше, вони притягали до себе передусім радикальними соціяльними гаслами.

Остаточно „вирішили" цю справу більшовики, включаючи в 1939 році Північне Підляшшя і Берестейсько-Пинське Полісся до Білоруської ССР. Створено тоді тут білоруські школи і пресу, а до пашпортів вписано „білоруську" національність. Подібна політика була продовжувана і післявоєнною польською владою, яка організувала тут школи з навчанням білоруською мовою та Білоруське суспільно-культурне товариство.

Інакше ситуація склалася на Південному Підляшші. Ще у 1917-1918 роках діяв тут, створений Союзом Визволення України, український осередок в Білій Підляській, який організував шкільництво, мав власне книжкове видавництво і тижневик „Рідне Слово". Український національний рух, сильний тут у 20-их роках, також був придушуваний польською владою, чого символом стало знищення в 1938 році понад ста православних святинь на Південному Підляшші і Холмщині. Можливість деякого відродження з'явилася в роках німецької окупації (1939-1944), але вже в 1947 році сюди сягнула акція „Вісла", коли українське населення вигнали на північні землі. Після 1956 року повернулося його не так багато – відновлена у 1989 році Люблинсько-Холмська православна епархія нараховує не більш як десять тисяч віруючих по всій Холмщині і Південному Підляшші.

Отже, єдиною, також в маштабі цілої Польщі, етнічною територією, якої не знищила злочинна акція „Вісла", залишилось Північне Підляшшя, де „не помічено", що місцеві православні – то не лише білоруси, але й українці. Можна сказати також, що і самі підляські русини-українці цього „не помітили", звикаючи помалу до окреслення „білоруси". Це нове окреслення, свого роду національний псевдонім, нічого суттєвого в їхньому житті не змінило. Всі далі говорять по-українськи (якщо ще не перейшли на польську мову, зокрема по містах), співають українські пісні (якщо ще взагалі співають) і по-старому сміються з дзєкаючих „литвинів" (тобто дійсних білорусів), кажучи, що „як сир не закуска, так литвин не людина".

У сімдесятих роках комуністична партія проголосила офіційну однонаціональність польської народної держави. На Підляшші організацією, яка мала заспокоювати, а властиво – упокоювати, культурні потреби українського населення, стало Білоруське суспільно-культурне товариство. Однак виявилося, що співати „вічную пам'ять" місцевим українцям ще рано. Коли прийшли бурхливі 1980-1981 роки, хвиля національного пожвавлення торкнулася не тільки польського суспільства, але докотилася й до дрімучого Підляшшя. Учні середніх шкіл, студенти почали наполегливо шукати відповіді на Шевченкове „чиї сини, яких батьків?". Наслідком стало українське національне пробудження, якого перші організовані прояви почалися в 1982 році.

До того часу українські акценти зводилися до літератури – віршів, писаних місцевими українськими, більш або менш архаїчними, говірками. Друковані вони були переважно на сторінках білоруськомовних видань – білостоцького тижневика „Ніва" і „Білоруського календаря", бо їхні редактори все, що могли, підводили під поняття „білоруські говірки". Від 1983 року почав у Більську з'являтися щорічний поетичний альманах „Наш голос", в якому друкувалися вірші майже двадцяти молодих підляських поетів, що писали українськими говірками або літературною мовою. Від цього часу їхні вірші увійшли вже постійно на сторінки таких українських видань у Польщі, як місячник „Наша культура", тижневик „Наше слово", „Український календар".

Український національний рух почала передусім молодь. В 1983-1990 роках вона проводила щорічні рейди „Підляшшя" і „Надбужанська земля", організувала по селах освідомні зустрічі з місцевим населенням, влаштовувала концерти з нагоди Шевченкових роковин. Підляські поети брали участь у конкурсах молодих творців української культури, які організував гурток УСКТ у Кракові – в 1988 році переможцем в ділянці поезії стала Євгенія Жабінська з містечка Орля. Від 1983 року почали, також підпільно, виходити на Підляшші українські брошури і журнали. Крім „Нашого голосу", варто згадати „товстий журнал" „Основи" (4 випуски у 1987-89 рр.), а також польськомовний місячник „Круг", який виходив у 1989-1990 роках. Серед книжкових публікацій переважала історична тематика та поезія. У 1985 році відроджено діяльність гуртка УСКТ в Кліщелях, згодом, у 1986-87 роках, виникли чергові гуртки у Черемусі, Більську, Гайнівці і воєводському Білостоці, де проживає багато вихідців з-над Бугу і Нарви.

1989 рік і перші, частково демократичні, вибори до польського парляменту дали підляським українцям змогу перейти від культурних до політичних форм діяльности. В Більському виборчому окрузі зголошено тоді українського кандидата до Сейму, який набрав кільканадцять тисяч голосів. Відхід комуністів від влади у 1989 році приніс також великі зміни в організаційному житті українців у Польщі. УСКТ, досі фінансоване і контрольоване Міністерством внутрішніх справ, перейшло під опіку Міністерства культури і мистецтва. Виникло тут Бюро для справ національних меншостей, яке займається передусім фінансовою допомогою для культурних починань окремих національних організацій. Весною 1990 року відбувся український з'їзд, на якому на місце УСКТ покликано нову організацію – Об'єднання українців у Польщі. В грудні цього ж року виник Підляський відділ ОУП.

1990 рік – це також вибори до міських і гмінних самоуправ. На Підляшші виникли українські виборчі комітети. Найбільший успіх був досягнутий в Більській гміні, де війтом став молодий український діяч Юрій Ігнатюк. У 1991 році вийшов перший номер квартальника (тепер двомісячник) „Над Бугом і Нарвою", а Білостоцьке радіо почало транслювати українську програму „Українська думка". У 1992 році на основі гуртків Підляського відділу ОУП виникла окрема організація – Союз українців Підляшшя. „Перебудова", яка почалася в СССР, уможливила нав'язання широких контактів з Україною. Початково наслідком цього були публікації про Підляшшя в українських журналах, пізніше почалися приїзди студентів з України на підляські рейди. Від 1989 року почали на Підляшшя приїжджати також українські колективи, зокрема фолкльорні – першим була студентська „Горина" з Інституту культури в Рівному. На Україну також виїжджали колективи з Підляшшя. Назагал можна сказати, що протягом 90-их років український національний рух на Підляшші стабілізувався, і різниця з ситуацією з-перед 10-15 років величезна. Досить реґулярно виходить двохмісячник „Над Бугом і Нарвою", постійно з'являються українські програми на білостоцькому радіо, а від 1985 року – на телебаченні. Щороку відбуваються фестивалі української культури „Підляська осінь" та інші культурні заходи. В декількох школах ведеться навчання української мови.

Зрозуміло, що ці безсумнівні успіхи далеко малі в порівнянні з потребами, і праці для себе, на власний національний рахунок, всім ще треба учитися. Все ж таки Підляшшя Anno Domini 2000 – це вже не Богом і Україною забутий простір, де кожний, хто тільки захоче, може ходити і ловити до свого мішка національно несвідомих русинів.

Юрій Гаврилюк

До десятої річниці смерти Ярослава „Мортика" Рака

Він був сумлінням Організації

СПОГАД ДРУЖИНИ

Св. п. Ярослав „Мортик" Рак

Непомітно минуло десять літ від смерти Ярослава „Мортика" Рака, магістра права і політичних наук, активного політичного і громадського діяча, колишнього політичного в'язня. На його смерть 8 листопада 1989 року відгукнулося багато організацій і друзів – прощальними словами і споминами у пресі. Та все ж чимало залишилося й білих, недописаних сторінок...

Ярослав Рак уродився 29 липня 1908 року в галицькому селі Горуцько, на приходстві діда о. Теофіля Скобельського, як другий син в родині Антона Рак-Рачинського, судді у Винниках, та Софії Скобельської. Із Винників родина переїхала до Тернополя, де й проживала до 1914 року. У літній час мама з трьома синами поїхала на вакації до о. Теофіля, де застала їх Перша світова війна. Батька вивезли москалі у Сибір, а вони лишились жити на селі до 1920 року, поки батько вернувся.

Визвольні змагання збудили національну свідомість населення Галичини. На ідеалах самостійности України виростало молоде покоління, зродився Пласт. В Стрию, куди переїхала родина Раків, Ярослав вступив до куреня „Червона Калина", де був курінним і кошовим. Його гурток будував таборову площу на „Соколі", плавав човном Стриєм і Дністром, мандрував Карпатами, впорядковуючи стрілецькі могили на Маківці. Бувало, що під час мандрівок перебирав підпільні матеріяли з-поза чеської границі для дальшого передання.

Крім пластових занять, молодь брала участь у таємному гуртку, який організувала Українська Військова Організація (УВО). Ярослав також до нього належав, а в 1928 році вступив до УВО. У 1929 році став членом ОУН і належав до групи Зенона Книша. Згодом дістав приділ до відділу достави нелегальної літератури і зброї з-за кордону та функцію перепроваджування членів ОУН через чеський кордон. Від 1931 року займав відповідальне становище зв'язкового між краєм і закордонним проводом ОУН, а в половині червня 1934 року координував усю ділянку розсилань літератури.

Закінчивши гімназію, Ярослав почав студії на правничому факультеті університету Яна Казімєжа у Львові (куди переїхала вся родина судді Антона Рака), які завершив дипломом. До адвокатської професії готувався в адвоката д-ра Олександра Надраґи. Він заснував Український студентський спортивний клюб, брав особисту участь у змаганнях, тренував молодь на площі „Сокола-Батька", чим великою мірою посприяв пожвавленню Українського Спортового Союзу (1928).

В системі Українського Спортового Союзу обстоював незалежність українського спорту від польських впливів. Сам Ярослав домігся, щоб УСС вивів українські клюби копаного м'яча з „польського звьонзку" (до якого вступила УСК „Україна", перемиський Сян, стрийська „Скала" та ін.). За редакцією Рака і Софії Мойсевович-Янів УСС почав видавати спортовий журнал „Готові" (1932), який польська влада невдовзі заборонила, а Спортовий Союз розпустила (1 серпня 1937 року).

Свою виховно-патріотичну діяльність він продовжував і на еміґрації. В Мюнхені був співзасновником Ради фізичної культури і заступником голови проф. Івана Красника, та співредактором Альманаху РФК , де поміщені його програмові статті. Був також автором спортових підручників.

Шістдесят літ свого життя Ярослав Рак віддав праці ОУН, з того вісім літ провів як в'язень польських тюрем: Бриґідок у Львові, в'язниць у Дрогобичі, Варшаві, Равічі, Бронках в 1934–1938 роках; пізніше були – Сєдльце, Береза Картузька (1939); німецькі (1941–1944); в Рабці – інтернування, т зв. Бренгафт, Краків – в'язниця Монтелюпі, концентраційний табір в Авшвіці (1942–1944), де він значився під числом „66676", татуйованим на лівому підрамені.

Важливою подією в житті Ярослава Рака був „Варшавський процес" (1934–1936) – після атентату на польського міністра внутрішніх справ Броніслава Пєрацького за його злочинну політику супроти українського населення Галичини, що стався 15 червня 1934 року у Варшаві. Міністер згинув, а його вбивник Гриць Мацєйко зумів утекти від поліції. Почались арешти членів ОУН. Заарештували і Ярослава, бо його „засипав" один із в'язнів. „Співучасть у вбивстві" полягала в тому, що Ярослав перевів Мацєйка через чеський кордон.

Втеча була добре продумана і організована. 5 серпня 1934 року Ярослав Рак зустрів Мацєйка у відпочинковій місцевості Ямна, в пансіонаті Зарицьких. У товаристві Катрусі Зарицької і Віри Свєнціцької вчотирьох, як туристи, пішли в гори. Залишивши дівчат відпочити, Рак повів Мацєйка до чеського кордону і передав Я. Барановському. Внаслідок зізнань Івана Малюци заарештовано 6 листопада 1934 року Катрусю Зарицьку – про участь Віри, Малюца, мабуть, не знав – тому вдалося її співучасть законспірувати. І хоч є згадка про неї в головному варшавському Акті оскарження, але вилучено її, бо проти Віри велось окреме слідство у Львові. Звільнена з в'язниці (можливо, завдяки зв'язкам її батька, д-ра Свєнціцького, директора музею, знаної особистості у Львові) жила і працювала за совєтської окупації. Тому Ярослав Рак щойно після її смерти подав до відома про її співучасть в організуванні втечі Мацейка.

Не хочеться вірити, що досі ніхто з істориків не поцікавився цим справді історичним процесом, адже він був виразно політичним (і Кедрин його так оцінює), відбувався на очах цілої Европи у столиці Польщі, в присутності десятків репортерів чужоземної преси і дипломатів. З українського погляду це був суд над ОУН, бо усі її архіви Чехія видала польській поліції (яку ролю відіграли „свої", зрадники також треба б ще уточнити). Процес тривав від 14 листопада 1935 року до 13 січня 1936 року, коли було проголошено вирок для дванадцятьох підсудних: три присуди смерти, два – на досмертне ув'язнення, а решта – від 7 до 15 літ в'язниці. Ярослава Рака, тоді 27-літнього, було засуджено на сім літ тюрми. Завдяки загальній амнестії усім зменшено кари; Рак вийшов на волю в 1938 році.

Один момент із процесу варто пригадати: підсудні мовчки сиділи (у трьох рядах, з поліціянтами поміж ними), бо їм відмовлено в праві говорити по-українськи, і лиш один нещасний І. Малюца зізнавав польською мовою. Свій присуд Рак відбував у різних в'язницях, був учасником довшої голодівки (боротьба за українську мову). Після звільнення вернувся до Львова, але не до адвокатури, а до спілки у підприємстві „Гурт" (гуртуванні харчових продуктів). Рівночасно вернувся до праці в ОУН, де керував ділянкою зв'язків з громадськими установами у Крайовій Екзекутиві Мирона Орлика.

З вибухом Другої світової війни 1 вересня 1939 року почались у Львові і в краї арешти. Рака арештувала поліція на вулиці і посадила до Бриґідок, а звідти через три доби відвезла до Берези Картузької. З поразкою Польщі в'язні пішли, хто куди міг: одні – на південь, під совєтську окупацію, інші – на захід, до Берліну. По кількох днях перебування у брата в Берліні Рак поїхав до Кракова, де був центр ОУН, осередок нової української еміґрації і її допомогові комітети, централя УЦК під німецьким Генеральним губернаторством, що криваво господарив в окупованій Польщі. В Кракові Ярослав оженився з Теодорою (Дорою) Біленькою – 19 грудня 1939 року. В ОУН працював у військовій референтурі крайового проводу у справі підготови похідних груп в Україну, як почнеться німецько-совєтська війна. З вибухом війни був призначений зв'язковим з генерал-губернаторством (конкретно з полк. А. Бізанцем). Від нього дістав доручення голоситися щоденно в ґестапо (це після 31 червня 1941 року), а вже 5 липня був арештований і перевезений до місцевости Рабка (в Татрах), до Бренгафту. (В Кракові уродився наш син Ярема – 7 липня, невдовзі по арешті Ярослава). Там же долучено інших інтернованих: Янева, Горбового, Богуна, Ісаєва, Є. Бачинського, полк. Євтимовича, Базяка, З. Книша. А 15 вересня групу перевезено до в'язниці Монтелюпі в Кракові, де були до 30 вересня 1942 року. Тоді ґестапо перевезло в'язнів до концентраційного табору в Авшвіці, де Рак перебував до 19 грудня 1944 року.

Звільнення було наслідком переговорів з німцями, які хотіли перекинути українських в'язнів поза фронт, до УПА. В тій стадії війни – це був спізнений плян і нічого з того не вийшло. З Кракова Ярослав Рак поїхав до Відня (де жили його батьки), а тоді до Ст. Пелтену, де жила його дружина Дора. Їх синок помер 19 листопада 1944 року, похований на цвинтарі в Ст. Пелтені, а опісля перенесений до спільної могили у Відні (на Гіцінґер-цвинтарі), де спочивають його дідусь Антін і бабуся Софія. З Австрії виїхали ми вже разом до Баварії, в те село, де 6 травня 1945 року зустріли перші лави американського війська.

Дальший етап – виїзд до Мюнхену. В листопаді 1945 року в Авґсбургу оформлено Центральне Представництво Української Еміґрації, де Рак був обраний референтом для справ молоді (рівночасно відбувався з'їзд жіноцтва, на якому було створено Об'єднання Українських Жінок на еміґрації (ОУЖЕ), головою обрано Ірену Павликовську. Тоді ж Я. Рак заініціював відновлення Пласту і заснував Раду фізичної культури.

В Мюнхені Ярослав тісно співпрацював зі Степаном Бандерою – їх єднала братерська приязнь ще від 1922 року, від гімназійних і пластових часів в Стрию. Як довірений співпрацівник Бандери, Ярослав був його правним дорадником, зокрема у критичній ситуації в ОУН, коли йшлось про основні зміни у структурі проводу. Обидва друзі, безкомпромісові, ідейно тверді, політично загартовані патріоти-ідеалісти займають помітні місця в історії ОУН. В Мюнхені народилась наша доня Таїса-Марія (30 березня 1946 року).

Коли ж почалось переселення із таборів, ми зголосились на виїзд до Америки, бо там жила наша родина – адвокат Пелехович і д-р Ніля Гайворонська. Виїхали з Бремену 4 серпня 1949 року, а до Нью-Йорку приїхали 17 серпня, де нових іміґрантів вітав комітет під проводом д-ра В. Душника. Того ж самого дня від'їхали до Чикаґо, де родина підшукала тимчасове житло. Я. Рак пішов на нічну працю у фабриці сталі як простий робітник. Незважаючи на щоденну втому, Ярослав включився в громадське життя, працюючи для Пласту, УККА, ООЧСУ та співпрацюючи в започаткованому Українському Музеї.

В 1962 році переїхав до Нью-Йорку, перевчився на рисівника (драфтсмена) і працював в інженерській фірмі в Нью-Джерзі аж до емеритури у 1972 році. Продовжував віддавати свою енергію українським організаціям – (СКВУ) СКВОР, УККА, ООЧСУ, Пластові. За свою працю протягом десятків літ заслужив різні відзначення, почесні головства, признання, грамоти, хоч був вийнятково скромний і чесний.

З Нью-Джерзі доїздив до Нью-Йорку, очолив видавництво „Червона Калина" – після смерти директора Петра (П'єра) Постолюка. Завдяки Ярославові вийшла друком помітна праця генерала Олександра Удовиченка – другий том „Третя Залізна Дивізія", на підставі ориґінальних документів, які переслала з Парижу вдова генерала, пані Євгенія. В Нью-Йорку співпрацював також у бібліотеці НТШ, куди пізніше передав свою велику збірку таборових (діпістських) видань з 1945–1950 років, виданих за кордоном.

Понад двадцять літ Я. Рак збирав ці видання з усіх поселень, упорядкував „Бібліографію видань української еміґрації, 1945–1950" (недуга і смерть перервали його працю і проєкт лишився незавершеним).

У посмертній шані д-р В. Падох в імені НТШ дякував „...свойому членові і добродієві за труд, який він вклав у впорядкування і розбудову бібліотеки НТШ, зокрема за пожертву багатої збірки ранніх видань таборового періоду післявоєнної еміґрації..." („Свобода"). Знову ж для історії Українського Спортового Союзу у Львові відшукав в архівах відповідні статті в газетах „Діло" і „Новий Час". Проєкт історії не здійснено досі.

Оцінюючи життя і працю Ярослава „Мортика" Рака з нагоди його 80-річчя (в Нью-Йорку, 1989 року), товариші підкреслювали його почуття правовости. Як довголітній голова Трибуналу ОУН, він „стояв на сторожі правопорядку в Організації" і був співтворцем реформ в ОУН після трагічного розколу у 1940 році; чесний і простолінійний – був впродовж довгих років „сумлінням Організації", а в громаді завжди шукав злагоди.

Дора Б. Рак

СПОРТ

В УКРАЇНІ

Медалі плавців на чемпіонаті світу

В Атенах, столиці Греції, відбувся чемпіонат світу з плавання у 25-метрових басейнах, в якому взяла участь Україна. Українські плавці здобули 7 медалів – 2 золоті, 2 срібні і три бронзові. Здобутки, як відзначив президент Федерації плавання України Андрій Власков, приємні й ... несподівані. (Пригадаємо, що А. Власков, починаючи від 1990 року, досі співпрацює з Управою УСЦАК, завдяки чому УСЦАК фінансово підтримував участь в чемпіонатах світу плавця Дениса Силантьєва і його тренера С. Гусєва).

Найбільший успіх здобула 17-річна Яна Клочкова з Харкова – дві золоті медалі на 100 і 200-метрівках змінним стилем та срібну за друге місце на 400 м. вільним стилем. Срібну медалю на доріжці 1500 м. вільним стилем здобув Ігор Червінський. Бронзовою медалею нагороджений Олег Лисогор за третє місце на 50-метрівці грудним стилем. Ще по одній бронзовій медалі здобули вихованці тренера С. Гусіна: Денис Силантьєв на 100-метрівці „метеликом" та Володимир Ніколайчук на 200 м. горілиць (на спині). Усі українські медалісти братимуть участь в Олімпійських Іграх в Сиднеї.

Збірна України з плавання, не маючи коштів, приїхала на чемпіонат світу в числі 7-ми плавців, тоді як репрезентація Росії мала 29 плавців, які повернулися до Москви із скромним здобутком – трьома медалями.

Які перспективи збірної України на Олімпіяді в Сиднеї?

На це запитання відповідає ректор Національного університету фізичного виховання і спорту України, віцепрезидент НОК України, академік Володимир Платонов:

– Прогнози в спорті – річ невдячна. Можна навести безліч прикладів, коли видатні експерти, спираючись на незаперечні дані, помилялися в прогнозах на 70 відсотків. А в спорті саме 60-70 відсотків припадає на всілякі несподіванки й тільки 30-40 – на очікувані результати.

Несподіванки ж бувають як приємними (приміром, на минулих Олімпійських іграх перемога Володимира Кличка серед боксерів – важковаговиків), так і неприємними (у тій же Атланті-96 ми очікували золоту медалю від Сергія Бубки, а він через травму навіть не взяв участи у клясифікаційному старті).

І все ж, прикинувши навмання, скажу, що Україна здатна сьогодні, за умови раціональної підготовки на завершальному етапі, здобути приблизно 25-28 медалів різного ґатунку. Принаймні необхідний потенціял для цього є. Природно, для його стовідсоткового виявлення необхідно на завершальному етапі підготування атлетів уникнути помилок у психологічному та моральному плянах, не понизити якости тренувань через брак грошей, створити навколо спортсменів атмосферу патріотизму. Цьому мають посприяти державне керівництво й засоби масової інформації.

Якщо ми всі виявимося до цього нездатними, якщо збережемо існуючий сьогодні мікроклімат зневіри, відчуття перебування у тривалій кризі, то наша збірна здобуде хіба що з десяток медалів. Оскільки я оптиміст, то вірю в перші названі цифри і в те, що Україна знайде своє місце серед 15-ти сильніших держав світу з-понад 200, які братимуть участь в Олімпійських іграх у Сиднеї-2000.

О.Т.

ПОШТА СПОРТИВНОЇ СТОРІНКИ

Гравці з Грузії, але команда – українська

В „Свободі" 31 березня ц.р. був поміщений допис київського автора „Українсько-грузинське „Динамо" перемогло німців, але у чвертьфінал не вийшло". Цей заголовок на мене як на довголітнього футболіста, а після 33 років гри – футбольного судді, зробив прикре враження. Таких заголовків в спорті ще ніхто не вживав.

Якби автор написав, що українсько-грузинське „Динамо" перемогло німецько-бразилійсько-французько-угорську „Баєрн", тоді ще сяк-так, можу погодитися, що дописувач знає бодай щось про ці клюби. Ми знаємо, наш земляк, славний футболіст Андрій Шевченко тепер грає у ФК „Міляно" в Італії, де крім нього грають ще німець і югослав, але назва залишається – ФК „Міляно". В державах Европи, де колись в національних командах грали тільки представники даної держави чи нації, тепер аж роїться від чужинців.

Фахівці визнають київське „Динамо" одним з найкращих футбольних клюбів світу. Нам треба тішитися цим та ставитися до „Динамо" з пошаною, бо цей клюб – наш амбасадор.

Микола Касіян,
Філядельфія

Пожертви на розвиток спорту в Україні просимо надсилати до УСЦАК на адресу: **680 Sandford Avenue, Newark, NJ, 07106.**

Календарець тенісових змагань на 2000 р.

1-4 липня	– Олімпійський турнір, „Тризубівка";
5-6 серпня	– Подвійні ігри, „Союзівка";
2-4 вересня	– Чемпіонати УСЦАК, „Союзівка";
16-17 вересня	– Турнір КЛК, „Союзівка";
30 вересня- 1 жовтня	– Осінній турнір, „Тризубівка".

В ДІЯСПОРІ

Омелян Твардовський, спортовий кореспондент „Свободи"

УСО ТРИЗУБ
УКРАЇНСЬКА ДІЯСПОРНА ОЛІМПІЯДА – 2000
Філядельфія, 1 ого – 4 ого липня, 2000
UKRAINIAN DIASPORA OLYMPIAD – 2000
Philadelphia, July 1st – 4th, 2000
ПІД ПАТРОНАТОМ УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ

Нарада Комітету Української діяспорної олімпіяди-2000

ҐОРШАМ, Па. – 10 квітня ц.р. на „Тризубівці" відбулися чергові наради організаційного комітету, в яких взяли участь представники кількох українських спортових осередків та Крайової Пластової Старшини (КПС), разом 20 осіб.

Наради відкрив і ними проводив голова комітету І. Чижович, який привітав присутніх і поінформував їх про стан підготовки до Олімпіяди. Усі спортові бази зарезервовані для учасників, замовлено понад 300 кімнат в готелях. Підготовлено проєкти афішів і летючок. Узгіднюється участь в розважальних програмах Олімпіяди ряду музичних і танцювальних ансамблів, між ними таких відомих, як „Сизокрилі" Роми Прийми-Богачевської, „Обереги" та ін. Встановлено контакти з потенційними спонзорами, між якими є „Вестерн Юніон", „Кока-Кола", імпортер пива з України „Оболонь", кредитівки, українські телевізійні компанії „Контакт" і Романа Мариновича.

Уже зголосилися до участи в Олімпіяді УСВТ „Ч. Січ", УСО „Тризуб" – разом понад 250 атлетів. По телефону покищо зголошено 24 футбольні дружини в різних вікових групах з Нюарку, Філядельфії, Торонто, Нью-Йорку, Клівленду, Дітройту і Чикаго. Зголошені перші значні групи з відбиванки (волейболу), плавання, тенісу, шахів, легкої атлетики і гольфу.

Спортовий координатор Іреней Ісаїв поінформував комітет про свою участь в нарадах Крайової Пластової Старшини в Іст-Гановері, Нью-Джерзі, де було присвячено значну увагу участі спортових, пластових гуртків і дружин в Олімпіяді. Присутній на цих нарадах член КПС М. Нинка подав плян участи спортових гуртків Пласту в окремих ділянках спорту. Для уникнення можливих конфліктів між окремими станицями в містах, де існують українські спортові осередки, в яких бере участь пластова молодь, М. Нинка згідний з думкою, щоб дані станиці не примушували молодь виступати в своїх спортових репрезентаціях. Це для загального добра тих пластунів, які постійно проходять в даних спортових осередках вишкіл та впродовж років гідно представляють український спорт на американських спортових аренах.

І. Чижович повідомив про листа зі Львова, в якому заявлений приїзд на Олімпіяду футбольного клюбу „Газовик" та кількох тенісистів. Очевидно, якщо вони приїдуть, то змагатимуться поза конкурсом за пам'ятні нагороди. Чергові наради комітету відбудуться в суботу, 10 травня ц.р., о 11-ій год.

Вшанування берегинь...

(Закінчення зі стор. 9)

та Наталія Сточанин (згромадження Сестер Служебниць Непорочної Діви Марії), які у двох мовах підготували чудове відображення духовного образу, що мала б прагнути творити в собі кожна жінка.

Робоча частина зустрічі зібрала всіх у найбільшій залі семінарії. Головна доповідачка Рома Гайда зробила спробу осягнути нашу київську духовну спадщину через зрозуміння трьох ключових ікон: Благовіщення, Богородиці Знамення і Богородиці Умоління, знаної як Непорушної Стіни в Соборі Св. Софії в Києві.

Розмову про ролю жінки розпочала Ксеня Драган, виступили також наймолодші учасниці Маруся Бакай та Шарлен Морз і старші – сестра Йосафата, (згромадження Служебниць Непорочної Діви Марії), Аня Ленцик-Павлічко, Дзвінка Брикович, Емілія Сорочинська. Панелем керувала Марта Андрюк.

Пікнік на подвір'ї семінарії.

Д-р Марія Гіллярд, яка представляє католицьку церкву в штаті Коннектикат перед губернатором, законодавчою палатою та урядом штату, розповіла про свою працю на цій ділянці. Орися Яновська, дружина священика о. Стефана з Бріджпорту, допомагає новоприбулим українцям почати нове життя і знайти працю в тій околиці. Вона закликала проявляти більше гостинности, теплоти і турботи до наших братів і сестер, яких доля закинула на чужину.

Д-р Анна-Марія Гомицька побудувала свою розповідь на прикладах допомоги Української Католицької Церкви у зміцненні родини, вихованні дітей. Сесілія Дацюк, директор Інституту Катехиток Серця Христового, основна оселя яких знаходиться в Бразилії, розповіла про працю їхнього світського інституту Українського Католицького обряду для Стемфордської епархії, куди вони приїхали на запрошення Владики Василя десять років тому і працюють тут на славу Божу.

Редактор україномовної секції газети „Сівач" Мирослава Роздольська звернула свій погляд до України, як до джерела, що живить коріння нашого дерева, розсадженого по всьому світу.

Закінчилась зустріч Молебнем-подякою Божій Матері, який співав хор дівчаток Школи Успіння Матері Божої із Перт Амбой, Нью-Джерзі.

ЦІКАВО

Освідчення на фасаді

Не традиційними сільськими візерунками, а. .. освідченнями в коханні до наймилішої жінки на цій землі розписав фасад свого нового будинку коваль з невеличкого угорського села під Дебреценом. 35-річний майстер, який прославився в окрузі не лише сильними руками, але й безмежним гумором, вирішив у такий спосіб розповісти про захоплюючу історію свого кохання до місцевої дівчини, яка стала нещодавно його законною дружиною.

"У нас немає секретів від земляків", - стверджує коваль, цілком упевнений, що відтепер кожний, проходячи повз його будинок, неодмінно зупиниться та з задоволенням прочитає про те, як майстер закохався в блакитнооку красуню, які вірші читав їй ночами, які задушевні пісні співав, прагнучи підкорити її серце.

Нехай історія цього кохання буде повчальною для молоді. До того ж, говорить щасливий молодий чоловік, якщо кожний з сельчан розпише стіни своїх будинків короткими історіями про своє життя, то перехожі відразу ж можуть зробити для себе висновок, які люди живуть у будинку, і чи можна покластися на їхню допомогу чи підтримку.

Мешканці села сприйняли витівку земляка як ще один жарт, посміхнувшись і побажавши молодятам щастя.

Кінонапад

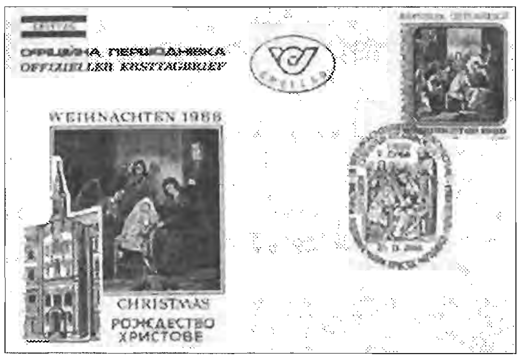
За сигналом громадян посилений загін поліції в Кельцях виїхав на затримання групи злочинців, які серед білого дня здійснили напад на бензинову станцію. Оточивши бандитів у чорному спецодязі і з масками на обличчях, поліцейські готові були до найжорсткіших дій, але їх зупинив обурений окрик "ватажка", який знімав сцену розбійного нападу на кіноплівку. Виявилося, що пограбування бензостанції входило в сюжет відеокліпу однієї з популярних у Польщі груп "репперів". Випадкові свідки цього не знали, але виявили пильність. Поліцію також не попередили про зйомки. Знав про них лише власник бензостанції, але полінувався повідомити куди слід про підготовлений на нього кінонапад.

Не на висоті в цьому інциденті виявився і режисер відеокліпу, який вчасно не відзняв втручання поліції. У відповідь на прохання повторити приїзд поліцейських він почув таке, чого не проспіваєш у жодній пісні.

ФІЛАТЕЛІЯ

Розділ веде голова Львівського обласного товариства філателістів Олександер Жарівський

Пошта Австрії про український храм у центрі Европи

Різдвяна картка з маркою і штемпелем , на яких відтворено ікону з церкви святої Великомучениці Варвари.

Від другої половини XVIII ст. безперервно діє в австрійській столиці українська греко-католицька церква св. Варвари, яка вважається найстаршою за межами нашої держави. Після першого поділу Польщі 1772 року велика частина Галичини відійшла до австрійської монархії. Згодом було приєднано до габсбурзької корони й Буковину і відтоді українці стали прибувати до Відня. Для задоволення духовних потреб вихідців зі Західної України імператриця Марія Тереза в 1775 році передала католикам візантійського обряду колишню єзуїтську каплицю. Імператор Йосиф II надав церкві святої Великомучениці Варвари статус парафіяльної церкви. Союз українських філателістів Австрії (СУФА), який постав 1967 року, відтворив зображення майже всіх ікон із церкви св. Вмч. Варвари на пам'ятн.,х конвертах та двомовних штемпелях австрійської пошти. Тричі видавала австрійська пошта марки, які мають відношення до української церкви у Відні. У віденському храмі знаходяться й інші реліквії. В 1915 році до церковної каплиці було перевезено мощі св. Йосафата Кунцевича, якого називають єпископом єдності українських церков. Будучи палким поборником Берестейської Унії, він загинув мученицькою смертю у Вітебську в 1623 році.

Портрет проф. А. Гнатишина на австрійському конверті.

Є в згаданій церкві ряд меморіяльних таблиць, найстаріша з яких встановлена ще в 1895 році з нагоди 100-річчя церковного братства. Серед них є таблиця, присвячена 100-літтю від заснування українського академічного товариства „Січ" у Відні.

Живою легендою українського Відня впродовж шістдесяти літ був відомий композитор і довголітній диригент українського хору при церкві св. Вмч. Варвари проф. Андрій Гнатишин.

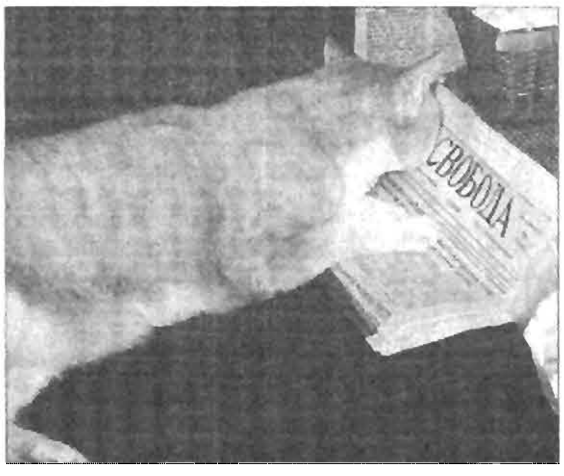
Народився він 1906 р. в с. Чижиків неподалік від Львова, навчався у Віденській консерваторії, перебравши одночасно керівництво парафіяльним хором церкви св. Вмч. Варвари, яким він провадив з невеликими перервами майже до самої смерти в 1995 році.

Союз українських філателістів Австрії, другим заступником голови якого був Андрій Гнатишин, двічі присвячував видатному композиторові пам'ятні конверти, а австрійська пошта – спеціяльні штемпелі. Є надія, що до 100-ліття від дня народження Андрія Гнатишина українська пошта присвятить йому окрему марку, яка стане спільним випуском України і Австрії.

В КІНЦІ ГАЗЕТИ

Навіщо котові вуса?

Навіщо котові вуса? Відповіді на це запитання досі ще не знайшли вчені. Одні вважають, що кіт має вуса для того, щоб вимірювати розміри діри, в яку намагається влізти. Інші твердять, що коли кіт торкнеться у темряві вусами миші, то негайно її спіймає. Треті сміються з перших і других, бо, мовляв, тигри теж мають вуса, але в жодні діри по буйволів не лазять, а миша не така дурна, щоб чекати на дотик котових вусів. Перш ніж висловити інші міркування про котячі вуса, пригадаємо історію цих створінь.

Що пише сьогодні „Свобода" про котяче життя?

А в історії людства котячий рід пережив і висоти, і падіння. Котів обожнювали в давньому Єгипті, дуже шанували серед арабів, індусів і китайців, але зневажали у середньовічній Европі. Папа Інокентій VIII наказав переловити чорних котів як посланців диявола. Їх палили на кострищах, скидали з церковних веж. Коли не стало котів, пацюки принесли в Европу чорну віспу, яка знищила значну частину населення. Тоді заборонили вбивати котів під загрозою церковного прокляття, а кішкам було дозволено перебувати в церквах, хоча такої пільги не мала жодна самка з тваринного світу. В Китаї коти загинули з іншої причини: люди приписували їм магічні властивості і готували з котів різні цілющі засоби. Деякі племена і досі вважають котяче м'ясо найсмачнішим, але для цього кота ... варять живцем! Звісно, до такого жаху ніколи не дійшли б великі люди, які особливо любили котів – Данте, Ньютон, Максвелл, Гемінґвей, Дікенс, Гаґарін та інші. Не мали сантиментів до котів Юлій Цезар, Чинґіз Хан, Гітлер і Муссоліні...

У чому ж полягає таємниця котячого феномену? Дехто вважає навіть, що коти перевищують людину за своєю сутністю, бо вони розрізняють більше звуків, барв, запахів, завжди падають на чотири лапи... Але комп'ютерне зіставлення поведінки людей і котів допомогли висунути гіпотезу, яка видається найближчою до правди. Таємниця полягає в тому, що коти і люди мають різну генетичну пам'ять. Кішка народжується з „запрограмованим" мозком, який усе знає і пам'ятає про досвід своїх найдавніших предків. Кіт лише перевіряє і удосконалює природжені якості, які є інстинктом, котрого людина не має. Людина має мозок, якнайбільше здатний до засвоєння нової інформації, але вона лише від батьків чи з книжок дізнається, який вигляд має слон чи де розташований Нью-Йорк. Кошеняті його батьки цього не розповідають, але кошеня, коли його висадити далеко поза Нью-Йорком, безпомилково, не розпитуючи про дорогу, повернеться у свою домівку. Міський кіт може ніколи не бачити змію чи вужа, але вже при першій зустрічі відрізнить отруйного гада від нешкідливого. Кіт вміє пояснити свої наміри іншим тваринам, навіть собакам. Коти знають цілющі трави і лише відсутність цієї рослинності у містах спричинюється до котячих хвороб.

Але навіщо котові вуса? Для відповіді на це запитання варто вивчити котячі звичаї. Хоча котячий рід досить товариський, але кожен кіт охороняє свою територію. Коти не ведуть боротьби за самку, але виборюють терен полювання. Кішки знають, хто має найбільше „землі" і приймають його „освідчення". І найчастіше їхнім обранцем стають коти з найдовшими вусами. Коти ведуть бій недовго, але завзято. Після короткої сутички один з них відступає. І в цій сутичці вуса відіграють вирішальну ролю. Уявіть собі бій боксерів, в якому треба вловити кожний випад супротивника і блискавично відреагувати на нього. Зір не може забезпечити такої блискавичності. А вуса можуть. Якщо людина здатна відреагувати на зовнішні фактори за 0.05 секунди, то кіт – за 0.01 секунди.

В бою, перш ніж кігті супротивника досягнуть котячої морди, кіт відчує ті кігті вусами і відхилиться. Вуса допомагають котам вибороти своє місце на землі, мати свою кішку і родину.

Чи не варто поміркувати про це тим чоловікам, які ще досі не відростили собі вуса?

Л.Х.

ЦІКАВЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ: лисий, волосатий, лисий, волосатий...

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

З подякою потверджує наступні вплати на потреби Пласту в Україні й інших краях, де організується Пласт.

Список ч. 19 за час від 1 липня 1999 р. до 29 лютого 2000 р.

1,000 дол. Марія Фішер-Слиж;
100 Петро і Марія Лещишини;
по 50 Петро Залуга, Марія Храплива;
10 Іванна Городиська.

Датки на розбудову Пласту на нових теренах та декларація тієї самої суми впродовж 5-ти років

„ФОНД НАЧАЛЬНОГО ПЛАСТУНА"

по 2,000 дол. Іванна Сим-Ліпська, Фундація Катерини Трухлий-Здорик;
1,000 Марія Фішер-Слиж;
по 500 Юрій і Аня Павлічки, Любомир Романків, Ярослава Слиж-Панчук, Нестор і Анізія Шуст, Любомир Марія Явні;
300 Христина Ковч;
250 Роман і Зірка Воронки;
по 200 Роман і Надя Канюки, Мотря Мілянич, Ляриса Музичка, Таїса Ружицька;
150 Юрій і Марія Українські;
по 100 Богдан Домбчевський, Володимир Шарко.

Датки на розбудову Пласту на нових теренах

„ФОНД НАЧАЛЬНОГО ПЛАСТУНА"

5,000 дол. Ватага Бурлаків;
2,000 Артур Белендюк;
по 1,000 Курінь УПС „Лісові Чорти", Курінь УПС „Ті, що греблі рвуть" – плавня Нью-Йорк;
500 Митрополит Степан Сулик;
250 Орест і Дарія Темницькі;
100 Іван і Анна Ґалуги;
20 Дарія Химич.

Датки на видавничий фонд „Пластового Шляху"

250 дол. 26-ий Відділ УНС;
5 Анатоль Ромах.

Різдвяний дар для Пласту в Україні від української громади в Кентон, Огайо

по 50 дол. Стефанія Онишкевич, Іванка Опришко-Шеппард;
по 25 Лярисса Музичка, Урсуля Панасюк;
по 20 Володимир Бабійчук, Микола Куціль;
по 10 Іван Бик, Анна Домчак, Іван Іваницький, Петро Кулик, Катерина Пацула, Андрій Процик, Микола Сметанюк, Василь Содук, Андрій Стрихальський;
по 5 Анна Боса, Іван Демчишин, Василь Коцюруба, Люба Маланій, Марія Маланій-Бравн, Хистина Маланій-Кембрик, Анна Скубяк.

В пам'ять св. п. Зенона Боднарського

50 дол. Марія Боднарська;
30 Ярослав Пришляк.

В пам'ять св. п. Богдани Велигорської

100 дол. Юрій і Авра Слюсарчуки.

В пам'ять св. п. Дарії Каранович

200 дол. Юрій Темницький.

В пам'ять св. п. Михайлини Книш

50 дол. Богдан і Оксана Кузишини.
по 25 Любомир і Ляриса Зелики, Олександра Юзенів.

В пам'ять св. п. Остапа Косовича

1,000 дол. Пластова Фундація, Нью-Йорк;
100 Пластова Станиця, Нью-Йорк;
25 Олександра Юзенів.

В пам'ять св. п. д-ра Мирона Кравчука

по 100 дол. Мирослава Вишивана, Богдан Галібей, Зірка Галібей, Євген Котик.

В пам'ять бл. п. д-р Ірини Крамарчук

50 дол. Мотря Мілянич.

В пам'ять бл. п. Івана Макаревича

по 25 дол. Евстахія Гойдиш, Мотря Мілянич.

В пам'ять св. п. Миколи Пришляка

200 дол. Ярослав Пришляк;
75 Марта Перейма;
по 50 Христина Браун, Малина Дзюба, Мако і Марта Стасюки;
25 Микола і Таня Паславські;
по 20 Оксана Бережницька, Данута Миськів, Маркіян і Ліда Стасюки, Люба Цьолко;
10 Зеня Мосійчук.

В пам'ять бл. п. Євдокії Савків

100 дол. Олександра Юзенів.

В пам'ять св. п. Івана Свірського

50 дол. Богдан і Галя Снігури;
25 Дарія Елиїв;
по 10 Любомир і Люба Білик, Зеновія Кірчей, Оксан Лонкевич, Марія Стефанів.

В пам'ять бл. п. Стефи і Володимира Сілецьких

200 дол. Марія Купчинська.

В пам'ять св. п. пл. сен. кер. Ярослави Ціханської
(На розбудову пластового табору „Сокіл")

по 50 дол. Слава і Мирон Біласи, Роман і Христя Лазори, Богдан і ХристяТурчелюки;
30 Мирон і Евгенія Подоляки;
по 25 дол. Ірена і Юрій Богачевські, Роксоляна Гарасимович, Юліян і Олена Головчаки, Богдан і Ліда Куропасі, Роман і Анна Максимовичі, Володимир і Звена Романіви, Віра Пак;
по 20 Анастазія Жилава, Осип і Надя Німиловичі.

В пам'ять бл. п. д-р Ірени Чайківської

50 дол. Мотря Мілянич.

В пам'ять бл. п. Ярослава Шарка

100 дол. Товариші з 8-ої кляси авгзбургської гімназії.

В пам'ять бл. п. о. крилошанина Ярослава Шуста

20 дол. Софія Барусевич.

ПОТРЕБА ВСЕ ЩЕ ІСНУЄ!

Звертаємося до пластунів та приятелів Пласту складати пожертви на потреби дальшого розвитку Пласту в Україні, особливо на поширення та закріплення Пласту в нових місцевостях нашої Батьківщини.

Просимо виставляти чеки на Plast-Ukraine та слати до:
Plast Conference, Inc.
c/o Dr. George Slusarczuk
67 Bayberry Drive, Monroe, NY 10950-5607
Tel.: 914 782-0977

Всі датки на „Пласт в Україні" можна відтягнути від податку.

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

ФУНДАЦІЯ ПРИЯТЕЛІВ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ

Дирекція Фундації Приятелів Енциклопедії України висловлює глибоку подяку Шановним Жертводавцям за підтримку видань Енциклопедії Українознавства, Енциклопедії Української Діяспори, перевидання в Україні існуючих енциклопедій проф. Володимира Кубійовича та створення нової 4-томової „Енциклопедії Сучасної України", перший том якої появиться в цьому році, з метою запізнання громадян України з власною історією, поглиблення національної свідомости та скріплення сукупности українського народу.

СПИСОК ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ ч. 2 за 1999-2000 і (1997-1998) рр.

Алиськевич Роман і Анна (50.00), Амброзяк Максим і Ольга 30.00 (25.00), Андрусяк Марія 100.00 (25.00), Андрушків Софія 25.00 (55.00), Антипів Ксеня (10.00), Артимів Модест (100.00), Базюк Володимир і Джойс 50.00, Байлак Роман і Анна 50.00 (100), Балабан Василь і Ольга (100.00), Балтарович Юрій і Оксана 100.00, Банах Меланія 30.00, Баранецький Володимир і Христина 150.00 (1,100.00), Баранецький Микола і Христина 100.00 (150.00), Бараник Юрій 10.00 (10.00), Бараницький Дмитро 20.00 (15.00), Барановський Роман і Стефанія 10.00 (10.00), Бард Петро і Вірджінія 10.00 (20.00), Бачинська Марія Оксана 50.00, Бачинський Любомир і Ірена (2,000.00), Бігун Ярослав (300.00), Біланюк Олекса і Лариса (100.00), Білінський Ярослав і Віра 40.00 (50.00), Білоус Богдан і Наталія 100.00, Біское Давид і Анна 400.00 (500.00), Благітка Олександер і Павлина (50.00), Богданів Віталій і Олександра (100.00), Богонович Роман 25.00, Бойко Андрій і Ірена 25.00 (100.00), Бойчук Богдан і Марія Ревакович (50.00), Бойчук Петро і Христина (30.00), Бокон Тома і Маргарета, 25.00, Бурик Мирон 25.00 (30.00), Бучко Юрій і Беверлі (100.00), Вальчук Володимир і Катерина 20.00 (20.00), Вариха Анастазія 30.00 (80.00), Василів Василь і Зеновія 25.00, Витвицький Богдан і Богданна 100.00, Вінич Віктор і Надія 10.00 (100.00), Воловодюк Володимир і Катерина (100.00), Волчук Оксана 25.00 (30.00), Волянський Олег і Людмила 25.00 (10.00), Воробкевич Лев (35.00), Вороняк Алис (40.00), Гаврилів Адріян (50.00), Гайдучок Богдан і Лідія 50.00, Галібей Роман і Любов (100.00), Галів Микола і Люба 100.00 (50.00), Гарасим Богдан і Варвара 20.00 Гафткович Іван і Надія 50.00, Гнатик Ольга (20.00), Гнатчук Всеволод 100.00 (250.00). Годчак Василь 20.00, Горбовий Володимир і Галя 100.00, Гординський Роман і Василина 100.00 з нагоди 50-их роковин вінчання Роми і Володимира Дигдало (125.00), Городиська Іванна (10.00), Городиський Орест і Дарія 20.00, Гриневич Уляна в пам'ять Петра і Ангелини Гулів (750.00), Гриц Богдан і Тамара (35.00), Грицак Петро і Рея 50.00 (20.00), Гук Степан (25.00), Ґелетканич Андрій (20.00), Ґеча Дамян і Лідія (175.00), Ґеча Дамян (в пам'ять Лідії) 155.00, Ґіліцінський Юрій і Роксоляна (10.00), Гной Олександер 25.00, Голец Петро (10.00), Голяш Степан і Надя (20.00), Гудзяк Олександер 150.00, Даниш Б.З. 100.00, Данчак Михайло 50.00 (50.00), Дейчаківський Микола і Надя (100.00), Демидович Юрій і Христина 25.00 (50.00), Демус Пилип (100.00), Денисенко Іван (100.00), Джуль Павло і Ірена (4,550.00) і 100.00 (в пам'ять д-ра І. Макаревича), Дзюба Корнель і Емілія (100.00), Дзюба Малина 50.00, Дибко-Филипчак Ірена 10.00, Долинський Адріян і Лариса (2,000.00), Домашевський Н. і К. (20.00), Дубик Ольга 25.00 (100.00), Дуда Іван 25.00 (25.00), Дудяк Степан (1,500.00), Дурбак Марія (20.00), Жук Іван 25.00 (50.00), Зайнінґер Карло і Соня (50.00), Захаріясевич Мирон і Катерина (10.00), Заяць Ігор і Варвара (50.00), Зєлик Марта 25.00, Змий Евген і Наталія 100.00 (300.00), Івашків Евген і Евгенія 50.00, Ісаїв Юрій і Патрикія (5.00), Кавка Микола і Володимира 25.00 (25.00), Казевич Богдан і Лідія 25.00 (50.00), Камінський Осип і Марія (25.00), Качай Ярослав 25.00 (20.00), Китастий Петро і Лідія (75.00), Кладко Осип (100.00), Кмета Надія (50.00), Кобаса Олександер і Ольга (40.00), Кобрин Атанас і Катерина (5.00), Козак Я. і Калина 50.00 (50.00), Козбур Тарас і Оксана 220.00 (50.00), Колінко Оксана (25.00), Колодчак Павло 25.00 (25.00), Коляса Теодозій і Ірена 50.00 (150.00), Кондрат Петро і Марія (50.00), Коновал Олексій і Марія 30.00 (25.00), Кордуба Дамян (25.00), Коровицька Олена (50.00), Костик Сильвестер 30.00 (65.00), Костюк Теодор і Олександра (25.00), Крамаренко Петро і Марія (50.00), Крамарчук Богдан і Лідія (40.00), Крупа Теодозій і Любомира (100.00), Куземський Іван і Марія (30.00), Кузик Роман і Наталія (100.00), Кузьма Богдан 10.00, Кузьма Орест і Оксана 30.00 (75.00), Кузьмович Т. (50.00), Кулик Ада (250.00), Кулинич Мирослав і Зеновія 25.00 (20.00), Курилко Любомир і Дарія (2,600.00), Курчак Микола і Ярослав 100.00 (25.00), Куцан Іван (20.00), Кушнір Лев і Ірена 50.00 (50.00), Лаврин Микола і Надія 25.00 (25.00), Лазарчук Роман (15.00), Ленчур Петро і Рута (100.00), Левицький Володимир і Марія 20.00 (30.00), Лисейко Іван і Михайлина (25.00), Лоза Уляна (20.00), Лозницький Білл мол. (60.00), Ляшевич Ярослав і Лідія (50.00), Макаревич Іван і Наталія (50.00), Максимович Роман і Анна (50.00), Максимюк Степан і Галина (70.00), Марків Лев і Орися (100.00), Мартиняк Теодор і Оксана (20.00), Марчук Василь і Оксана 25.00, Мельник Мирон і Христина 100.00, Мілянич Евстахія і Мотря 30.00 (25.00), Мостович Леонід і Оксана 25.00 (100.00), Моцюк Ярослав і Ірена (100.00), Мрилоцька Люба 25.00 (50.00), Мриц Богдан і Тамара (35.00), Муляк-Яцківський Аркадій (2,000.00), Нагірний Михайло і Марія (125.00), Назаревич Волтер (100.00), Наук. Т-во ім. Шевченка-Дітройт (300.00), Ничай Степан і Ірена 50.00 (50.00), Оберишин Ярослав 100.00, Огаренко Любомира 20.00 (40.00), Олексин Іван і Наталія (500.00), Олесницький Юрій в пам'ять Остапа і Ярослави Олесницьких 100.00 (200.00), Олесницький Любодар і Зеня та Олесницький Нестор і Іванка в пам'ять Ярослави Олесницької 1,000.00, Олійник Степан (25.00), Орищин Борис і Люба 25.00 (35.00), Ортинський Михайло і Аліс 10.00, Осередчук Ольга 20.00, Осінчук Ада (20.00), Паньків Павло (25.00), Пап Михайло 25.00, Папіж Олена 50.00 (50.00), Парубчак Степан і Ольга (50.00), Перчулин Микола і Марія (50.00), Петрах В. (20.00), Петрів Василь (40.00), Питльований Володимир і Дженні 20.00 (45.00), Підгірний Іван (500.00), Піхурко Микола (45.00), Плешкевич Богдан і Ірена (10.00), Підгородецька Арета 50.00, Політило Анна (100.00), Помірко А. (20.00), Попович Марія (50.00), Порайко Осип і Стефанія 500.00 (500.00), Поритко Роман і Галина 50.00 (75.00), Похмурський Богдан (25.00), Прегар Микола (50.00), Прессі Марія (25.00), Претка Марія (5.00), Пришляк Олександер (20.00), Прокоп Мирослав і Люба 500.00 (300.00), Процик Степан і Люба (25.00), Процюк Олена (50.00), Рак Володимир 100.00 (100.00), Рак Оксана (100.00), Рак Роман (100.00), Распутко В. (5.00), Ратич Олег і Іванна 50.00 (50.00), Рейнарович Тетяна 50.00, Роббінс Олена (20.00), Рожанковський Ярослав і Софія 50.00 (100.00), Ромах Микола і Марія (10.00), Рочестер Укр. Кред. Кооператива (200.00), Рудик Марта 30.00 (50.00), Салісняк Юліян (50.00), Саляк Василь (100.00), Самопоміч Кредит. Кооперативи: Гартфорд (500.00), Клифтон (25.00), Мишиґен-Воррен (25.00), Нюарк 50.00 (200.00), Нью-Йорк (1,000.00), Філядельфія (200.00), Самотовка Михайло (100.00), Свінчук Михайло і Елізабет 15.00 (20.00), Сендзік Віра (50.00), Сенежак Володимир і Софія (25.00), Серафин Олександер і Зеня (220.00), Середович Михайло і Ірена (100.00), Сєрант Іван і Стефанія 50.00 (150.00), Сидорак Ярослав і Оксана 100.00 (200.00), Скіра Іван і Дарія (25.00), Склепкович Олег і Таня 30.00 (60.00), Скоп Олександер і Софія (200.00), Скрибайло Степан і Марта 50.00, Сливоцький Стефан і Володимира (2,000.00), Слюсарчук Атанас і Зореслава (25.00), Солтис Юрій (100.00), Сольчаник Мирослав і Люба Копичук 25.00 (50.00), Сороколіт М. (20.00), Сосяк Василь (20.00), Сохан Володимир і Неоніля (100.00), Сочинська Анастазія 500.00 (50.00), Стахів Денис і Міра 50.00 (200.00), Стебельська Лідія 50.00 (125.00), Стебельський Мирон і Олександра 25.00 (75.00), Степанків Ярослав і Катерина (150.00), Стефанишин Марія (40.00), Стецьків Евген і Ніля 25.00 (60.00), Татарська Марта (20.00), Терен-Юськів Теодор (20.00), Терпак Михайло і Люба 100.00 (100.00), Тимків Степан і Тамара (600.00), Тимяк Сидір і Марія 100.00 (50.00), Титла Евген і Богданна (100.00), Титла Богданна в пам'ять Евгена 100.00, Ткачук Богдан і Ореста 100.00, Токе Олександра 25.00 (25.00), Томків Зеновій (10.00), Турченюк Богдан і Христина (100.00), Турчин Андрій 100.00, Турянський Іван і Дарія (100.00),Тустанівський Ярослав і Лідія 50.00 (50.00), Український Братський Союз (1,000.00), Українська Кредит. Кооператива – Міннеаполіс (50.00), Укр. Православна Кред. Кооператива – Нью-Йорк 500.00 (1,000.00), Федорців Василь і Теодора (250.00), Фіцик Василь 10.00 (5.00), Фольварків Оксана 500.00 (800.00), Форис Юрій і Джін (40.00), Харкевич Богдан і Роксана (100.00), Ходновський Нестор 25.00 (150.00), Хойнацька Надія 20.00, Храплива Марія 25.00, Цегельський Михайло і Ірена (1,000.00), Целевич Богдан і Іванна (1,000.00), Цибрівський Роман 50.00, Цимбаліста Марта (25.00), Черешня Іван (25.00), Шандрук Павло (75.00), Шийка Василь і Антоніна 15.00 (20.00), Шкільник Володимир 50.00 (100.00), Школяр Еміль і Тереса 5.00 (10.00), Шмігель Мирослав і Надя (50.00), Шуст Ігор і Дарія (100.00), Юрчак Ярослав 100.00, Юрчак Іреней і Оленка (40.00), Ярема Степан і Анна 20.00, Яримович Ярослав і Марта 100.00, Яровенко Вадим і Марія 100.00 (25.00), Яросевич Мирон і Дарія 15.00 (45.00).

Всі датки на Фундацію Приятелів Енциклопедії України є звільнені від податку.

Чеки просимо виписувати на:
The Foundation of Friends of the Encyclopedia of Ukraine або FFEU
*та пересилати на адресу **71 Collinwood Rd., Maplewood, NJ 07040.***

ВОЛОДИМИР БАРАНЕЦЬКИЙ, голова **ЕВГЕН ЗМИЙ, скарбник**

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

запрошує вас

на зустріч з

ЛЕОНІДОМ КУЦЕНКОМ

доцентом Кіровоградського університету ім. В. Винниченка

та

ВОЛОДИМИРОМ ПАНЧЕНКОМ

професором Кіровоградського університету ім. В. Винниченка

які розкажуть про свою

„ПОДОРОЖ ДО ДВОХ ВИГНАНЦІВ“

(Париж, Мужен В. Винниченка та Прага, Подєбради, Кунштат Є. Маланюка)

Розповідь ілюструватиметься фільмом про В. Винниченка та виданнями доповідачів:

В. Панченко, Л. Куценко. „Євангеліє чужих піль...“
В. Панченко. Будинок з химерами.
(Творчість В. Винниченка 1900-1920 рр. ...)
Л. Куценко. „Ні, вже ніколи не покаюся...“
(Євген Маланюк: історіяісходу).
Л. Куценко. Боян Степової Еллади.
Л. Куценко. „Так розчахнулось дерево родини...“

Імпреза відбудеться

в суботу, 6 травня 2000 р., о год. 2-ій по пол.

в будинку УВАН:
206 West 100th Street
New York, NY 10025
Tel.: (212) 222-1866

ЄПИСКОПАТ і КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в США

мають шану запросити всіх Христолюбивих вірних
до участи в Богослуженнях цьогорічної

ПРОВІДНОЇ НЕДІЛІ

присвяченої вшануванню пам'яті жертв Сталінського голодомору, жертв Чорнобильської трагедії та всіх, хто поклав своє життя за волю й незалежність України

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ!

ПРОГРАМА ПРОЩІ 2000 р. Б.

6 травня – Хомина Субота.
9:30 ранку Літургія в Церкві-Пам'ятнику
6:00 вечора Вечірня і Свята Сповідь у Церкві-Пам'ятнику

7 травня – Провідна Неділя.
9:00 ранку Зустріч Архиереїв
9:30 ранку Початок Божественної Літургії, очоленої Блаженнішим Митрополитом Константином, у сослуженні Високопреосвященних Владик Антонія й Всеволода і настоятелів місцевих парафій.

Після Літургії – похід до Хреста-Пам'ятника і Панахида за спокій душ слуг Божих, св. п. Патріярхів Мстислава, Володимира і Димитрія, Митрополита Іоана та всіх спочилих єпископів, священиків і вірних УПЦеркви, як і за душі жертв Сталінського геноциду, Чорнобильської трагедії та всіх, хто життя своє поклав за волю й незалежність України.

Окремі заупокійні відправи дозволяються аж після закінчення загальної Панахиди.

Вісносно паркування авт: Консисторія повідомляє всіх, що паркування авт і в суботу, 6 травня і в неділю, 7 травня буде тільки на площі Консисторії при 135 Davidson Avenue. Для транспортації бажаючих поміж паркувальною площею і Церквою-Пам'ятником/цвинтарем ходитимуть що півгодини спеціяльні авта (Consistory vans).

Культурні виставки і продаж різноманітних товарів відбуватимуться в суботу від 12-ої вполудне до 7-ої вечора, а в неділю від год. 1-ої по пол. до 7-ої веч. в головній залі Культурного Центру, за попередньо отриманими від Консисторії дозволами.

УВАГА: У СВІТЛИЙ ТИЖДЕНЬ від понеділка 1 травня, включно з п'ятницею, 5 травня ВІДПРАВЛЯТИ НА ЦВИНТАРІ ПАНАХИДИ НЕ ДОЗВОЛЕНО. Ці дні зарезервовано на впорядкування і приготування могилок для Проводів.

В готелі Маріот затримано в імені нашої Церкви ряд кімнат по 70 дол. за ніч для бажаючих прочан. Зголошуватись до 21 квітня 2000 р.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road Kerhonkson, New York 12446
914-626-5641 FAX 914-626-4638

Табори і майстерні на Союзівці влітку 2000 р.

ТАБІР ДЛЯ ХЛОПЦІВ І ДІВЧАТ

від суботи, 1 липня, до суботи, 15 липня

Відпочинковий табір для хлопців і дівчат віком 7-12 років. Прогулянки, плавання, ігри, українські пісні і фольклор під безперервною опікою.
Харчування і нічліг – оплата за дитину:
для членів УНСоюзу – 235 дол. на тиждень
для не членів – 285 дол. на тиждень.
Додаткова оплата для опікунів/інструкторів:
– 30 дол. на тиждень від дитини.
Приймаємо не більше, як 45 учасників на тиждень!

ЗАБАВНИЙ ЧАС „ЧЕМНОГО"

від неділі, 9 липня, до суботи, 15 липня

Присвячено для навчання англомовних діточок від 4-6 років про українську батьківщину. Реєстрація/оплата для опікунів 75 дол. від дитини якщо родичі перебувають на Союзівці. Реєстрація/оплата для опікунів 125 дол. від дитини якщо родичі не перебувають на Союзівці.

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР

від неділі, 16 липня, до четверга, 27 липня

Для хлопців і дівчат віком 12-18 років.
Харчування і нічліг, оплата за дитину
для членів УНСоюзу – 310 дол. ;
для нечленів – 360 дол. .
Тенісова оплата для викладачів – 75 дол. від дитини.
Інструктори: Зенон Снилик, Юрій Савчак та інші.
Приймаємо не більше, як 60 учасників!

МАЙСТЕРНЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ТАНЦЮ

від неділі, 6 серпня, до суботи, 19 серпня

Традиційні українські народні танці для початкуючих, середніх та заавансованих танцюристів, харчування і нічліг – оплата за дитину:
для членів УНСоюзу – 350 дол. за повний навчальний час
для нечленів – 400 дол. за повний навчальний час.
Оплата за викладачів – 220 дол. від дитини.

Інструктор: Рома Прийма-Богачевська.
Приймаємо не більше, як 60 учнів, мешкаючих на Союзівці і 10 учнів доходящих. Нікого не приймаємо без дозволу Р. Прийми-Богачевської, і не менше, як на два тижні.

Зголошення до всіх таборів і майстерень повинні бути зроблені заздалегідь. Місця надаються згідно із зголошеннями та одержанням 25 дол. завдатку від дитини/від табору. Належиться оплата в сумі 75 дол. від дитини/від табору (крім забавний час „Чемного"), які перебувають поза межою Союзівки. Завдаток стосується до цієї суми.

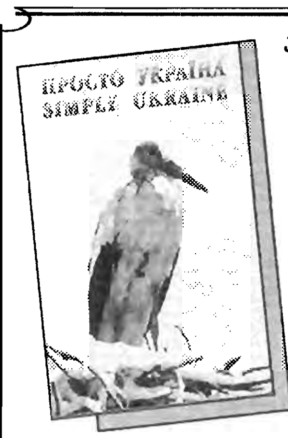
Український Народний Союз не дискримінує нікого на підставі віку, раси, релігії, статі чи кольору шкіри.

За дальшими інформаціями просимо звертатися до управи СОЮЗІВКИ

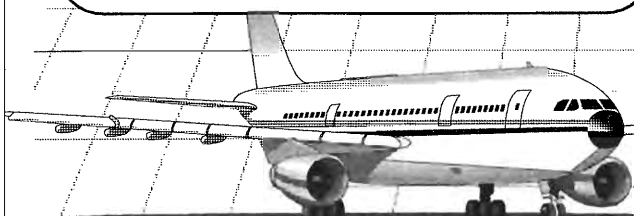
Оплату за харчування і нічліг можете подати через банкову кредитну картку, чеком або готівкою. Оплату за викладачів та опікунів треба виписати чеком на Союзівку – Таборова оплата. Наша оплата підвищенна з огляду на вищі страхові кошти.

Під гігієнічним оглядом, всі необхідні медичні довідки і листи-дозволи мусять бути доставлені не пізніше, як три тижні перед початком табору, інакше дитина стратить місце в таборі. Не дозволяється жодних винятків!

ПРОСТО УКРАЇНА
SIMPLY UKRAINE

www.eurodirectinc.com
www.eurodirectinc.com

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040

❑ „Свобода" ❑ „The Ukrainian Weekly"

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

• НА ПРОДАЖ •

Продається будинок, 1769 Wolbert Terrace, NJ, у зв'язку з виїздом оптика Анни Шумейко-Седляк. Звертатися до Тараса Олесницького – ERA Lapides Estate. **Tel.: (973) 761-1040.**

На 2 особи мавзолей, Venice, FL Memorial Gardens (8,000 дол.)
Тел.: 941 426-3637 Анна
941 423- 8433 Антоніна

Чудовий подарунок рідні в Україні! Приватний будинок з садком в тихому місці м. Теребовлі, Тернопільської обл., близько до центру. Опалення природним газом, вода в хаті, гараж. Радість родині за невеликі гроші.
Тел.: 1 (856) 866-2651 Леонід

• ДО ВИНАЙМУ •

Молодий редактор „Свободи" винайме помешкання в Морриставні або околицях.
Тел.: (973) 292-9800 дод. 3030 або **(973) 416-5173, Ігор**

• ПРАЦЯ •

Шукаємо жінку, українку для догляду 1.5 річної дитини і легкої домашньої праці, 5 днів в тижні. Бажано без проживання.
Тел.: 973 324-1056

Чоловіки (троє) з України порядні, працьовиті, віком 35-38 р. шукають будь-яку працю в США чи Канаді. Бажано авіа-переліт та перший час перебування – в кредит. Згідні на ваші умови. Пропозиції надсилайте на адресу: Віктор Галицький, а/с 246, м. Кам'янець-Подільський-5, Хмельницької об., 32305, Україна.

Приймаємо людей до праці в Піцерії на Фльориді. Добра платня, медичне забезпечення.
Тел.: 407 443-6201
від 9-ої ранку до 11-ої веч.

Порядна, освічена жінка, 66 років, шукає роботи з проживанням. Не боїться жодної праці.
Тел.: 617 964-1942

• ЗНАЙОМСТВА •

Американець-бізнесмен, 50 років, 5-7, любить музику, фільми, виставки, подорожі і ресторани, познайомиться з українкою, щуплою, віком 30-40 років.
Тел.: 917 941-5879 або **718 961-9007**

Жінка, 72 роки, шукає старшого мужчини віком до 77 р. для компанії.
Тел.: 1-352-688-7606

У п'яту річницю смерти д-ра Дмитра Коструб'яка

Д-р Дмитро Коструб'як

П'ять років тому минає від дня смерти визначного українського діяча д-ра Дми-тра Коструб'яка. П'ять років відійшла від української громади Балтимору і всієї нашої громади США незвичайна людина – людина великої доброти, гарячого і вірного серця, активіст громадського життя і чудовий лікар, довголітній голова УККА, диригент церковного хору.

Д-р Д. Коструб'як народився 27 жовтня 1919 року в селі Шепарівці на Прикарпатті, в селянській родині Анни (з Грицків) і Василя Коструб'яків. В 1940 році закінчив українську гімназію в Коломиї. Медицину почав студіювати у Львові, продовжував у Братиславі (Словаччина) і закінчив у 1948 році в Ерлянґенському університеті, Німеччина, захистивши там докторську дисертацію.

У США працював у лікарнях Юніті в Брукліні, спеціялізувався в анестезіології в лікарні ім. Альберта Айнштайна у Філядельфії, працював завідувачем анестезії в лікарні Ролінґ Гілл у Філядельфії, а відбуваючи військову службу в американській армії, був керівником відділу анестезії військової лікарні в Джаксонвіллі на Фльориді. Після військової служби 29 років працював анестезіологом і директором відділу анестезії в лікарні „Сінай" у Балтиморі.

Д-р Д. Коструб'як був членом кількох американських лікарських товариств та Українського лікарського товариства Північної Америки (УЛТПА) і 20 років очолював відділення цього товариства у штаті Мериленд.

Не зважаючи на свою професійну працю, д-р Д. Коструб'як все своє життя був активним організатором і учасником українського культурно-громадського і церковного життя, чотири роки очолював відділ УККА в Ба-лтиморі. За свою діяльність отримав почесну грамоту УККА, в 1972 році був обраний „Українцем року" в Балтиморі, а за медичну допомогу на пластових таборах був відзначений грамотою цієї молодіжної організації.

Д-р Д. Коструб'як був активний в українському церковному житті Балтимору – 26 років диригував церковним хором, очолював Церковну раду при церкві св. Михаїла і церковний будівельний комітет. Саме завдяки зусиллям цього подвижника у Балтиморі споруджено прекрасну українську греко-католицьку церкву у стилі бароко.

Д-р Дмитро Коструб'як був одружений з дентисткою Дарією Блавацькою, їхній син Роман пішов у професійному виборі слідами свого батька.

У роки незалежности України мав змогу кілька разів відвідати рідні землі, свою батьківщину, Київ.

Після довгої невиліковної хвороби 16 квітня 1995 року від нас відійшла прекрасна людина, втрату якої з болем у серці відчуває українська громада Балтимору й Америки.

О. З

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СТЕФАН ТУРЧИК, член 291 Відд. Т-ва ім. Т. Шевченка в Клівленді, Ог. Помер 1 березня 2000 р. на 79-му році життя. Нар. в 1921 р. В Україні. Членом УНС став в 1948 р. Залишив у глибокому смутку дружину Дженовефу, дочку Дарію, сина Дамні і трьох внуків. Похорон відбувся 4 березня 2000 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Ог.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ІВАН БІЛИНСЬКИЙ член УНС Відд. 163 Т-ва „Єдність" у Філядельфії, Па. Помер 26 лютого 2000 р. на 81-му році життя. Нар. в 1918 р. у Фонексвілл, Па. Членом УНС став в 1936 р. Залишив у глибокому смутку брата Віктора, сестру Марію, дочок Варвару і Глорію, сина Івана і двох внуків. Похорон відбувся 1 березня 2000 р. на цвинтарі св. Марії в Елкінс Парк, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ПЕТРО ДЕРКАЧ член УНС Відд. 146 Т-ва ім. Івана Франка у Воррен, Миш. Помер 2 грудня 1999 р. на 81-му році життя. Нар. в 1918 р. в Україні. Членом УНС став в 1951 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію і двох дочок Галину і Одарку, трьох внуків. Похорон відбувся 6 грудня 1999 р. на цвинтарі Воскресіння в Клінтон, Миш.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ПЕТРО ДУБРОВНИЙ член УНС Відд. 42 Т-ва ім. Т. Шевченка в Пассейку, Н.Дж. Помер 20 лютого 2000 р. на 85-му році життя. Нар. в 1914 р. в Україні. Членом УНС став в 1952 р. Залишив у глибокому смутку дружину Анну, сина Григорія і дочку Ілону. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії у Садл Брук.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА ВУД член УНС Відд. 155. Померла 23 березня 2000 р. на 84-му році життя. Нар. в 1915 р. в Нюарку, Н.Дж. Членом УНС стала в 1963 р. Залишила в глибокому смутку сестру Софію, племінників і племінниць. Похорон відбувся 25 березня 2000 р. на Resurrection Cemetery в Піскатавей, Н.Дж.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

НАДІЯ ГАВРИЛІВ член УНС Відд. 102 Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Ог. Померла 16 березня 2000 р. на 77-му році життя. Нар. в 1922 р. в Києві, Україна. Членом УНС стала в 1981 р. Залишила в глибокому смутку чоловіка Миколу, синів Василя і Стефана, дочок Марію і Катерину, внуків і правнуків. Похорон відбувся 18 березня 2000 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Ог.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР МАЦЮРАК член УНС Відд. 168 Т-ва св. Василія в Перт Амбой, Н.Дж. Помер 22 січня 2000 р. на 73-му році життя. Нар. в 1926 р. в Перт Амбой, Н.Дж. Членом УНС став в 1944 р. Залишив у глибокому смутку брата Стіва. Похорон відбувся 3 березня 2000 р. на українському католицькому цвинтарі.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ДМИТРО БОДНАР член УНС Відд. 102 Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Ог. Помер 27 лютого 2000 р. на 92-му році життя. Нар. в 1907 р. в Україні. Членом УНС став в 1961 р. Залишив у глибокому смутку дочку Анну і двох внуків. Похорон відбувся 1 березня 2000 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Ог.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ПАРАСКЕВІЯ РОМАНЮК член УНС Відд. 114 Т-ва св. Володимира в Чикаго. Померла 8 лютого 2000 р. на 79-му році життя. Членом УНС стала в 1949 р. Залишила у глибокому смутку Александра, Адріяна, Анестора. Похорон відбувся 11 лютого 2000 р. на цвинтарі св. Миколая.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ДЖУС член УНС Відд. 217 Т-ва св. Йосифа в Рочестері. Померла 7 січня 2000 р. на 75-му році життя. Нар. в 1924 р. в Кам'янець- Подільському, Україна. Членом УНС стала в 1991 р. Залишила в глибокому смутку дітей Лідію, Зіну і Михайла, Петра і Джуді, Марію і Ярослава, Ольгу і Дана, чотирьох внуків. Похорон відбувся 11 січня 2000 р. на цвинтарі Holy Sepulchre в Рочестері.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

АННА ПЛЕВА член УНС Відд. 168 Т-ва св. Василія в Перт Амбой, Н.Дж. Померла 20 лютого 2000 р. на 74-му році життя. Нар. в 1926 р. в Перт Амбой, Н. Дж. Членом УНС стала в 1985 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Степана, синів Артура, Древа і Джефрі. Похорон відбувся на Alpine Cemetery в Перт Амбой, Н.Дж.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

АННА ЧИЧЕРСЬКА член УНС Відд. 288 Т-ва св. Димитрія у Бетлегем, Па. Померла 2 березня 2000 р. на 81-му році життя. Нар. в 1918 р. в Аллентавні, Па. Членом УНС стала в 1934 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Василя. Похорон відбувся 6 березня 2000 р. на цвинтарі св. Йосифа в Бетлегем, Па.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

СТЕЛЛА ПУКІШ член УНС Відд. 367 „Запорозька Січ" в Рочестері, Н.Й. Померла 30 листопада 1999 р. на 79-му році життя. Нар. у 1920 р. в Рочестері, Н.Й. Залишила в глибокому смутку сестер Катерину, Розу, братів Миколу і Павла. Похорон відбувся 3 грудня 1999 р. на Holy Sepulchre Cemetery в Рочестері, Н.Й.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР ЗАЛУСЬКИЙ член УНС Відд. 489 в Нью-Йорку. Помер 16 січня 2000 р. на 86-му році життя. Нар. в 1914 р. у Відні, Австрія. Членом УНС став в 1961 р. Залишив у глибокому смутку доньку Таїссу з родиною та ближчу і дальшу родину в Америці, Канаді та Україні. Похорон відбувся 19 січня 2000 р. на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА ВАСИЛИШИН член УНС Відд. 173 Т-ва св. Володимира у Вілмінґтон, Дел. Померла 27 березня 2000 р. на 76-му році життя. Нар. в 1923 р. в с. Добре, Ярослав, Україна. Членом УНС стала в 1965 р. Залишила в глибокому смутку мужа Василя, 3-ох синів, 3-ох доньок і 9 внуків. Похорон відбувся 30 березня 2000 р. на цвинтарі Всіх Святих у Вілмінґтоні, Дел.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МАРІЯ МОРРІС член УНС Відд. 409 Т-ва св. Івана в Данмор, Па. Померла 20 березня 2000 р. на 84-му році життя. Нар. в 1916 р. в Олифант, Па. Членом УНС стала в 1947 р. Залишила у глибокому смутку дочку, сина і внука. Похорон відбувся 22 березня 2000 р. на цвинтарі св. Кирила в Пексвілл, Па.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ПОДЯКА

В безмежному смутку і самоті 16 березня 2000 р. відійшов від нас назавжди наш найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУСЬ, ШВАҐЕР і ВУЙКО

бл. п.

МАРІЯН ЧАБАН

родом із села Миловання. Довголітній член організації УВО-ОУН аж до свого поранення.

В останнє на моїх руках, пробуючи вхопити віддих, отворивши широко очі, якось так здивовано глянув вже в останнє на мене і заснув навіки. Згасло наше спільне 57-літнє подружжя, а пам'ять про тебе погасне тільки з кінцем мойого життя. Ти все нагодував „з тобою – життя – без тебе – смерть", думали разом, а то воно не так є, як нам хочеться, а як Бог нам дає.

Залишив мене Господь, щоб в останню дорогу тебе відвела та подякувала добрим людям за таку благородну прислугу для нас.

В першу чергу щиро дякую Всечесним отцям Христофору і Лаврентію з української католицької церкви св. Юра за похоронні відправи, а особливо дуже щиро дякуємо Всечесному о. Лаврентію, що так урочисто і тепло відпровадив Покійного Маріяна в останню дорогу – у вічність.

Дякуємо пані Бачинській, що своїм милозвучним співом збагатила відправу в церкві.

Дякуємо родині, шваґерці Марійці Лозинській, Ларисі і Миронові Киям, Аскольдові і Роні із синочком Максимом за квіти та участь в похоронних відправах.

Дякуємо родинам Шпирків, Мартинців, Марійці, родині Цяпків, які завжди пам'ятають про тету Марусю.

Дякую Юлії Худий, що першу ніч провела зі мною, а діти і внуки відмовляли молитви коло мене.

Дякую співжителям в моїй хаті Роміро Марії Коба, Ґузманові, які довгі роки як тільки стукнула в двері зараз прибігли на поміч.

Дякую своїм сусідам, а особливо Руті Раєн, чи Славові Мартішові, Христі Ґани, яка щодня мене питала чи прийти.

Щиро дякуємо численній родині Шевчуків, які майже всі разом зі свахою Ґеновефою Шевчук взяли участь в похоронних відправах.

Дякуємо Лідії Винник, Зенонові Куровицькому за участь в Панахиді і на цвинтарі.

Зокрема дякуємо достойному д-рові Миколі Климишонові за телефонічне співчуття. Ви були дороговказом для Покійного Маріяна.

А вже найбільша подяка Всевишньому, що дав нам доброго сина Богдана з дружиною і дітьми. Він мимо своїх складних родинних обов'язків все знайшов час помогти своїм хворим батькам. Вдень чи вночі, літо чи зима, до лікаря, чи до шпиталя, по ліки чи по амбулянс, а навіть двигав руками харчі з Мангаттену, бо там ліпший хліб чи ковбаса. Теж саме робив Богдан і для свого вуйка бл. п. д-ра Івана Лозинського.

Благослови, Боже, всіх людей добрими дітьми, а вам всім, що помогли нам тоді, коли ми найбільше потребували, нехай Господь винагородить сторицею.

Дружина	– МАРІЯ
син	– БОГДАН
синова	– МАРУСЯ
внуки	– РОМАН, ВОЛОДИМИР і МОТРІЯ

В пам'ять Покійного на СЛУЖБИ БОЖІ зложили:

Ґеновефа Шевчук, Ілько і М. Шевчуки, Ю. і М. Шевчуки, О. і П. Оквини, Я. і Г. Оберишни, В. і К. Воловодюки, З. і В. Куровицькі, Л. Винник, Р. і Л. Мосьо, Ф. Смит, Марія Лозинська, М. і Л. Киї, А. і Р. Лозинські, В. і Е. Шпирки, Е. і С. Мартинець, О. і Л. Цяпки, Юлія Худий, Рут Раєн, Чеслав Марціш, Р. і М. Коби, К. Ґании, Р. Паїн.

НА ДОПОМОГУ ШАХТАРЯМ В УКРАЇНІ:

	1,000 дол.	Марія Чабан;
	500	Б. і М. Чабани;
по	250	А. і Р. Лозинські, М. і Л. Киї, Е. і С. Мартинець;
	200	Ґеновефа Шевчук;
	150	Мирослава Кузьо;
по	100	І. і М. Шевчуки, В. і К. Воловодюки, З. і В. Куровицькі;
по	50	В. і Е. Шпирки, О. і Л. Цяпки, Ю. і М. Шевчуки, О. і Л. Цяпки (ф. Лоз.)

НА УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ при ЦЕРКВІ св. ЮРА:
1,000 дол. Марія Чабан.

НА ФУНДАЦІЮ ВОЛІ „САМОСТІЙНА УКРАЇНА":
1,000 дол. Марія Чабан.

УКРАЇНСЬКІ ІНВАЛІДИ:
100 дол. Марія Чабан.

НА КУПНО ДОМУ ДЛЯ БЕЗДОМНИХ СТАРЕНЬКИХ ЖИТЕЛІВ МІСТА ТИСЬМЕНИЦІ і СЕЛА МИЛОВАННЯ зі спадку для сестри бл. п. д-ра Івана Лозинського
120,000 дол. – МАРІЯ ЧАБАН.

В 10-ту РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого дорогого МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ і БРАТА

бл. п.

д-ра ПЕТРА ХАРУКА

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

30 травня 2000 р., о год. 8-ій ранку

в церквах:

- Св. Йосифа в Чикаго;
- Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії в Лос Анджелес, Каліф.

Рідних, приятелів і знайомих про молитви за спокій душі Покійного просять дружина Галина з родиною

БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ
СТАНИЦЯ В ДІТРОЙТІ, МИШ.

Ділимося сумною вісткою з членством і українською громадою, що у вівторок, 28 березня 2000 р. упокоївся в Бозі довголітній член станиці

бл. п.

МИРОН БЕРЕЗЮК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 1 квітня з церкви Непорочного Зачаття на цвинтар Мовнт Олівет у Дітройті.

Горем опечаленій родині складаємо наше щире співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Ділимося сумною і болючою вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 23 квітня 2000 р. по довгій недузі відійшов у вічність на 80-му році життя

бл. п.
СТЕФАН МАТЛАҐА

Нар. в селі Дальова, Лемківщина.

Довголітній секретар 209 Відділу УНС в Картереті, парафіянин української католицької церкви Пречистої Діви Марії та член всіх українських патріотичних організацій міста Картерету.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 27 квітня 2000 р.

Залишив в глибокому смутку:
дружину – ТЕРЕСУ
дочок – ТЕРЕСУ з мужем КЕВИНОМ БЕЛ
– КЕРИН
і трьох внуків
брата – ВАСИЛЯ з родиною
і ближчу та дальшу родину в Україні.

Висловлюємо щире співчуття дружині Тересі і родині.

УПРАВА ВІДДІЛУ

Вічна йому пам'ять!

В 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ
5 травня 2000 р. нашого найдорожчого і незабутнього МУЖА, БАТЬКА, ДІДА і БРАТА

бл. п.
д-ра мед.
ЮРІЯ ДИЦЬО

СВЯТІ СЛУЖБИ БОЖІ
будуть відправлені в слідуючих церквах:

Різдва Пресвятої Богородиці в Нью-Бранзвик, Ню Джерзі;
Пресвятої Трійці в Люїстоні, Мейн;
в соборі Входу в Храм Пресвятої Богородиці в Норт Порті, Фльорида;
в катедрі св. Йосафата, в Клівленді;
св. Димитрія в Торонто, Канада;
в каплиці св. Йосафата в Словсбургу, Нью-Йорк;
в каплиці св. о. Вінцента, в Менчестер, Коннектикат;
св. Миколая в Чикаго.

Родину і знайомих просимо о молитви за душу Покійного.

Дружина МАРІЯ ДИЦЬО
зі синами ЮРІЄМ і МАРКОМ
та родиною

Ділимося болючою вісткою, що після тяжкої недуги, у вівторок, 25 квітня 2000 р. відійшла у вічність на 68-му році життя

бл. п.
БРИҐІТТЕ СОСЯК

Залишила у глибокому смутку:
чоловіка – ВАСИЛЯ
сина – ОЛЕКСАНДРА
дочку – МАР'ЯНКУ СОСЯК-ВОЛОШИН з чоловіком ГРИГОРІЄМ
внучку – КАТРУСЮ
сестру – ІНҐРЕД з родиною
та ближчу і дальшу родину в Америці, Німеччині і в Україні.

Вічна її пам'ять!

Замість квітів на могилу просимо складати пожертви на Український Музей, 203 Second Ave., New York, NY 10003

Ділимося сумною вісткою, що 14 квітня 2000 р. в Лас Крусес, Нью-Мексико, на 87-му році життя, відійшла у вічність наша найдорожча МАМА і БАБА

бл. п.
СТЕФАНІЯ КЕБУЗ
з дому ВАСИЛЬКЕВИЧ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 25 квітня 2000 р., о год. 10-ій ранку в церкві св. Михаїла в Дженкінтавн, Па., а опісля на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

У глибокому смутку:
син – БОГДАН з дружиною ЗІРКОЮ
внук – ПЕТРО
швагер – ЯРОСЛАВ БОБИНСЬКИЙ
та ближча і дальша родина в Америці, Україні та Польщі.

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 22 квітня 2000 р. у Балтиморі відійшов у вічність наш найдорожчий ТАТО, БРАТ і ДІДУСЬ

бл. п.
БОГДАН САЛАМАХА

нар. 21 грудня 1922 р. в Жовкві, Україна.

ПАНАХИДА відбулася у четвер, 27 квітня в похоронному заведенні Lilly-Zeiler у Балтиморі.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 28 квітня ц.р. в українській католицькій церкві св. Михаїла, а відтак на парафіяльному цвинтарі у Балтиморі.

У глибокому смутку залишилися:
дочки – ЛЯРИСА з чоловіком БОГДАНОМ КІКЕНОМ і дочкою МАРТОЮ
– ХРИСТИНА з чоловіком ДАНОМ БІЗАНТОМ та синами ОЛЕКСАНДРОМ і ГРИГОРІЄМ
сестра – ЯРОСЛАВА з чоловіком ОРЕСТОМ ЗАГАЙКЕВИЧЕМ та дітьми ТАРАСОМ, ОРИСЕЮ, УЛЯНОЮ і БОГДАНОМ з їх родинами
брат – ЄВГЕН з дружиною РЕНТОЮ та дітьми ТАЄЮ і АРКАДІЄМ
родини – ЗАГАЙКЕВИЧІВ, САЛАМАХІВ, БІЗАНТІВ, ГАТУЗІВ і КІКЕНІВ
та ближча і дальша родина в Польщі і в Україні.

Вічна йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 18 квітня 2000 р. відійшов у вічність наш улюблений МУЖ, ТАТО та ДІДУСЬ

бл. п.
мґр економіки
МИКОЛА АВРАМЧУК

нар. 22 травня 1914 р. в селі Здовбиця коло Рівного в Україні.

Був серцем відданий своїй рідній Україні.
Патріот, знавець історії та знаменитий фахівець. Вірив в ідею кооператив та працював для суспільства. Розпочав свою кар'єру як головний бухгальтер першого Українського Банку на Волині та продовжував її в Україні, Польщі та США, де працював для Нью-Йорку як фінансовий авдитор.
Як пенсіонер помагав старшим, немічним та самітнім людям, як охотник організації AARP.
Отримав численні відзначення за свою службу.
Був першим президентом української Організації Сеньйорів та довголітнім президентом Організації Самопоміч в Кергонксоні.
Справедлива та гуманна людина.
ПАНАХИДА в церкві св. Тройці в Кергонксоні.
ПОХОРОН відбувся в суботу, 22 квітня 2000 р. на цвинтарі Pine-Bush, Кергонксон, Н.Й.

Залишив в глибокому смутку:
дружину – ЯРОСЛАВУ-МАРІЮ
дочок – ІЮ і зятя РУДОЛЬФА КЛИМА
– МАРТУ і зятя ВАЛЕРІЯ САВКУ
внуків – ТАНУСЮ з чоловіком МИРОНОМ ПЕТРА в Індіяні та ІЛЯНУ в Нью-Йорку
сестер – МАРІЮ і ВАЛЮ в Україні
брата – ОЛЕКСАНДРА з родиною в Україні

Вічна йому пам'ять!

---

18 квітня 2000 р. на 84-му році життя помер наш дорогий ТАТО, ДІДО і ПРАДІДО

бл. п.
о. ЛЕОНІД Л. ГАФМАН

ПАНАХИДА відбулася 20 квітня 2000 р., о год. 7-ій веч. в катедрі св. Володимира у Філядельфії.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ – в п'ятницю 21 квітня 2000 р., о год. 10-ій ранку на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишилися:
сини – ТОМАС з дружиною ҐЛОРІЄЮ
– ВІКТОР з дружиною АЙДОЮ
внуки – ТАМІ, ВІКТОР
– МАРТИН з дружиною ІНҐОЮ
– ЛІСА з чоловіком ПЕТРОМ
– ЖОЕН з чоловіком ДЖАНОМ
правнуки – ЕЛИЗАБЕТ
– ШЕНЕН
– СТІВЕН

Вічна йому пам'ять!